

EUROJUST

Letno poročilo 2016

Criminal justice across borders

© Eurojust, 2017

Vsečina publikacije se nanaša na obdobje od 1. januarja 2016 do 31. decembra 2016.

Kataloška številka: QP-AA-17-001-SL-N

ISBN: 978-92-9490-087-6

ISSN: 2443-6631

DOI: 10.2812/263028

Za poizvedbe:

Telefon: + 31 70 412 5000
E-naslov: info@eurojust.europa.eu
Spletna stran: www.eurojust.europa.eu

Letno poročilo Eurojusta 2016

Letno poročilo Eurojusta za leto 2016 je bilo prevedeno iz angleškega izvirnika v slovenski jezik.
V primeru nejasnosti velja angleški izvirnik.

Kazalo

12

26

40

Predgovor.....	7
Povzetek.....	9

1. Delo Eurojusta

1.1 Sestanki Eurojusta na 2. stopnji	14
1.2 Koordinacijski sestanki Eurojusta.....	15
1.3 Koordinacijski centri Eurojusta.....	17
1.4 Eurojust in skupne preiskovalne skupine	18
1.5 Upravljanje informacij Eurojusta.....	22
2016 Časovnica	24

2. Primeri, ki jih obravnava Eurojust

2.1 Uvod	27
2.1.1 Terorizem	28
2.1.2 Računalniška kriminaliteta.....	29
2.1.3 Nezakonito tihotapljenje priseljencev	32
2.1.4 Trgovina z ljudmi.....	33
2.1.5 Goljufije.....	34
2.1.6 Korupcija	35
2.1.7 Neupravičen promet s prepovedanimi drogami ...	35
2.1.8 Organizirano kaznivo dejanje zoper premoženje, ki so ga zagrešile mobilne organizirane kriminalne združbe.....	36
2.1.9 Kazniva dejanja v škodo finančnih interesov EU...	36

2.2. Primeri v zvezi z mafijskimi kriminalnimi združbami, ki jih obravnava Eurojust.....	36
---	----

Operation Avalanche: podrobnejši pregled	38
---	-----------

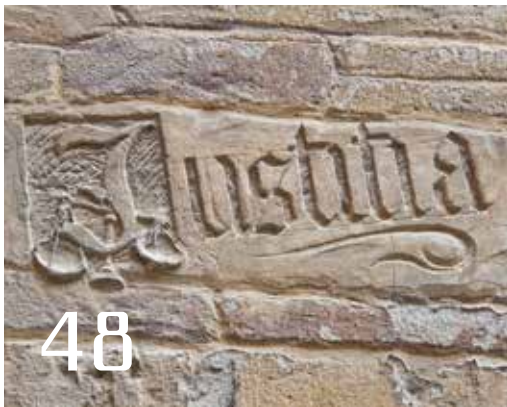
3. Partnerji Eurojusta

3.1 Sodelovanje z Europolom	41
3.2 Sodelovanje z OLAF	41
3.3 Sodelovanje Eurojusta s tretjimi državami in organizacijami	42
Sporazumi o sodelovanju	42
Primeri, ki jih obravnava Eurojust, v katere so vključene tretje države.....	42
Tožilci za zvezo pri Eurojustu.....	42
Kontaktne točke Eurojusta v tretjih državah	43
Sodelovanje z Mednarodnim kazenskim sodiščem...	45

4. Izzivi in primeri dobre prakse

4.1. Prestrežanje telekomunikacij	49
4.2 Izzivi v primerih davčne goljufije.....	49
4.3 Evropski nalog za prijetje	50

Poudarek leta: Spori o pristojnosti.....	54
---	-----------

48

54

64

5. Uprava

5.1	Podpora za operativno in strateško delo.....	61
5.2	Reorganizacija uprave.....	61
5.3	Osebe in proračun.....	61
5.4	Organizacijski razvoj.....	62
5.5	Novi prostori	63

6. Eurojust in mreže strokovnjakov

6.1	Evropska pravosodna mreža	65
6.2	Mreža za skupne preiskovalne skupine	66
6.3	Evropska mreža za področje genocida	66
6.4	Posvetovalni forum	67

Grafi

Primeri, obravnavani v obdobju 2002–2016	10
Dvostranski in večstranski primeri v obdobju 2012–2016	10
Dvostranski in večstranski primeri	11
Države članice prosilke in zaprosene države članice	11
Koordinacijski sestanki	16
Tretje države, sodelujoči partnerji in mednarodne organizacije, ki so se udeležile koordinacijskih sestankov	16
Koordinacijski centri	17
Skupne preiskovalne skupine, ki so prejele podporo Eurojusta, in ostala težja kazniva dejanja	19
Finančna podpora Eurojusta za skupne preiskovalne skupine na državo članico	19
Primeri na podlagi člena 13	23
Prioritetna kazniva dejanja Eurojust	27
Primeri tožilcev za zvezo v obdobju 2012–2016	43
Deset najpogostejših tretjih držav, vpletenih v primere, ki jih obravnava Eurojust	45
Primeri evropskega naloga za prijetje	51

Eurojust College of National Members 2016

Michèle Coninx, Belgium

Kamen Mihov, Bulgaria

Lukáš Starý, Czech Republic

Jesper Hjortenbergh, Denmark

Klaus Meyer-Cabri, Germany

Raivo Sepp, Estonia

Frank Cassidy, Ireland

Nikolaos Ornerakis, Greece

Francisco Jiménez-Villarejo, Spain

Frédéric Baab, France

Josip Čule, Croatia

Filippo Spiezia, Italy

Katerina Loizou, Cyprus

Gunārs Bundzis, Latvia

Laima Čekelienė, Lithuania

Olivier Lenert, Luxembourg

László Venczl, Hungary

Vincienne Vella (Deputy NM), Malta

Han Moraal, Netherlands

Gabriela Hornbeck, Austria

Mariusz Skowroński, Poland

António Cluny, Portugal

Daniela Buruiană, Romania

Malči Gabrijelčič, Slovenia

Ladislav Hamran, Slovak Republic

Piia Vottonen, Finland

Leif Görts, Sweden

Frances Kennah, UK

Kratice in okrajšave

CBRN-E	Kemične, biološke, radiacijske in jedrske snovi ter eksplozivi
CJEU	Sodišče Evropske unije
CJM	Zbornik sodne prakse, povezane z računalniško kriminaliteto
CMS	Sistem za vodenje primerov
DDV	Davek na dodano vrednost
EC3	Evropski center za boj proti računalniški kriminaliteti
ECTC	Evropski center za boj proti terorizmu
EJCN	Evropska mreža za boj proti računalniški kriminaliteti
EJN	Evropska pravosodna mreža
EJTN	Evropska mreža institucij za izobraževanje v pravosodju
EMPACT	Evropska večdisciplinarna platforma proti grožnjam kriminala
EMSC	Evropski center za boj proti tihotapljenju migrantov
ENCS	Nacionalni sistem za usklajevanje dejavnosti Eurojusta
ENP	Evropski nalog za prijetje
EPPO	Evropsko javno tožilstvo
FTF	Tuji teroristični bojevniki
IIS	Nezakonito tihotapljenje priseljencev
IPR	Pravo intelektualne lastnine
ISP	Internetni ponudnik
JIT	Skupna preiskovalna skupina
MKS	Mednarodno kazensko sodišče
MLA	Medsebojna pravna pomoč
MOCG	Mobilna organizirana kriminalna združba
OAP	Operativni akcijski načrt
OCG	Organizirana kriminalna združba
OPC	Organizirana kazniva dejanja zoper premoženje
PIF	Zaščita finančnih interesov Evropske unije
TCM	Pregled obsodb za teroristična dejanja
THB	Trgovina z ljudmi

Sklep Sveta o Eurojustu

Sklep Sveta z dne 28. februarja 2002 o ustanovitvi Eurojusta za okrepitev boja proti težjim oblikam kriminala, kakor je bil nazadnje spremenjen s Sklepom Sveta 2009/426/PNZ z dne 16. decembra 2008 o okrepitevi Eurojusta, se bo v tem poročilu navajal kot „sklep Sveta o Eurojustu“. [Prečiščeno besedilo](#) sklepa Sveta o Eurojustu, ki ga je pripravil Generalni sekretariat Sveta, je uporabno le v informativne namene.

Statistika primerov Eurojusta, ki je vključena v to poročilo, je bila pripravljena na podlagi podatkov, ki jih vsebuje Eurojustov sistem za vodenje primerov. Številke so bile povzete 16. januarja 2017 in odražajo podatke, ki so bili takrat na voljo. Ker so nekateri primeri v teku, so mogoče neskladnosti s podatki, ki so že bili navedeni v predhodnih poročilih.

Publikacije in infografike Eurojusta so na voljo na [njegovem spletnem mestu](#).

Pravosodno sodelovanje, usklajevanje in izmenjava informacij med Eurojustom, pristojnimi nacionalnimi organi, agencijami PNZ in tretjimi državami so temeljni elementi dela Eurojusta.

Predgovor

Z veseljem vam predstavljam 15. letno poročilo, ki nudi vpogled v dejavnosti Eurojusta v boju proti hudim oblikam čezmejnih kaznivih dejanj.

Leto 2016 je prineslo izzive na področju varnosti. Soočamo se z „novim vsakdanom“, zato moramo okrepiti svoje dejavnosti za boj proti terorizmu, računalniški kriminaliteti in hudim oblikam organiziranega kriminala, vključno z nezakonitim tihotapljenjem priseljencev in trgovino z ljudmi. Obisk Juliana Kinga, evropskega komisarja za varnostno unijo, je bila dobra priložnost za razpravo o ključni podporni vlogi Eurojusta v širšem boju EU proti terorizmu in organiziranemu kriminalu ter o Eurojustu kot sestavnemu členu varnostne verige. Sklepi Sveta glede Letnega poročila 2015 za Eurojust so potrdili potrebno osredotočenost in vlogo Eurojusta pri prednostni obravnavi nezakonitega tihotapljenja priseljencev in računalniške kriminalitete ter zbiranju in izmenjavi primerov dobre prakse za nadaljnjo krepitev pravosodnega sodelovanja.

Obravnavani primeri so bistvo Eurojusta. Države članice so v letu 2016 za pomoč Eurojusta zaprosile v 2 306 primerih, in sicer kar v 4 % več kot v letu 2015. Pravosodno sodelovanje, usklajevanje in izmenjava informacij med Eurojustom, pristojnimi nacionalnimi organi, agencijami PNZ in tretjimi državami so temeljni elementi dela Eurojusta. V tem poročilu so prikazani življenjski cikel primera, učinkovitost koordinacijskih orodij Eurojusta s poudarkom na sestankih na 2. stopnji in povečevanju uporabe skupnih preiskovalnih skupin.

Eurojust povezuje. Združuje 28 nacionalnih predstavnikov, ki svoje države članice podpirajo pri preiskavah, kazenskih pregonih in izmenjavi primerov dobre prakse. Ker se zavedamo pomembne vloge nacionalnih korespondentov za Eurojust za teroristične zadeve, krepimo vezi in podporo z zdaj tudi uradno ustanovljeno mrežo na področju računalniške kriminalitete. Prav tako nameravamo okrepiti sodelovanje Eurojusta z Evropskim centrom za boj proti terorizmu pri Europolu in nadgraditi izkušnjo medsebojnega sodelovanja pri EC3.

Kazniva dejanja so brez meja, zato je sodelovanje s tretjimi državami bistveno. Z leti opažamo trend povečanega sodelovanja tretjih držav pri primerih, koordinacijskih sestankih in skupnih preiskovalnih skupinah Eurojusta. Eurojust je leta 2016 sklenil nove sporazume o sodelovanju in še razširil svojo mrežo pravosodnih kontaktnih točk. Gosti tri tožilce za zvezo, in sicer iz Norveške, ZDA in Švice. Švicarska tožilka za zvezo v tem poročilu predstavi svoje delo in dodano vrednost tesnega sodelovanja z Eurojustom.

Pomemben cilj Eurojusta je stalen razvoj kot središče sodnega in pravnega strokovnega znanja v Evropski uni-

ji. Eurojust je leta 2016 med drugim izdal prvi dve izdaji *Zbornika sodne prakse, povezane z računalniško kriminaliteto za pravosodne strokovnjake* (*Zbornik sodne prakse, povezane z računalniško kriminaliteto*), vsebuje poročila o obravnavanih primerih na področju evropskega naloga za prijetje in posodobljene smernice o preprečevanju in reševanju sporov glede pristojnosti za uporabo strokovnjakov in obveščanje institucij EU.

Ob upoštevanju spreminjajočega se prizorišča varnostne grožnje in zakonodajnega okvira glede Eurojusta smo s pregledom organizacijskih struktur in notranjih postopkov naredili pomemben korak k poenostavitvi osnovne dejavnosti in strateških prednosti Eurojusta, da bi izpolnili pričakovanja držav članic v času proračunskih omejitev. Naslednje leto se bomo selili v nove prostore in s tem zabeležili nov mejnik v zgodovini Eurojusta.

Eurojust ima dodano vrednost zaradi takojšnjega odziva na prošnje za pomoč, pomoči pri čezmejni izmenjavi informacij v najkrajšem možnem času, podpore pri premagovanju pravnih in praktičnih ovir v zapletenih primerih ter zaradi podpiranja in financiranja skupnih preiskovalnih skupin. Prepričana sem, da se bo Eurojust skupaj z mojima podpredsednikoma, pravkar izvoljenim gospodom Klausom Meyerjem-Cabrijem in ponovno izvoljenim gospodom Ladislavom Hamranom, ter s člani kolegija in upravo še naprej razvijal kot ključni igralec na področju pravosodnega sodelovanja in usklajevanja v kazenskih zadevah ter dosegel svoj polni potencial.

Michèle CONINSX
Predsednica Eurojusta

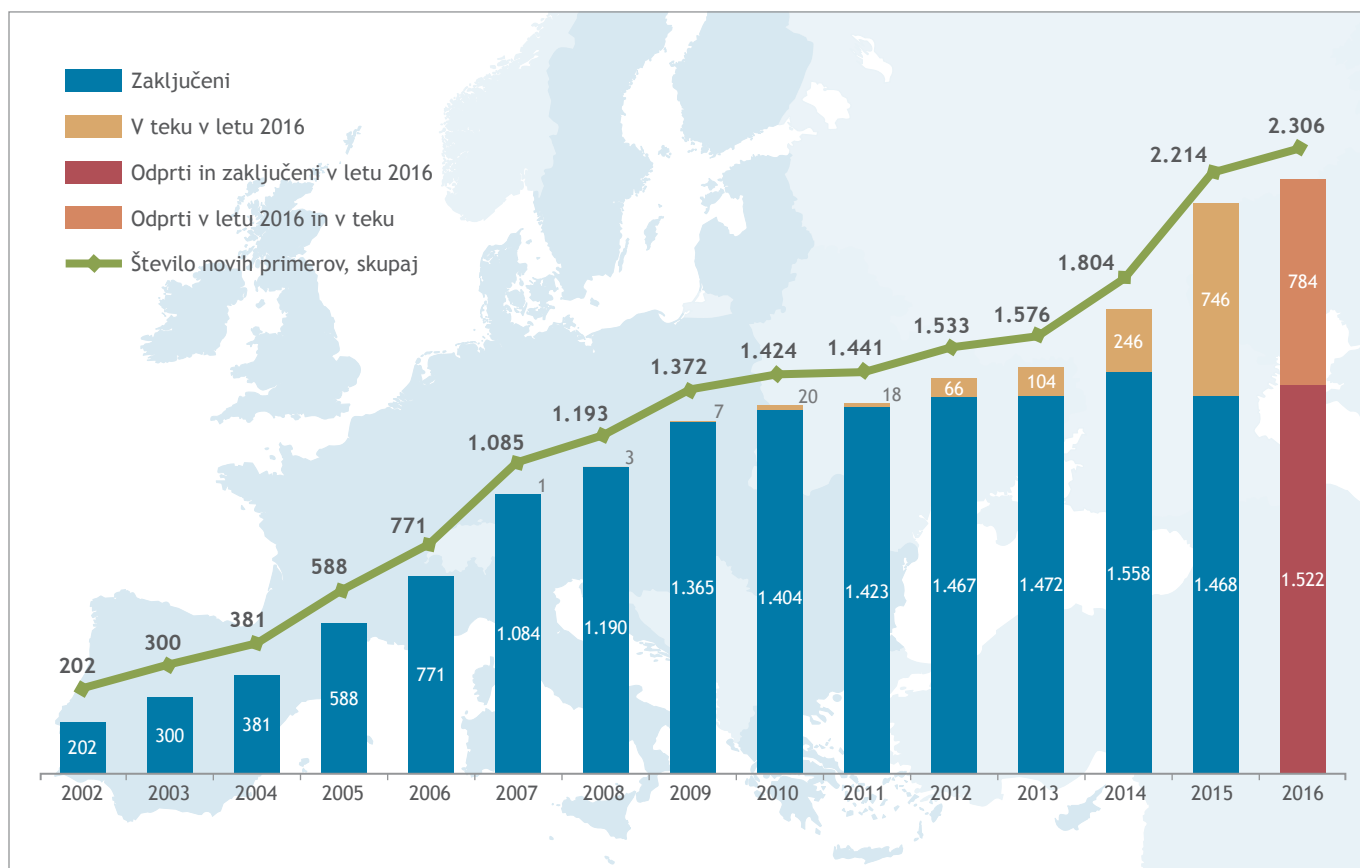

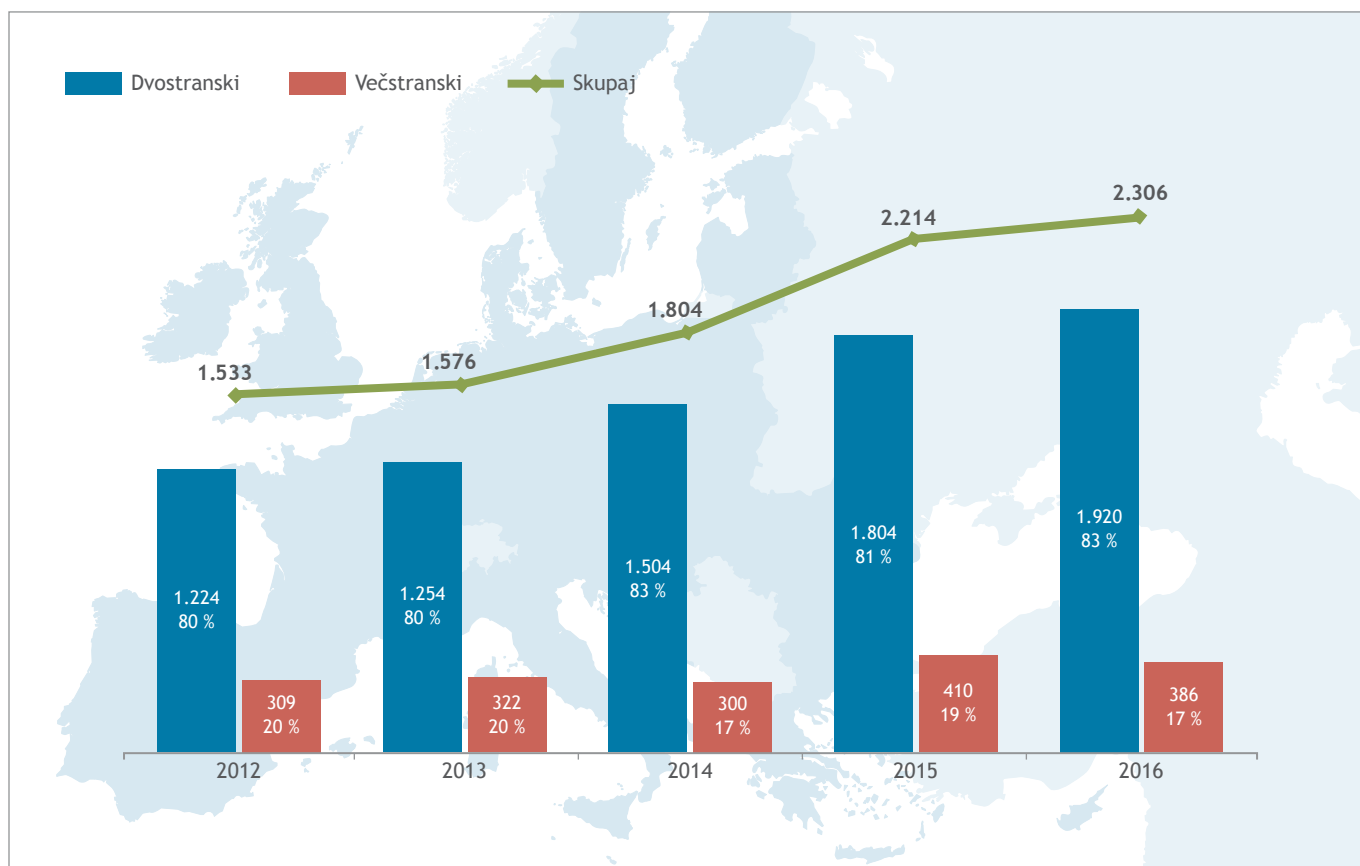
Povzetek

- ▶ **Število primerov**, za katere so države članice zaprosile za pomoč Eurojusta v boju proti hudim oblikam čezmejnih kaznivih dejanj, se je povečalo za štiri odstotke, in sicer z 2 214 v letu 2015 na 2 306 v letu 2016. **Tretje države** so bile udeležene v 300 primerih.
- ▶ Povečalo se je število **obravnavanih primerov** na področju terorizma, nezakonitega tihotapljenja priseljencev, trgovine z ljudmi, goljufije in pranja denarja.
- ▶ Predstavljen je vpogled v življenjski cikel primera, zlasti v učinkovitost **sestankov na 2. stopnji**, ki je razložen tudi s slikovnimi prikazi primera.
- ▶ Eurojust je organiziral 249 **koordinacijskih sestankov** v zvezi s 288 primeri s sodelovanjem Europol (87), OLAF-a (4) in desetih **koordinacijskih centrov**. **Tretje države** so sodelovale pri 50 koordinacijskih sestankih in dveh koordinacijskih centrih.
- ▶ Eurojust je podprl 148 **skupnih preiskovalnih skupin**, od tega 69 novih, kar je 23 odstotkov več kot leta 2015. **Tretje države** so sodelovale v 14 skupnih preiskovalnih skupinah.
- ▶ Eurojust je zagotovil finančno podporo 90 skupnim preiskovalnim skupinam, kar je 32 odstotkov več kot leta 2015, od tega so v devetih skupinah sodelovale tretje države.
- ▶ Eurojust je v 315 primerih nudil pomoč pri izvrševanju **evropskih nalogov za prijetje**.
- ▶ **Evropska mreža centrov za boj proti računalniški kriminaliteti** je bila ustanovljena s sklepom Sveta 9. junija 2016. Mrežo podpira Eurojust.
- ▶ Sklicani **sestanki**:
 - taktično srečanje o nezakonitem tihotapljenju priseljencev, februar;
 - strateški seminar, *Ključni do kibernetnega prostora (Keys to Cyberspace)*, junij;
 - skupna seja posvetovalnega foruma v okviru nizozemskega in slovaškega predsedstva, junij;
 - taktično srečanje o terorizmu, junij;
 - seminar EMPACT o kaznivih dejanjih zoper premoženje, junij;
 - taktično srečanje, *Pravosodno sodelovanje na področju davčnega kriminala (Judicial Cooperation in Tax Crime Matters)*, oktober;
 - uvodno srečanje Evropske mreže centrov za boj proti računalniški kriminaliteti, november.
- ▶ Eurojust je **izdal**:
 - *preglede obsodb za teroristična dejanja in ad hoc pravosodne analize*;
 - četrto poročilo *Tuji teroristični bojovníci (Foreign Terrorist Fighters)*;
 - povzetek tretjega poročila *Tuji teroristični bojovníci (Foreign Terrorist Fighters)*;
 - *Priročnik CBRN-E*;
 - *Zbornik sodne prakse, povezane z računalniško kriminaliteto in ad hoc pravosodne analize*;
 - analiza nacionalnih sodnih praks o nezakonitem tihotapljenju priseljencev (Španija, Francija, Italija);
 - poročilo Eurojust-EMCDDA z naslovom *Nove psihoaktivne snovi v Evropi: zakonodaja in pregon – trenutni izzivi in rešitve (New psychoactive substances in Europe: legislation and prosecution – current challenges and solutions)*;
 - smernice za določitev „kdo je pristojen za izvajanje kazenskega pregona?“
- ▶ Eurojust gosti tri **tožilce za zvezo** iz Norveške, ZDA in Švice. Predstavljeno je delo švicarske tožilke za zvezo.
- ▶ Eurojust je podpisal **sporazuma o sodelovanju** s Črno goro in Ukrajino ter **memorandum o soglasju** z EUIPO. Sporazum z Moldavijo je začel veljati 21. oktobra.
- ▶ Eurojust je razširil svojo svetovno **mrežo pravosodnih kontaktnih točk v tretjih državah** na skupaj 41 tretjih držav.
- ▶ Za dodatno izboljšanje pravosodnega sodelovanja je Eurojust obravnaval pravne in praktične težave na področju **prestrežanja telekomunikacij, primerov davčne goljufije in evropskega naloga za prijetje** ter objavil revidirane smernice za spore o pristojnosti.
- ▶ Kolegij je sprejel **ново organizacijsko strukturo** uprave.
- ▶ **Proračun Eurojusta** za leto 2016 je znašal 43 539 milijonov EUR. Izvrševanje proračuna je bilo 99,89-odstotno.

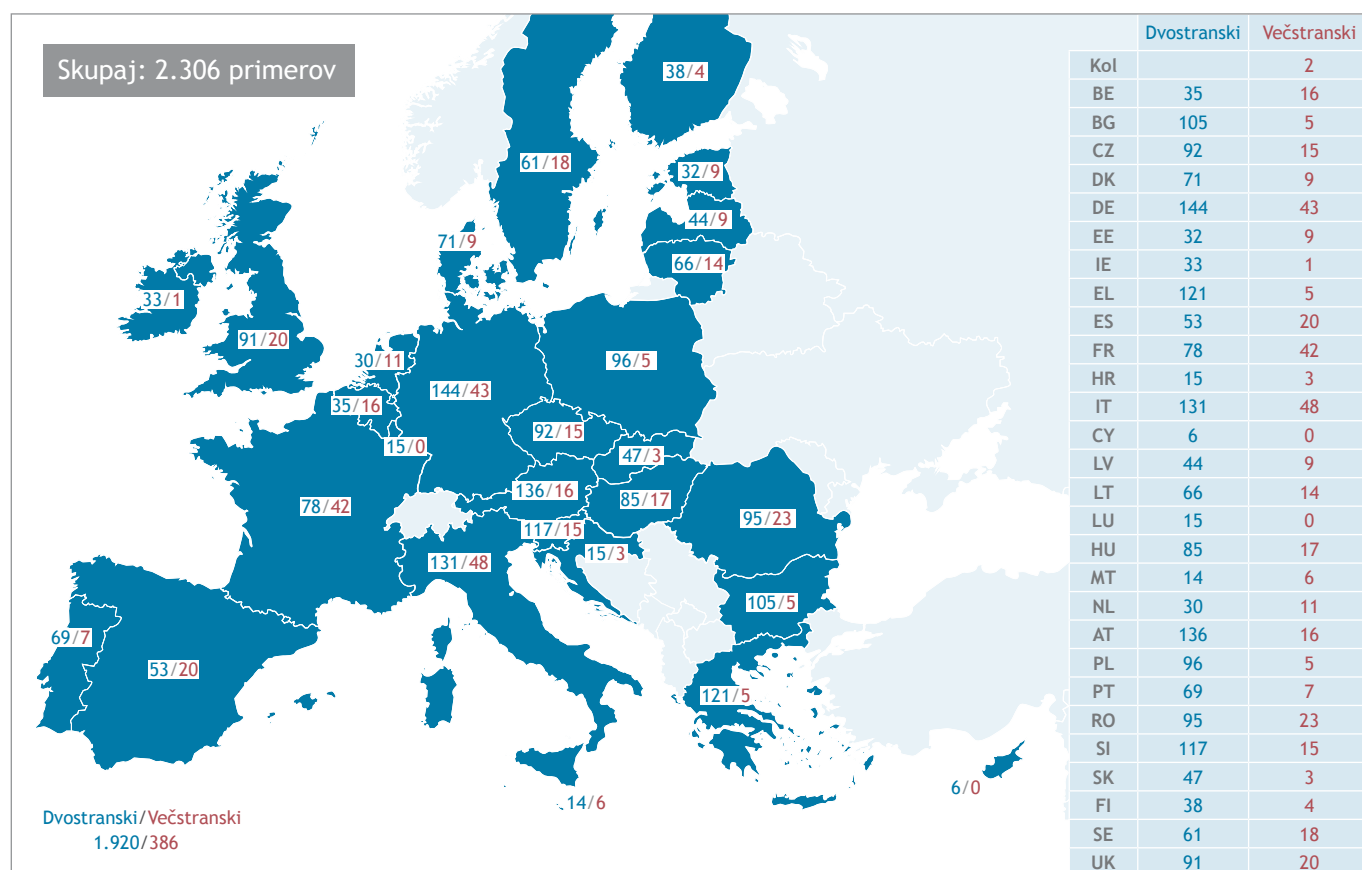
Primeri, obravnavani v obdobju 2002–2016

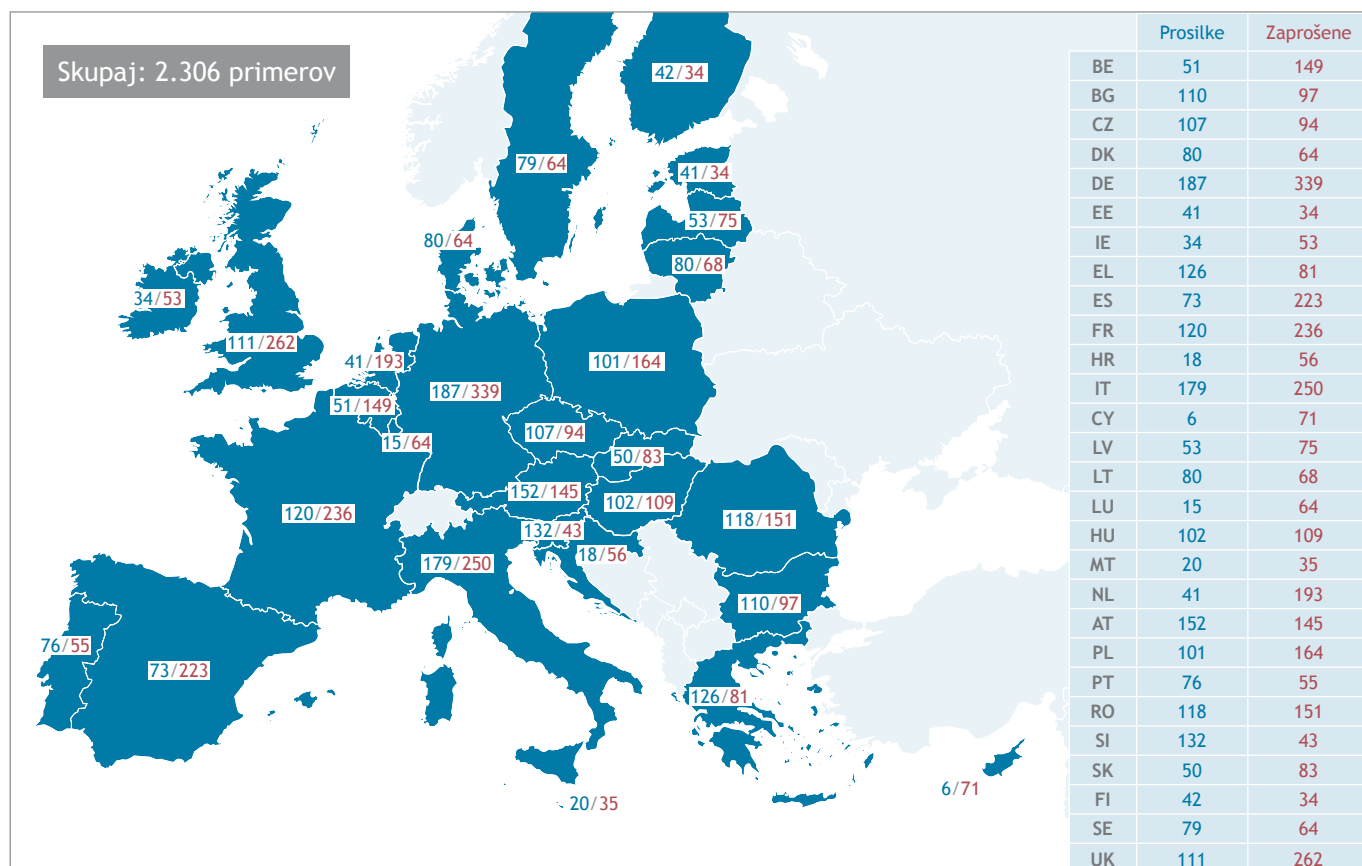
Dvostranski in večstranski primeri v obdobju 2012–2016

Dvostranski/večstranski primeri

Države članice prosilke in zaprosene države članice

Eurojust pri delu

Kaj? Eurojust je enota Evropske unije za pravosodno sodelovanje, ki je bila ustanovljena leta 2002, da bi spodbudila in izboljšala usklajevanje preiskav in sodnih pregonov ter sodelovanje med pristojnimi organi držav članic na področju hudih oblik čezmejnih kaznivih dejanj, zlasti če gre za organiziran kriminal.

Na zahtevo države članice lahko Eurojust pomaga tudi pri preiskavah in sodnih pregonih v zvezi z določeno državo članico in državo nečlanico, če sta Eurojust in država nečlanica sklenila sporazum o sodelovanju ali pa obstaja bistveno zanimanje za zagotavljanje takšne pomoči.

Na zahtevo države članice ali Komisije lahko Eurojust pomaga tudi pri preiskavah in sodnih pregonih, ki zadevajo samo navedeno državo članico in Skupnost.

Kdo? Kolegij Eurojusta sestavlja 28 nacionalnih predstavnikov, tožilcev in sodnikov, ki jih napoti posamezna država članica. Nacionalni predstavniki delujejo na Eurojustu v Haagu. Večini nacionalnih predstavnikov pomaga namestnik in/ali asistent. Poleg tega pri Eurojustu trenutno delujejo tožilci za zvezo iz Norveške, Švice in ZDA.

Kako? Glavne naloge in pooblastila Eurojusta vključujejo odzivanje na prošnje za pomoč, ki so jih vložili pristojni organi držav članic. V zameno lahko Eurojust države članice zaprosi, naj izvedejo preiskavo ali sodni pregon določenih dejanj. Nacionalni predstavniki izvajajo poslanstvo Eurojusta in usklajujejo delo nacionalnih organov na vseh stopnjah kazenske preiskave in sodnega pregona. Eurojust izvaja svoje sestanke o obravnavanih primerih na treh stopnjah (glej oddelka 1.2 in 1.3).

Eurojust case cycle

* May also occur at different stages of the cycle

1.1 Sestanki Eurojusta na 2. stopnji

Sodelovanje, usklajevanje in izmenjava informacij so temelj dela, ki ga opravlja Eurojust. Učinkovita in pravočasna komunikacija, zlasti med nacionalnimi predstavništvi, ki delujejo kot povezava z nacionalnimi organi, je temelj dejavnosti Eurojusta. Na predlog nacionalnega predstavnika, čigar nacionalni organi so zaprosili za pomoč Eurojusta, kolegij Eurojusta med operativnimi sestanki (t. i. **sestanki na 1. stopnji**) odloči o odprtju primerov ter njihovi zaključitvi, ko je bil cilj sodelovanja Eurojusta dosežen.

Ko Eurojust primer prevzame in registrira, lahko sodelujoča nacionalna predstavništva skličejo sestanek na 2. stopnji, če je to potrebno za usklajevanje primera. **Sestanki na 2. stopnji** so sestanki med nacionalnimi predstavniki in, če sodelujejo, tožilci za zvezo, ki jih gosti Eurojust. Organizirajo se lahko v kratkem času. Ta prilagodljivost je zelo pomembna v nujnih primerih, v katerih je potreben hiter odziv. Nacionalno predstavništvo, ki je

odprlo primer, predstavi podrobnosti primera, pravne in/ali praktične zadeve pravosodnega sodelovanja v primeru ter podporo, ki jo potrebuje od drugih sodelujočih držav. Za obravnavanje potreb primera lahko zadostuje sestanek na 2. stopnji.

Sestanki na 2. stopnji so osnovni pogoj za organizacijo sestankov na 3. stopnji, ki se imenujejo tudi koordinacijski sestanki (*glej razdelek 1.2*), in so prehod iz notranjega v zunanje delo. Če namerava nacionalno predstavništvo organizirati koordinacijski sestanek, se sestanek na 2. stopnji izkoristi za oceno potrebe, namena in ciljev koordinacijskega sestanka. Sestanki na 2. stopnji se prav tako izkoristijo za dogovor o podrobnostih, zunanjem sodelovanju, obveznostih zaupnosti in razkritja ter povezanih varnostnih vprašanjih, pa tudi o uporabi videokonferenc. Poleg tega lahko sodelujoči na sestanku 2. stopnje ocenijo potrebo po analizi in možnem prispevku Europolu ali ustanovitvi

Vprašanja o pristojnosti v primeru nezakonitega tihotapljenja priseljencev, rešenega na sestanku 2. stopnje

Po tragični smrti približno 300 migrantov v Sredozemskem morju junija 2016 so italijanske oblasti začele kazensko preiskavo o okoliščinah brodoloma, zaradi katerega so bila izgubljena življenja. Preiskava je pokazala, da so grške oblasti opazile migrante, medtem ko so v preobremenjenem lesenem čolnu poskušali doseči italijansko obalo, in na pomoč poklicale norveški naftni tanker, ki je plul v bližini čolna, da bi priseljence rešil. Leseno plovilo se je prevrnilo, preden so lahko migrante potegnili na krov. Zaradi težkih pogojev na morju je plovilo migrantov večkrat udarilo ob trup tankerja in se potopilo.

Primer je odprl nekatera vprašanja o pristojnosti, ki so zadevala dejanja italijanskih organov. Do brodoloma je prišlo na odprtem morju in s tem zunaj pristojnosti italijanskih organov. Naftni tanker je plul pod norveško zastavo, njegov kapitan pa je imel špansko državljanstvo. Zato sta bili tako Norveška kot Španija vpleteni v zadevo.

V nasprotju z večino preteklih primerov, pri katerih je bil Eurojust zaprosen za pomoč pri določanju, katera pristojnost je najprimernejša za preiskavo in izvedbo kazenskih postopkov, je posebnost tega primera morebitni obstoj negativnega spora o pristojnosti. Italijanska pristojnost je bila izključena iz zgoraj omenjenih razlogov, ni pa bilo jasno, ali prevlada norveška ali španska pristojnost. Tako je obstajala nevarnost, da ne bi prevladala nobena od pristojnosti, vpletenih v primer.

Da bi se izognili morebitnemu sporu o pristojnosti, je bil Eurojust zaprosen za pomoč pri določanju, katera pristojnost je najprimernejša za preiskavo in izvajanje kazenskega postopka v primeru. Na julijskem **sestanku 2. stopnje**, ki ga je organiziral italijanski nacionalni predstavnik, sta španski nacionalni predstavnik in norveški tožilec za zvezo dosegla skupen dogovor o zadevnih vprašanjih glede pristojnosti in se strinjala, da bosta zadevnim nacionalnim organom predstavila želeno rešitev. Zaradi usklajevalnih prizadevanj Eurojusta so nacionalni organi iz Norveške kot države zastave sprejeli izvajanje primarne pristojnosti v tem primeru na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu iz leta 1982 (konvencija UN iz Montego Baya) in s tem zagotovili skupno strategijo in pristop h kazenskemu postopku.

in delovanju skupne preiskovalne skupine. Koordinacijski sestanki so dragi, sestanki na 2. stopnji pa zagotavljajo, da se ti sestanki skličejo samo, če imajo dodano vrednost

za reševanje odprtih vprašanj glede pravosodnega sodelovanja. Poleg tega se na nekaterih koordinacijskih sestankih obravnava več primerov hkrati.

1.2 Koordinacijski sestanki Eurojusta

Namen koordinacijskega sestanka, tako imenovanega **sestanek na 3. stopnji**, je spodbuditi in doseči sporazum med nacionalnimi organi o njihovem sodelovanju in/ali usklajevanju preiskav in kazenskih pregonov na nacionalni ravni ob upoštevanju pravnih in praktičnih težav zaradi razlik med 30 obstoječimi pravnimi sistemi v Evropski uniji.

Koordinacijski sestanki so operativno orodje, ki se pogosto uporablja. Eurojust v povprečju organizira po en koordinacijski sestanek na delovni dan. Leta 2016 je bilo skupaj organiziranih 249 sestankov, od tega jih je 31 potekalo zunaj prostorov Eurojusta, in sicer v državah članicah (na primer v Grčiji, na Češkem in v Sloveniji) ali v tretjih državah (v Bosni in Hercegovini ter Švici). Obravnavani primeri so zadevali skoraj vsa področja hudih oblik čezmejnega organiziranega kriminala, od katerih so najpogostejši pranje denarja, goljufije in neupravičen promet s prepovedanimi drogami. Na navedenih 249 koordinacijskih sestankih je bilo obravnavanih 288 primerov. Eurojust je leta 2016 gostil največji koordinacijski sestanek s 93 udeleženci iz 23 držav članic in Europola.

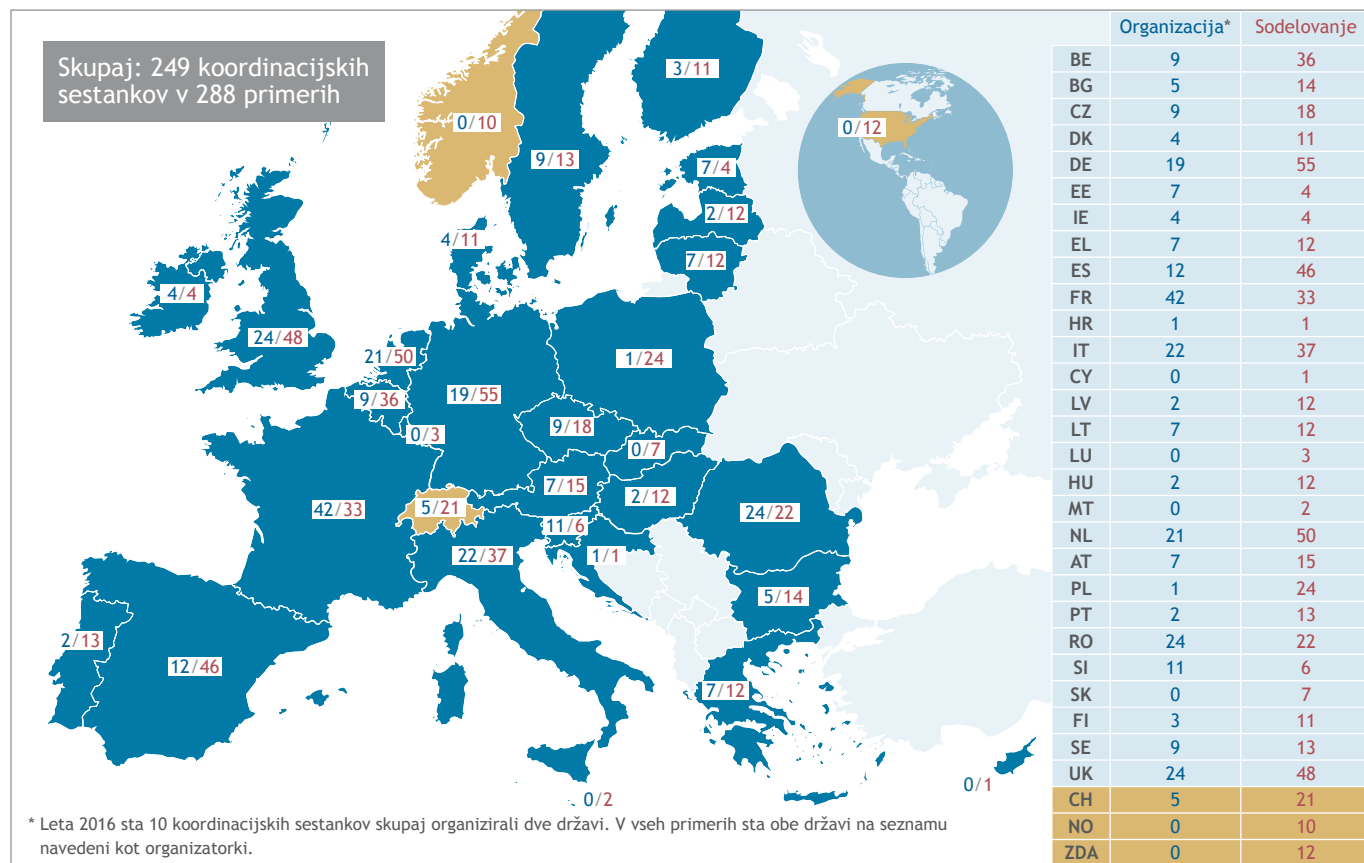
Teh sestankov se udeležujejo zunanji udeleženci, na primer predstavniki nacionalnih pravosodnih organov in organov kazenskega pregona iz držav članic. Poleg tega so lahko povabljeni tudi predstavniki iz tretjih držav in uradniki sodelujočih partnerjev, kot sta Europol in OLAF, ter mednarodnih organizacij, kot je Interpol.

Ena od ključnih storitev, ki je na voljo med koordinacijskimi sestanki, je simultano tolmačenje, ki udeležencem omogoča, da s svojimi kolegi komunicirajo neposredno in da v svojih jezikih predstavijo vprašanja v zvezi s pravosodnim usklajevanjem, ki izhajajo iz kazenskih preiskav ali pregonov.

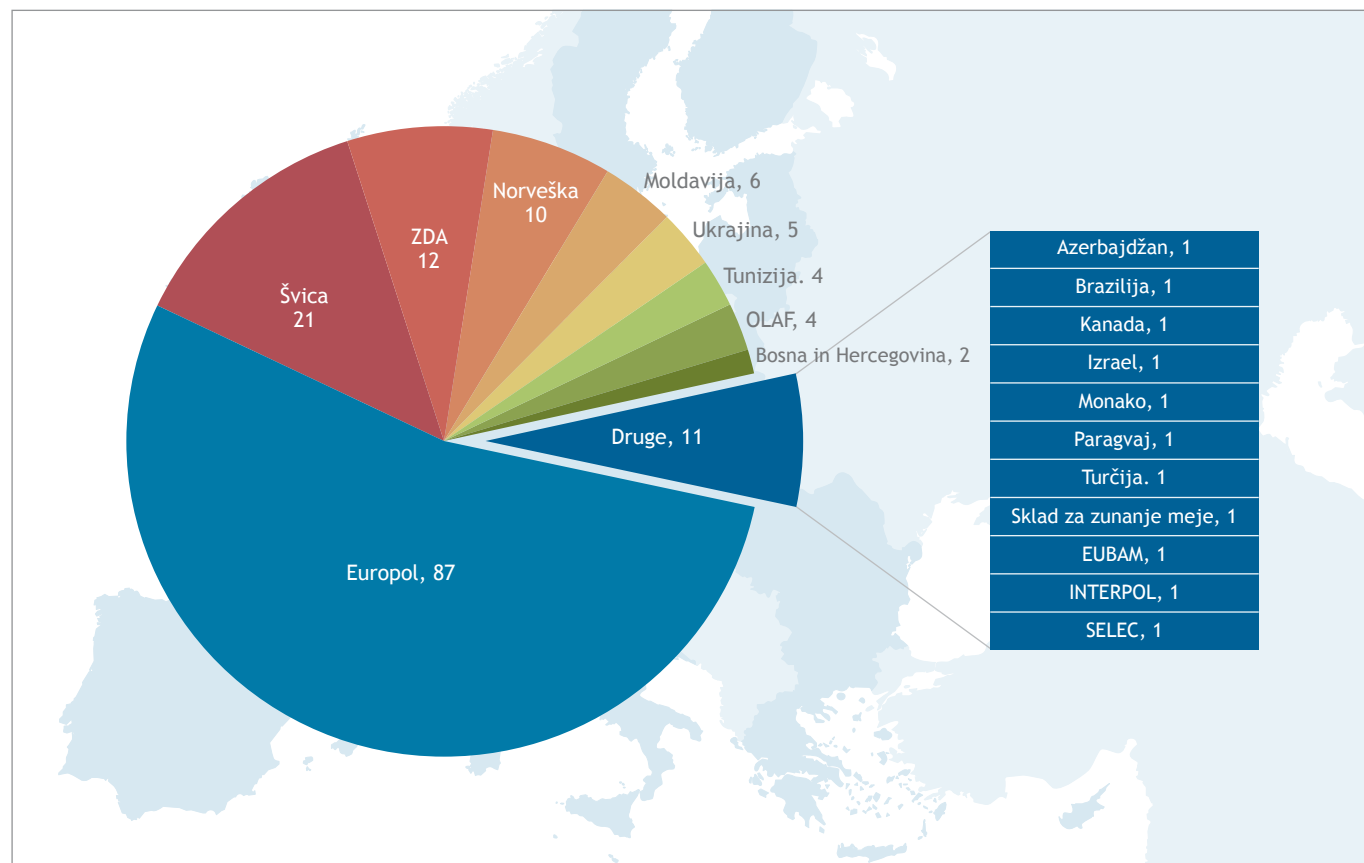
Koordinacijski sestanki se uporabljajo za pospeševanje izmenjave informacij, opredeljevanje in izvrševanje načinov in metod, ki podpirajo izvrševanje prošenj za medsebojno pravno pomoč ter prisilnih ukrepov (npr. odredb za hišno preiskavo in nalogov za prijetje), za spodbujanje morebitne ustanovitve in delovanja skupne preiskovalne skupine, za usklajevanje preiskav in sodnih pregonov ter odkrivanje, preprečevanje ali reševanje sporov o pristojnosti, težav z načelom *ne bis in idem* ter drugih pravnih in dokaznih težav.

Koordinacijski sestanki

Tretje države, sodelujoči partnerji in mednarodne organizacije, udeležene na koordinacijskih sestankih

1.3 Koordinacijski centri Eurojusta

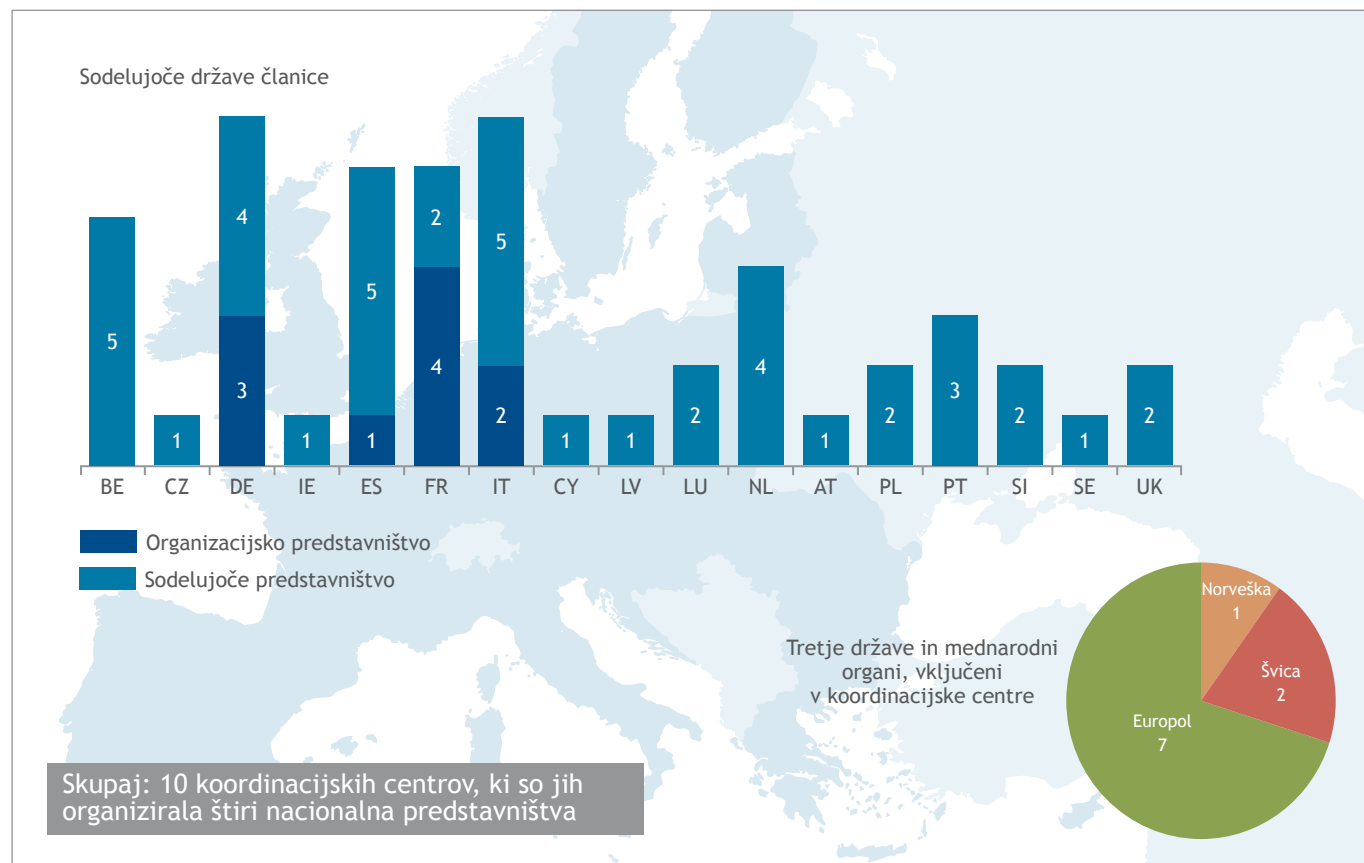
Kadar so v zapletenih primerih potrebni izmenjava informacij v realnem času in obsežni, večstranski ukrepi (npr. izvršitev več nalogov za prijetje v različnih državah članicah), lahko Eurojust zadevne nacionalne organe podpre tako, da v svojih prostorih vzpostavi koordinacijski center. Koordinacijski centri delujejo kot osrednje vozlišče za izmenjavo informacij v realnem času ter usklajevanje skupne izvršitve sodnih ukrepov in ukrepov organov pregona v različnih državah (zasegov, aretacij, hišnih preiskav/preiskav v podjetjih, sklepov o začasnem zavarovanju zahtevka za odvzem premoženjske koristi in zaslišanj prič).

Med delovanjem koordinacijskih centrov so vsi sodelujoči organi ves čas medsebojno povezani z namenskimi telefonskimi linijami in računalniki, informacije pa se prek Eurojusta hitro posredujejo od enega organa do drugega. Skupno izvrševanje ukrepov se stalno spremlja in nadzoruje, da bi se predvidele ali rešile morebitne operativne ali sodne ovire, ki bi lahko vplivale na uspeh operacije.

Poleg tega Eurojust pred vzpostavitvijo koordinacijskega centra vsem sodelujočim organom običajno zagotovi pregled pomembnih informacij o vseh ciljih, na katere se nanašajo skupni ukrepi, vključno s telefonskimi številkami, lokacijami in bančnimi računi, če je ustrezno.

Koordinacijski centri

Sedem od desetih koordinacijskih centrov iz leta 2016 se je ukvarjalo predvsem s finančnim kriminalom (npr. z goljufijami in pranjem denarja). Štirikrat pa so koordinacijski

centri obravnavali primere, za katere je bila ustanovljena skupna preiskovalna skupina.

1.4 Eurojust in skupne preiskovalne skupine

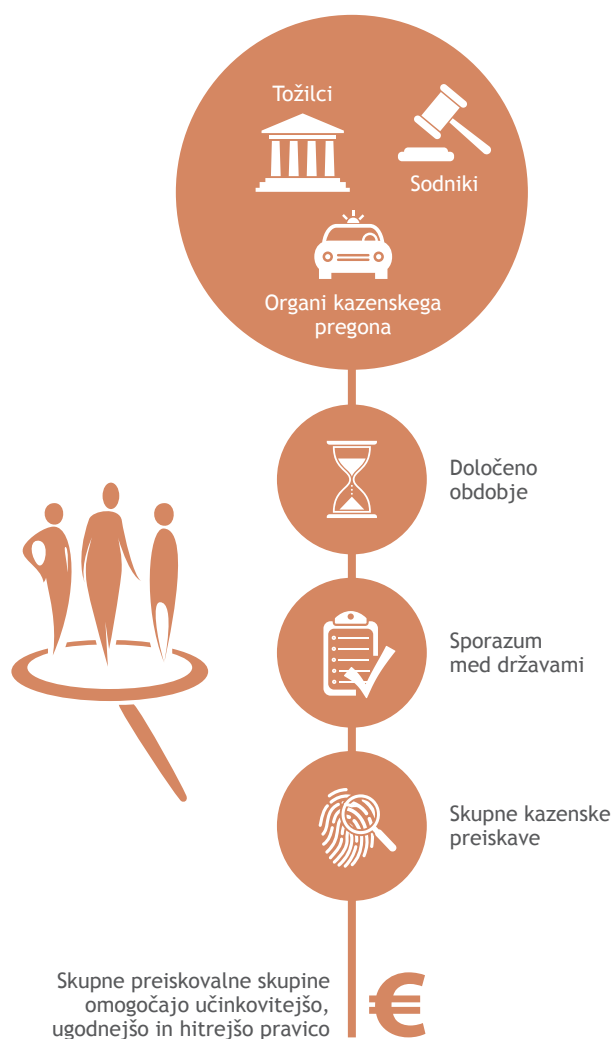
Eurojust ima na tem področju pomembno vlogo, in sicer z zagotavljanjem podpore skupnim preiskovalnim skupinam in svetovanjem strokovnjakom kot središče sodnega in pravnega strokovnega znanja. V letu 2016 je Eurojust podprl 148 skupnih preiskovalnih skupin, od tega 69 novoustanovljenih skupin. Ko je marca 2016 v Italiji začel veljati zakon, s katerim se izvaja Okvirni sklep Sveta 2002/465/PNZ, je Eurojust nacionalnim organom pomagal vzpostaviti osem novih skupnih preiskovalnih skupin, ki vključujejo Italijo. Eurojust je podprl tudi 14 skupnih preiskovanih skupin, ki vključujejo tretje države, od katerih so bile tri ustanovljene leta 2016 (Bosna in Hercegovina (2), Moldavija (2), Norveška (3), Srbija (3), Švica (2), ZDA (1) ter Ukrajina, Avstralija in Malezija (sodelovanje v skupni preiskovalni skupini)).

V zvezi z nedavnim neprimerljivim številom migrantov, ki so vstopili v Evropsko unijo, in vse večjo vpletenostjo organiziranih kriminalnih združb ter nezakonitim tihotapljenjem priseljencev v zvezi s to krizo je Eurojust spodbudil razprave s strokovnjaki, da bi se opredelili pravni in praktični izzivi, izmenjala dobra praksa in povečala uporaba skupnih preiskovalnih skupin. Enajst skupnih preiskovalnih skupin se je ukvarjalo z nezakonitim tihotapljenjem priseljencev, od teh je bilo pet novoustanovljenih, pri eni pa je sodelovala Srbija.

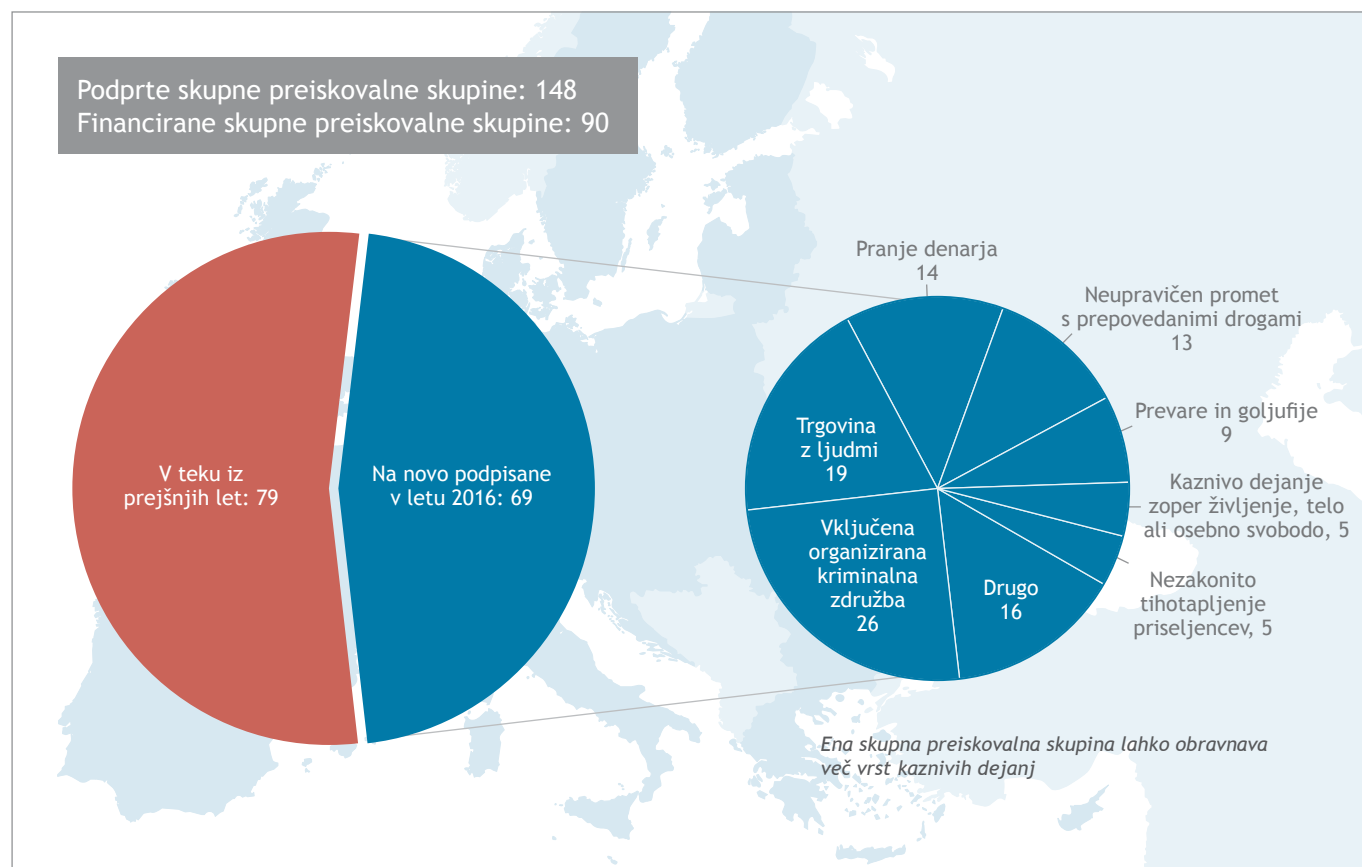
Na taktičnem srečanju o pravnih izzivih nezakonitega tihotapljenja priseljencev in na 12. letnem srečanju strokovnjakov skupnih preiskovalnih skupin je potekala razprava o izzivih in priložnostih, ki jih pri primerih nezakonitega tihotapljenja priseljencev nudijo skupne preiskovalne skupine, vključno z morebitno strategijo, ki bi strokovnjakom omogočila opravljanje čezmejnih preiskav in proaktivnejšo uporabo skupnih preiskovalnih skupin za uničenje tihotapskih mrež. V ospredje je bila postavljena dodana vrednost sodelovanja tretjih držav v skupnih preiskovalnih skupinah. Da bi olajšala sodelovanje, sta Eurojust in mreža za skupne preiskovalne skupine razvila orodje, ki za vsako tretjo državo določa pravno podlago, ki se uporablja za vzpostavitev skupne preiskovalne skupine, in praktične izkušnje zadevne države na tem področju. Orodje, ki je bilo predstavljeno na letnem srečanju in je na voljo na območju spletnega mesta mreže za skupne preiskovalne skupine z omejenim dostopom, se bo redno posodabljal.

Med oceno skupnih preiskovalnih skupin so bile zbrane povratne informacije o prednostih skupnih preiskovalnih skupin, ki vključujejo tretje države. V primeru trgovine z ljudmi, v okviru katerega je bila vzpostavljena skupna preiskovalna skupina z Bosno in Hercegovino ter Francijo (glej str. 51 [Letnega poročila 2015](#) za Eurojust), je bilo ugotovljeno, da je bila skupna preiskovalna skupina najučinkovitejši način za ustrezen odziv na mobilnost članov kriminalnih združb, izvedbo usklajene operacije v kratkem času in spodbuditev skupnega pristopa k podpori žrtev.

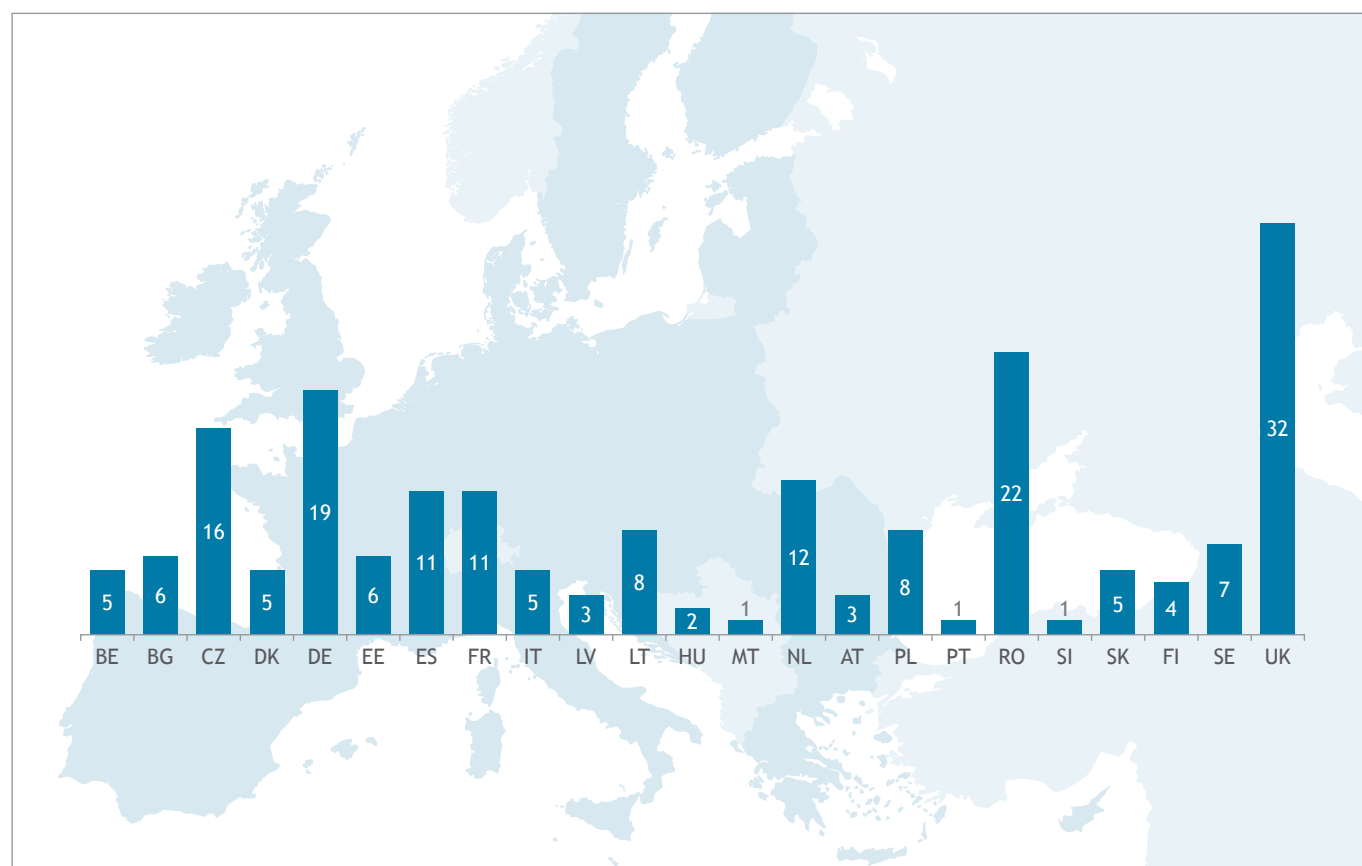
Leta 2016 je skupna preiskovalna skupina, ki je bila vzpostavljena z Nizozemsko, Belgijo, Ukrajino, Avstralijo in Malezijo v zvezi s strmoglavljenjem leta MH17 17. julija 2014 (glej str. 22 [Letnega poročila 2014](#) za Eurojust) dosegla pomemben mejnik, ko je predstavila prve rezultate preiskave. Primeru sta koristila prilagodljivost in hitra izmenjava informacij, kar je omogočila skupna preiskovalna skupina. V tako prepoznavni in zapleteni preiskavi, pri kateri je težko predvideti njeno smer, bi bila uporaba

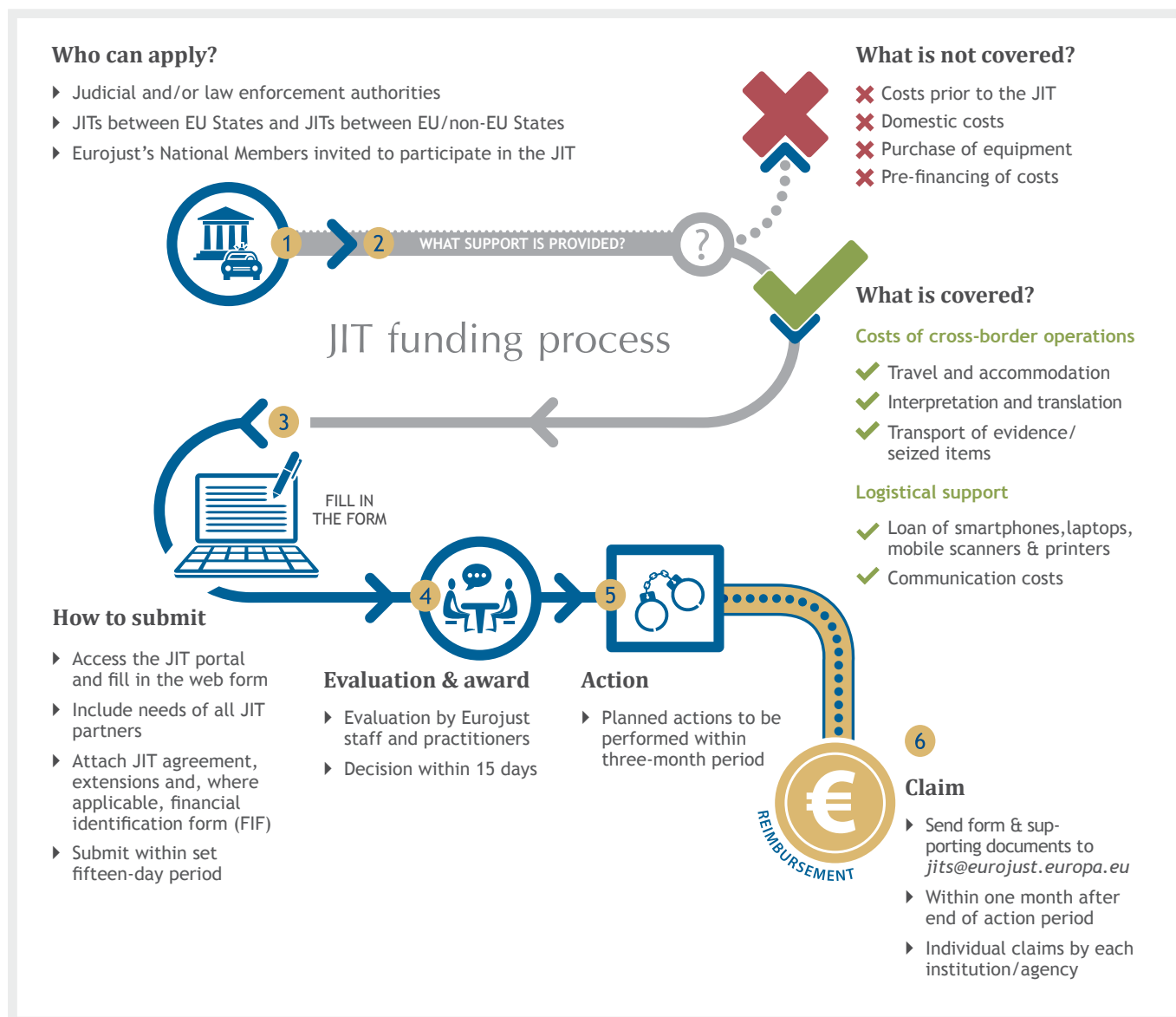

Skupne preiskovalne skupine, ki jih podpira Eurojust, in glavne vrste kaznivih dejanj

Financirane skupne preiskovalne skupine na državo članico

medsebojne pravne pomoči zelo obremenjujoča in nepraktična. Skupna preiskovalna skupina je na kraju samem olajšala sodelovanje napotenih članov (nizozemskih in avstralskih uradnikov), ki so sodelovali pri izpraševanju prič v Ukrajini in analiziranju dokazov, znaten delež katerih je bil prav tako v Ukrajini. Zaupanje, ki se je zgradilo na podlagi skupne preiskovalne skupine, je olajšalo skupni pristop do žrtev, ki so ga usklajevali nizozemski organi. Po fazi vzpostavitve je skupna preiskovalna skupina delovala samostojno in prejela sredstva Eurojusta, kar je olajšalo srečanja in komunikacijo z ukrajinskimi organi.

Razširitev skupnih preiskovalnih skupin na tretje države je bila upoštevana pri pregledu praktičnih orodij, ki so bila razvita za podporo strokovnjakom pri uporabi skupnih preiskovanih skupin, in sicer [Vzorčni sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine](#) in [Praktična navodila za skupne preiskovalne enote](#). Novi vzorčni sporazum ne temelji več zgolj na pravnih instrumentih EU, temveč vključuje druge pravne temeljne akte o skupnih preisko-

valnih skupinah in bi moral olajšati vzpostavljanje skupnih preiskovalnih skupin s tretjimi državami. Pripomogel bo k pospešitvi priprave prihodnjih sporazumov. Praktična navodila za skupne preiskovalne enote so bila oblikovana, da bi se strokovnjakom, zlasti iz tretjih držav, olajšal dostop do skupnih preiskovalnih skupin.

Finančna podpora Eurojusta za operacije skupnih preiskovalnih skupin

Večja uporaba skupnih preiskovalnih skupin se odraža v večjem številu vlog za finančno pomoč, ki jih prejme Eurojust. Sekretariat mreže za skupne preiskovalne skupine je obdelal 180 vlog za finančna sredstva (v letu 2015 144 vlog). S tem trendom naraščanja sovpada tudi število vlog, prejetih iz skupnih preiskovalnih skupin, v katerih sodelujejo tretje države (18) (v letu 2015 13 vlog). V 15 primerih so bila dodeljena nepovratna sredstva, s katerimi je bilo financiranih devet skupnih preiskovalnih skupin, ki vključujejo Srbijo (2), Švico (2), Norveško (2), Moldavijo (1), Bosno in

Hercegovino (1) ter Ukrajino, Avstralijo in Malezijo (sodelovanje v skupni preiskovalni skupini). Skupaj je finančno podpora prejelo 90 skupnih preiskovalnih skupin (v letu 2015 68). Od teh jih je 58 v tem letu prvič prejelo finančno podporo.

V odziv na operativne potrebe in za izboljšanje učinkovitosti so bili pregledani postopki za dodeljevanje nepovratnih sredstev. Sprejeti so bili naslednji ukrepi:

- ▶ uvedba nove kategorije stroškov (čezmejni prenos dokazov/zaseženih predmetov);
- ▶ razširitev finančne podpore na osebe, ki prispevajo k čezmejnim operativnim dejavnostim skupnih prei-

skovalnih skupin, a niso uradno imenovani kot člani skupin (npr. tolmači, forenziki itd.);

- ▶ uvedba stroškov na enoto za eno kategorijo (potovanje in nastanitev) za pospešitev povračila stroškov;
- ▶ izvrševanje proračunskih sredstev za pridobitev prožnosti pri uporabi in ponovni uporabi sproščenih sredstev in
- ▶ poenostavitev v zvezi z dokazili za povračilo stroškov.

Da bi strokovnjakom pomagali pri uporabi postopka financiranja, sta na spletnem mestu Eurojusta v večini uradnih jezikov EU na voljo [infografika](#) in [Vodnik po financiranju za skupne preiskovalne skupine \(JITS\)](#).

Srbija sodeluje v skupni preiskovalni skupini, ki obravnava ponarejanje denarja

Češka je pri preiskovanju primera o ponarejenih ameriških dolarjih in evrskih bankovcih razkrila organizirano kriminalno združbo, ki so jo sestavljali večinoma srbski državljani, vpleteni tudi v neupravičen promet s prepovedanimi drogami. Organizirana kriminalna združba je večjo količino ponarejenih bankovcev ponujala za prodajo, večinoma v Pragi. Preiskovalci so odkrili tiskarno v bližini Beograda v Srbiji. Glavni organizator naj bi deloval kot posrednik med storilci v drugih državah članicah. Organizirana kriminalna združba je za prevoz ponarejenih bankovcev uporabljala skrivne predele v tovarnjakih. Bankovci so bili rednim strankam ponujeni za 15–20 odstotkov nominalne vrednosti, ostalim strankam pa za 30 odstotkov dejanske cene.

Decembra 2014 se je začelo intenzivno policijsko sodelovanje med Češko, Madžarsko, Avstrijo, Srbijo in Europolom. Europol je potrdil, da so bili ponarejeni bankovci z isto serijsko številko najdeni ne samo na Češkem, ampak tudi v Avstriji, na Madžarskem, v Nemčiji, na Slovaškem, v Sloveniji, Romuniji, na Hrvaškem, v Latviji in tudi v ZDA. Vsi zaseženi bankovci so bili zelo dobre kakovosti.

Na začetku leta 2015 je bil Eurojust zaprosen, naj olajša pravosodno sodelovanje med nacionalnimi organi Češke, Avstrije, Madžarske, Srbije in Slovaške ter pomaga pri vzpostavitvi skupne preiskovalne skupine. Na marčevskem koordinacijskem srečanju sta se češka in srbska delegacija dogovorili, da bosta vzpostavili skupno preiskovalno skupino in zaprosili za financiranje prek Eurojusta. Ker Slovaška in Madžarska še nista začeli preiskave, avstrijski organi pa so pravkar začeli preiskavo, se te države članice skupni preiskovalni skupini niso pridružile, vendar so ponudile svojo podporo. Na podlagi prošnje za medsebojno pravno pomoč je Madžarska s češkimi organi sodelovala v tajni operaciji, pri kateri je tajni agent od enega od osumljencev na Madžarskem kupil ponarejene dolarje.

Eurojust je imel pomembno vlogo pri vzpostavljanju stikov med češkimi in srbskimi organi in pri gradnji medsebojnega zaupanja. Obe strani sta bili na začetku previdni, zato je izmenjava informacij potekala počasi. Sestanki skupne preiskovalne skupine in drugi koordinacijski sestanki so pripomogli k hitremu izboljšanju odnosov med nacionalnimi organi in uspešnemu sodelovanju skupne preiskovalne skupine. Češki policist za zvezo v Srbiji je aktivno sodeloval na vseh sestankih in pomagal premostiti jezikovno oviro. Delovanje v okviru skupne preiskovalne skupine je zelo olajšalo prizadevanja obeh strani, zlasti pri izmenjavi in zagotavljanju dopustnosti dokazov. Dokazi, zbrani v Srbiji, vključno z rezultati hišne preiskave in podatki o prstnih odtisih itd., so bili hitro predani češkemu organom.

Kljub dobremu sodelovanju, sta se strani v skupni preiskovalni skupini soočili z nekaterimi pravnimi izzivi v zvezi z dopustnostjo dokazov. Češko sodišče je bilo sprva previdno v zvezi s policijskimi evidencami o dejavnostih tajnega agenta, saj je v na Češkem policijska provokacija nezakonita. Na koncu je sodišče te dokaze skupaj s podatki o nadzoru osumljencev v Srbiji, ki so bili izmenjani v okviru skupne preiskovalne skupine, štelo za dopustne.

Druga težava je bila, da bi morala biti ena od oseb, ki je bila aretirana v Srbiji, zaslišana kot priča v češkem kazenskem postopku, vendar pa je v Srbiji veljala za osumljenca. Oseba je bila pozneje zaslišana kot osumljenec, kar je ustvarilo pravno oviro, pričevanje pa je bilo pred češkim sodiščem razglašeno za nedopustno. Na srečo je bilo dovolj drugih dokazov, da se je lahko zagotovila obsodba.

Septembra 2015 sta bila na Češkem aretirana dva osumljenca in zaseženi ponarejeni bankovci v vrednosti 130 000 USD. V Srbiji je bilo aretiranih še sedem oseb, izvedena pa je bila tudi hišna preiskava. Odkrita je bila popolnoma opremljena tiskarna, vključno s ponarejenimi bankovci v vrednosti 33 000 USD, ki so bili pripravljeni za distribucijo, in drugimi bankovci v izdelovanju ter zalogami materialov, potrebnih za ponarejanje. Dvema osumljencema na Češkem so sodili. Septembra 2016 je bil vsak obsojen na 8,5 let zapora. Do konca leta 2016 češka sodba še ni bila pravnomočna. V Srbiji je primer proti nekaterim članom organizirane kriminalne združbe dosegel fazo sojenja.

1.5 Upravljanje informacij Eurojusta

Eurojust si je prizadeval povečati funkcionalnost in delovanje sistema za vodenje primerov, interne zbirke podatkov, ki hrani in obdeluje informacije v zvezi s primeri ter olajšuje nadzorovanje skladnosti s pravili o varstvu osebnih podatkov.

Izdani sta bili dve nadgrajeni različici sistema za vodenje primerov, da bi se povečala hitrost obdelovanja podatkov in vzpostavil sistem za upravljanje elektronske pošte, ki uporabnikom omogoča, da uvozijo ali povežejo velike količine elektronske pošte iz skupnih poštnih predalov sistema za vodenje primerov nacionalnih predstavništev v sistem za vodenje primerov.

Eurojust je spremljal pretok obvestil, ki so jih poslale države članice v skladu s členom 13(5) do (7) sklepa Sveta o Eurojustu. Po posvetovanju z nacionalnimi korespondenti za Eurojust je kolegij potrdil izboljšano različico obrazca na podlagi člena 13. Obrazec je bil preoblikovan tako, da bi bila uporaba lažja za države članice in da bi se lahko neposredno uvozil v sistem za vodenje primerov.

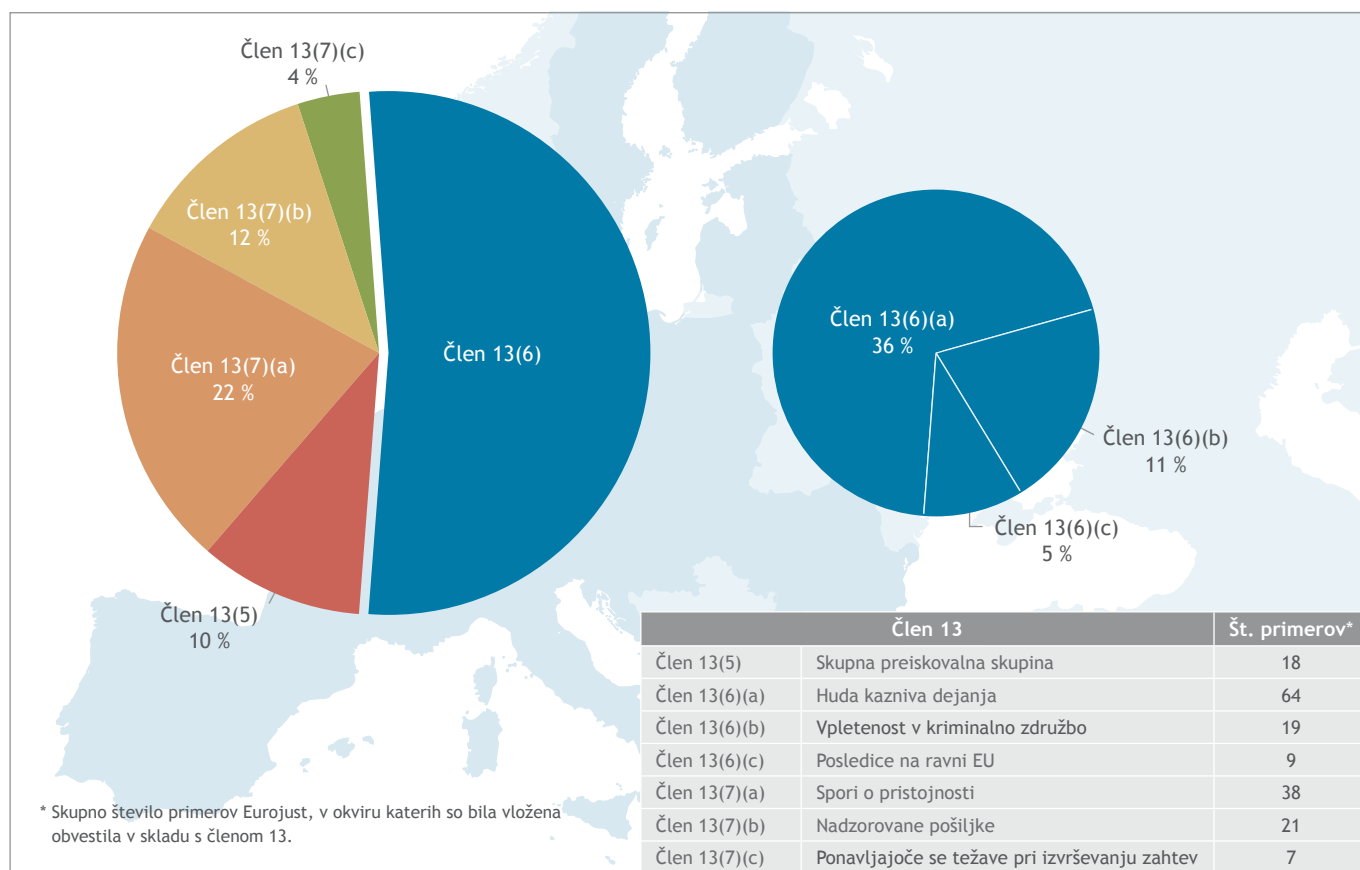
Dosežen je bil napredek pri vzpostavitvi omrežnih povezav z 28 državami članicami za izboljšanje splošne varnosti pri izmenjavi informacij med Eurojustom in državami članicami. Začela je delovati varna omrežna povezava z Avstrijo, s čimer se je njihovo število povečalo na 14 (Belgija, Bolgarija, Češka, Španija, Latvija, Luksemburg, Madžarska, Nizozemska, Poljska, Romunija, Slovenija, Finska in Švedska).

Razvoj in izvajanje rešitev, da bi člane nacionalnih sistemov za usklajevanje dejavnosti v državah članicah povezali s sistemom za vodenje primerov, je bilo zaradi finančnih omejitev začasno ustavljeno. Razviti so bili novi pristopi za povečanje sposobnosti Eurojusta, da ohrani operativno in strateško znanje, in sicer obrazec za informacije o primerih

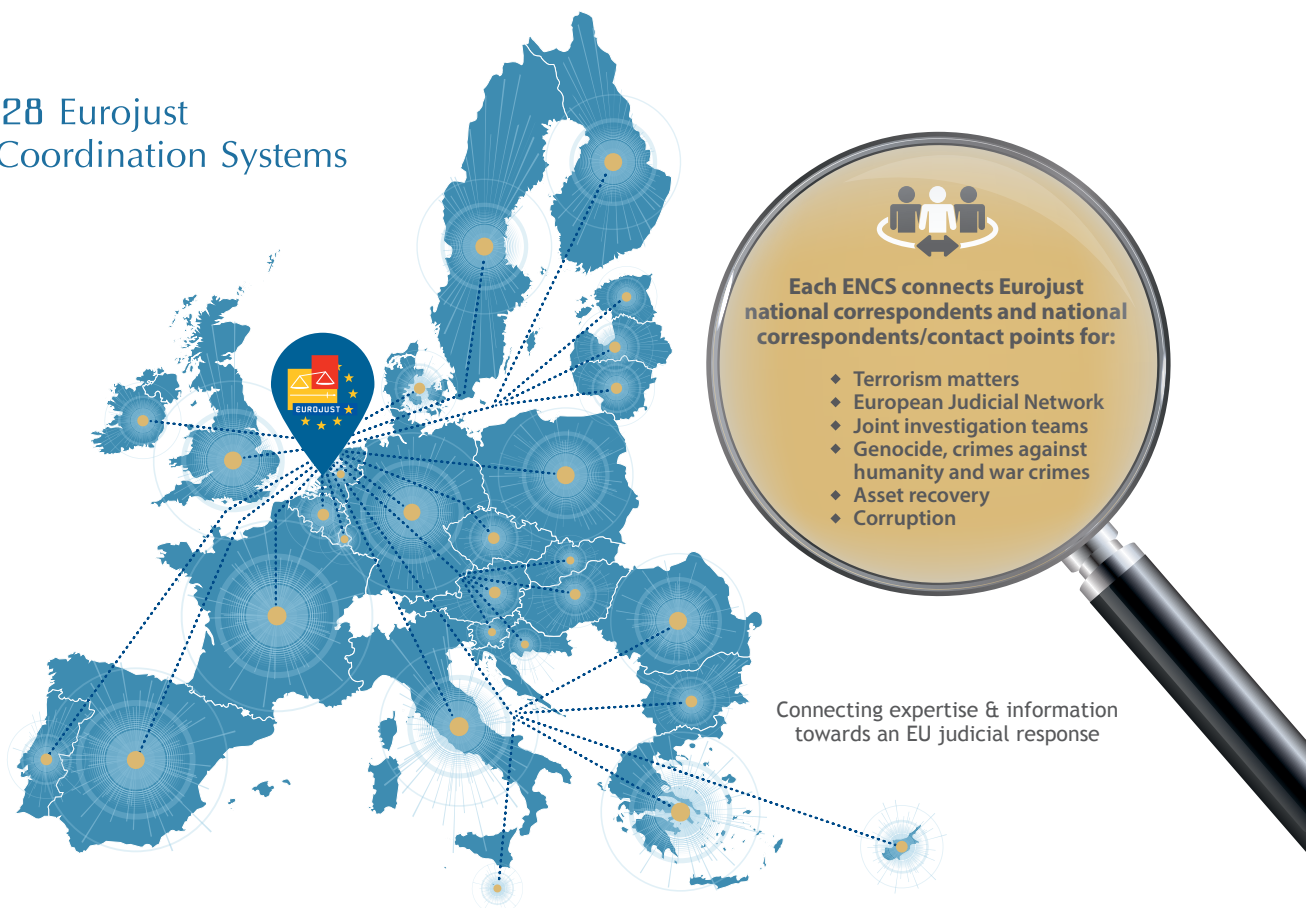
za zbiranje kvalitativnih informacij razen osebnih podatkov, o primerih Eurojusta za iskanje vzorcev, dobre prakse in spoznanj ter vmesnik za upravljanje z znanjem, ki centralizira strateške informacije, kot so poročila o obravnavanih primerih o uporabi instrumentov pravosodnega sodelovanja in prednostno obravnavanih področij kaznivih dejanj, prikazih primera ter rezultatih sestankov Eurojusta.

Fiches Suédoises

Nacionalni sistemi za usklajevanje dejavnosti so bili doslej vzpostavljeni v 25 državah članicah. *Fiches Suédoises* zagotavljajo (1) pregled strukture in delovanja nacionalnih sistemov za usklajevanje dejavnosti v državah članicah in (2) zbirko nacionalnih smernic v zvezi z uporabo člena 13 sklepa Sveta o Eurojustu za izboljšanje izmenjave informacij od držav članic do Eurojusta in razporeditev primerov med Eurojustom in Evropsko pravosodno mrežo. Za boljši odziv na potrebe strokovnjakov je Eurojust leta 2016 razvil nove predloge s celotnim opisom vsakega nacionalnega sistema za usklajevanje dejavnosti. Novi *Fiches* poleg tega vključujejo poseben oddelek o nacionalnih izkušnjah in dobri praksi v vednost vsem državam članicam. *Fiches* se redno posodablajo, nacionalnim korespondentom pa so na voljo na območju spletnega mesta Eurojusta z omejenim dostopom.

28 Eurojust National Coordination Systems

2016

Časovnica

2. junija v Haagu

Strateški seminar Ključi do kibernetnega prostora (Keys to cyberspace) okviru nizozemskega predsedstva EU

3. junija v Haagu

Skupni posvetovalni forum v okviru nizozemskega in slovaškega predsedstva

od 7. do 9. junija v Amsterdamu/Haagu

46. plenarno zasedanje Evropske pravosodne mreže in elavnica z nacionalnimi predstavništvi Eurojusta

od 11. do 15. aprila v Haagu

Študijski obisk EJTN

15. in 16. junija v Haagu

12. letno srečanje nacionalnih strokovnjakov skupnih preiskovalnih skupin

JANUAR

FEBRUAR

MAREC

APRIL

MAJ

JUNIJ

4. in 5. februarja v Haagu

Taktično srečanje o sodnih izzivih, ki izhajajo iz nezakonitega tihotapljenja priseljencev

3. maja v Bruslju

Eurojust in Črna gora podpišeta sporazum o sodelovanju

23. maja v Haagu

Prvi dan EU proti nekaznovanju genocida, hudodelstev zoper človečnost ter vojnih hudodelstev

24. in 25. maja v Haagu

20. srečanje Evropske mreže za področje genocida

22. in 23. junija v Haagu

Taktično srečanje o oblikovanju učinkovitega sodnega odziva na tuje teroristične bojvne

27. junija v Haagu

Eurojust in Ukrajina podpišeta sporazum o sodelovanju

29. in 30. junija v Haagu

Srečanje EMPACT o organiziranih kaznivih dejanjih zoper premoženje

12. in 13. oktobra v Haagu
21. srečanje Evropske mreže za področje genocida

28. oktobra v Haagu
Srečanje slovaškega predsedstva opravnem sodelovanju na področju davčnega kriminala

11. oktobra v Haagu
Sir Julian King, evropski komisar za varnostno Unijo, obišče Eurojust

9. novembra v Haagu
Klaus Meyer-Cabri je izvoljen za podpredsednika Eurojusta

od 21. do 23. novembra v Bratislavi
47. plenarno zasedanje Evropske pravosodne mreže

12. julija v Haagu
Eurojust in Urad Evropske unije za intelektualno lastnino podpišeta memorandum o soglasju

JULIJ

AVGUST

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

1. septembra v Haagu
Hilde Stoltenberg je napotena kot tožilka za zvezo Eurojusta za Norveško

24. novembra v Haagu
Srečanje Evropske mreže centrov za boj proti računalniški kriminaliteti

30. novembra v Haagu
Slovo od zgradbe Eurojusta

13. decembra v Haagu
Ladislav Hamran je ponovno izvoljen za podpredsednika Eurojusta

Primeri, ki jih
obravnavava Eurojust

2.1 Uvod

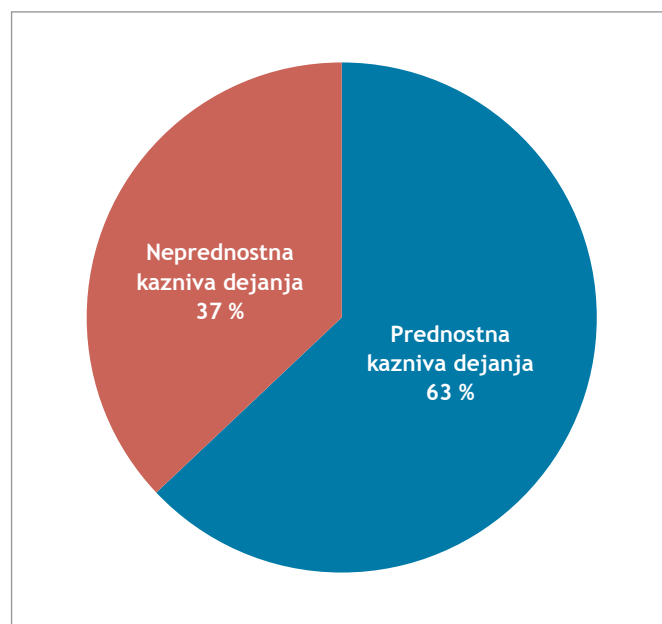
Operativni poudarek Eurojusta je usklajen s prednostnimi nalogami evropske agende za varnost in evropske agende o migracijah, ki ju je Evropska komisija sprejela leta 2015. V agendi za varnost so terorizem, računalniška kriminaliteta in organiziran kriminal opredeljeni kot prednostne naloge v obdobju 2015–2020, ker so vse večja grožnja in zaradi svoje čezmejne razsežnosti. Agenda o migracijah poziva k takojšnjemu ukrepanju za razbitje kriminalnih tihotapskih mrež. Poleg tega so v Akcijskem načrtu EU za boj proti tihotapljenju migrantov (2015–2020) določeni posebni ukrepi, potrebni za izvajanje teh dveh agend.

Vloga Eurojusta pri pravosodnem sodelovanju in usklajevanju je bistvena za uničenje organiziranih kriminalnih združb, preganjanje finančnih oblik kriminalitete, premagovanje vprašanj več pristojnosti in zbiranje dopustnih dokazov za kaznovanje storilcev kaznivih dejanj. Eurojust prispeva k izvajanju agend EU in je okrepil svoje dejavnosti, zlasti v boju proti terorizmu, računalniški kriminaliteti in organiziranemu kriminalu, vključno z nezakonitim tihotapljenjem priseljencev ter trgovino z ljudmi. Zagotovljena operativna podpora vključuje analiziranje pravnih vprašanj, razvijanje dobre prakse, sodelovanje s tretjimi državami in partnerji EU ter tesno sodelovanje s specializiranimi mrežami sodnih strokovnjakov.

Leta 2016 je Svet priznal vse večjo grožnjo računalniške kriminalitete s sklepom z dne 9. junija 2016, ki vzpostavlja

Evropsko mrežo centrov za boj proti računalniški kriminaliteti. Naloga te mreže specializiranih tožilcev in sodnikov je boj proti izzivom računalniške kriminalitete, kriminalu, ki ga omogoča računalništvo, in preiskave v računalniškem prostoru ter boj proti oviram za učinkovito zavarovanje in pridobivanje digitalnih dokazov. V skladu s pričakovanji Sveta Eurojust podpira mrežo pri doseganju njenih ciljev.

Prioritetna kazniva dejanja za Eurojust

Prednostno kaznivo dejanje	Primeri			Koordinacijski sestanki			Skupne preiskovalne skupine		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Terorizem	14	41	67	4	15	18	2	3	4
Računalniška kriminaliteta	42	62	60	15	19	13	6	11	8
Nezakonito tihotapljenje priseljencev	32	60	65	10	20	12	9	9	11
Trgovina z ljudmi	71	79	93	12	32	33	18	21	32
Goljufije	560	647	654	60	76	44	32	34	35
Korupcija	55	90	74	9	10	15	4	4	2
Neupravičen promet s prepovedanimi drogami	283	274	254	52	57	41	31	25	24
Mobilne organizirane kriminalne združbe	128	201	199	13	21	19	13	13	12
Kazniva dejanja na škodo finančnih interesov EU	70	69	41	7	11	11	2	5	5
Neprednostno kaznivo dejanje									
Pranje denarja	220	283	295	41	55	67	24	30	35
Kazniva dejanja zoper okolje	5	5	6	0	1	0	0	0	0

Operativne prednostne naloge Eurojusta so zelo podobne prednostnim nalogam Sveta v boju proti hudim in organiziranim oblikam kaznivih dejanj v obdobju 2014–2017. Ker se Eurojust odziva na potrebe in dogodke, sta med njegovimi prednostnimi nalogami tudi korupcija in terorizem.

2.1.1 Terorizem

Grozljivo zaporedje smrtonosnih terorističnih napadov v Evropi je v ospredje postavilo potrebo, da se države članice proti terorizmu borijo na usklajen način in s tem zagotovijo uspešne preiskave, kazenske pregone ter spodbujajo pravosodno sodelovanje. Opaženi sta bili rastoča stopnja zaupanja sodnih organov v Eurojust in večja potreba po njegovi podpori v primerih, povezanih s terorizmom.

Lani je bilo od leta 2014 zabeleženo skoraj petkratno povečanje števila primerov, povezanih s terorizmom, ki so bili napoteni Eurojustu za pomoč, in dosežen je bil znaten napredek pri izmenjavi informacij z Eurojustom o terorističnih kaznivih dejanjih v skladu s Sklepom Sveta 2005/671/PNZ. Eurojust je pomagal pri 67 primerih, povezanih s terorizmom, med drugim pri terorističnih napadih v Bruslju, v primerjavi s 14 primeri v letu 2014 in organiziral 18 koordinacijskih sestankov ter podprl štiri skupne preiskovalne skupine, od katerih je bila ena novoustanovljena.

V 133 primerih so bile Eurojustu posredovane informacije v zvezi s kazenskimi pregoni, povezanimi s terorizmom, v primerjavi s 30 primeri v letu 2014, v 275 primerih pa so mu bile posredovane informacije v zvezi z zaključenimi sodnimi postopki v primerjavi s 180 v letu 2014. Izmenjava informacij, povezanih s terorizmom, z Eurojustom je bila med prednostnimi nalogami političnega programa ter pričakuje se hitrejša in sistematična izmenjava informacij.

Eurojust je še naprej objavljал pregled obsodb za teroristična dejanja in *ad hoc* sodne analize pomembnih obsodb proti terorizmu, da bi obveščal o dobri praksi strokovnjakov, raznolikih in zapletenih pravnih vprašanjih, ugotovitvah in argumentih sodišč, razvoju zakonodaje na ravni EU in na nacionalni ravni ter ključnih elementih, kot so nove oblike novačenja in zgodnji znaki radikalizacije.

Eden od vidnejših analiziranih primerov je zadeval operacijo CESTO, pomembno akcijo španskih organov, ki je bila osredotočena na mrežo za novačenje in spodbujanje, ki je tuje teroristične bojvnike pošiljala v Sirijo. V sodni analizi (dokument Eurojusta z omejeno distribucijo) so bili povzeti številni pravni izzivi, s katerimi so se soočili, vključno z uporabo poročil obveščevalnih služb v sodnih postopkih in težavami pri določanju teroristične narave skupine. Analiza je navdih za oblikovanje uspešnih primerov pregona v državah članicah.

Kot je Svet pozval v svojih sklepih o okrepitvi odzivanja kazenskega pravosodja na radikalizacijo, ki vodi v terorizem

Pregled obsodb za teroristična dejanja

Pregled obsodb za teroristična dejanja je dokument Eurojusta z omejenim dostopom, ki se razdeli tožilcem in sodnikom, ki delujejo na primerih terorizma, redno pa izhaja od leta 2008. Zagotavlja pregled obsodb in oprostitev za teroristična dejanja po vsej Evropski uniji, pravne posodobitve in pravosodno analizo ustreznih sodb.

Pregled obsodb za teroristična dejanja temelji na informacijah iz odprtih virov in informacijah o obsodbah za teroristična dejanja, ki jih zagotovijo nacionalni organi pri izvajanju Sklepa Sveta 2005/671/PNZ. Analitična poglavja o temah, obravnavanih v letu 2016, so vključevale analizo sodb, ki so jih glede tujih terorističnih bojvnikov in mrež za novačenje tujih terorističnih bojvnikov izrekla sodišča v Belgiji, na Danskem, v Franciji, na Švedskem in v Švici.

in nasilni ekstremizem iz leta 2015, je Eurojust spremljal obsodbe za teroristična dejanja, da bi videl, ali sodišča nalagajo druge kazni, alternativne zaporni kazni, in rehabilitacijske programe. To je spodbudilo izmenjavo nacionalne prakse in spoznanj, zlasti v zvezi z orodji za oceno tveganja, ki jih sodniki in tožilci uporabljajo pri presoji stopnje tveganja, ki jo pomenijo tuji teroristični bojvniki ter programi deradikalizacije.

Eurojust je novembra na zaslišanju Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve o preprečevanju in boju proti radikalizaciji omogočil vpogled v svoje delo in ugotovitve.

Leta 2016 se je analiza odziva kazenskega pravosodja na pojav tujih terorističnih bojvnikov, ki jo je pripravil Eurojust, osredotočila na specifična vprašanja, in sicer: (i) posebna in nujna pooblastila, ki se uporabljajo v primeru terorističnih napadov, (ii) dopustnost (tujih) obveščevalnih podatkov kot dokazov v kazenskem postopku, (iii) deradikalizacijo ter alternativne oblike pregona in priprtja in (iv) povezavo med terorizmom in organiziranim kriminalom.

Na taktičnem srečanju o oblikovanju učinkovitega sodnega odziva na tuje teroristične bojvnike, pri katerem so sodelovali nacionalni korespondenti za teroristične zadeve Eurojusta (vključno s specializiranimi tožilci za boj proti terorizmu iz Švice, Norveške, ZDA, Turčije, Črne gore, Albanije, Srbije, Bosne in Hercegovine ter Evropskim koordinatorjem za boj proti terorizmu, vodjo ECTC in direktorjem Obveščevalnega

in situacijskega centra EU), so bile izmenjane operativne izkušnje in obravnavane teme, kot so mreže za novačenje, čezmejne povezave in pripravljalni akti o terorizmu.

V četrtem poročilu o tujih terorističnih bojovníkih (pod oznako tajnosti EU Restricted), ki je izšlo decembra, so zbrani vse pomembne ugotovitve med letom, mnenja o odzivu kazenskega pravosodja na pojav tujih terorističnih bojovníkov, razvoj zakonodaje v državah članicah ter številna priporočila za Evropsko unijo in države članice in nadaljnje ukrepe Eurojusta.

Eurojust je izdal tudi povzetek najpomembnejših ugotovitev poročila Eurojusta o tujih terorističnih bojovníkih za leto 2015, objavljenega leta 2016 kot dokument Eurojusta z omejenim dostopom. Po priporočilih iz poročil o tujih terorističnih bojovníkih iz let 2014 in 2015 za posodobitev pravnih okvirov EU o terorizmu in na podlagi svojih operativnih izkušenj je Eurojust aprila na srečanju Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve predstavil svoje mnenje o predlogu direktive o boju proti terorizmu.

Eurojust ima ključno vlogo pri olajševanju pravosodnega sodelovanja med državami članicami in tretjimi državami, zlasti iz Zahodnega Balkana ter regij Bližnjega vzhoda in severne Afrike. Eurojust je vzpostavil kontaktne točke v Alžiriji, Egiptu, Izraelu, Jordaniji, Libanonu, Palestinski oblasti, Saudovi Arabiji in Tuniziji. Dne 8. junija je sodeloval v dialogu o boju proti terorizmu med EU in Turčijo, ki je vodil do ponovne zaveze za nujno povečanje skupnih prizadevanj proti grožnji, ki jo pomenijo tuji teroristični bojovníki, in potrditve odločnosti Turčije za tesno sodelovanje z Eurojustom in drugimi zadevnimi agencijami EU za boj proti temu pojavu.

Mreža nacionalnih korespondentov Eurojusta za teroristične zadeve je bila glavna kontaktna točka za odziv na teroristične napade v Bruslju leta 2016. V eni uri po napadu 22. marca, pri katerih je prišlo do usklajenih samomorilskih napadov na podzemni železnici in bruseljskem letališču Zaventem in v katerih je življenje izgubilo 32 ljudi, na stotine pa je bilo ranjenih, je Eurojust aktiviral svojo mrežo nacionalnih korespondentov za teroristične zadeve za zagotovitev, da so pristojni sodni organi iz vseh držav članic štiriindvajset ur na dan na voljo za takojšnje prejetje in obravnavo nujnih zahtev ali odločitev za pravosodno sodelovanje.

Aktivacija mreže je olajšala zagotavljanje hitre in celovite pomoči belgijski preiskavi tega velikega terorističnega napada s podpiranjem in dopolnjevanjem dela na nacionalni ravni s poudarkom na mednarodni razsežnosti napadov in identifikacijo kriminalnih mrež ter povezanih kriminalnih dejavnosti. Eurojust je prav tako bil v pripravljenosti, da se takoj odzove na morebitne zahteve pristojnih nacionalnih organov za pomoč in usklajevanje.

Navedena preiskava v Belgiji je razkrila prefinjeno teroristično mrežo, ki je bila povezana tako z drugimi državami članicami in z napadi v Parizu, s samomorilski napadalci, ki jih je podpiralo več posameznikov, ter s povezavami z drugimi hudimi oblikami kaznivih dejanj in mrežami, ki vključujejo trgovino z orožjem in ponarejanje dokumentov. Oseba, ki je bila na videonadzornem posnetku napada na bruseljsko podzemno železnico opažena ob samomorilskem bombnem napadalcu, je pobegnila le nekaj minut pred eksplozijo in je bila identificirana kot znani tuji teroristični bojovník iz Sirije. Njegov DNK, ki je bil najden v številnih „varnih hišah“ in vozilih, ki jih je uporabljala teroristična mreža, je vodil do odkritja povezav z drugimi državami članicami in njegove vpletenosti v napade v Parizu.

Urad belgijskega zveznega tožilstva je zahteval nujno pomoč Eurojusta, da bi pospešili prošnjo za medsebojno pravno pomoč, poslano v drugo državo članico. Hiter odziv Eurojusta se je izkazal za ključnega pri čim prejšnji opredelitvi pravega organa, s katerimi je bilo treba čezmejno sodelovati, za takojšnjo izvedbo zahteve in pospešitev izmenjave informacij na sodni ravni.

Podpora Eurojusta je zagotovila, da so lahko enega od sodelavcev bruseljskih napadov našli in prijeli. Aretirali so ga 8. aprila, na isti dan pa so aretirali tudi „moškega s klobukom“, ki je bil opažen na kameri CCTV kot samomorilski bombni napadalec na letališču, ki je pobegnil s prizorišča napada.

2.1.2 Računalniška kriminaliteta

Pravosodno sodelovanje na področju računalniške kriminalitete se sooča s številnimi različnimi izzivi, ki večinoma izhajajo iz prirojene brezmejne narave tega kaznivega pojava in znatnih zakonodajnih razlik na nacionalni ravni.

Priročnik CBRN-E

Priročnik CBRN-E je pripravil in redno posodablja Eurojust. Strokovnjakom EU nudi posebno pravno podporo na več področjih za preiskave in kazenske pregone, povezane s transnacionalnimi kaznivimi dejanji, ki vključujejo kemijske, biološke, radiološke, jedrske snovi in eksplozive (CBRN-E).

Vsebuje pregled najpomembnejše mednarodne zakonodaje in zakonodaje EU, ki obravnava CBRN-E, kot tudi nadnacionalnih subjektov, sistemov in zbirk podatkov na področju CBRN-E. Posodobitev je bila izdana leta 2016.

Eurojust je podprl 60 primerov, 13 koordinacijskih sestankov in osem skupnih preiskovalnih skupin, od katerih sta bili dve novoustanovljeni.

Poleg operativne podpore so druge dejavnosti Eurojusta na področju računalniške kriminalitete olajšale izmenjavo izkušenj in strokovnega znanja med nacionalnimi strokovnjaki na ključnih področjih, kot sta sodelovanje z internetnimi ponudniki iz ZDA in šifriranje podatkov.

Eurojust je imel pomembno vlogo pri oblikovanju skupnosti strokovnjakov, specializiranih za računalniško kriminaliteto, in je pozdravil ustanovitev Evropske mreže centrov za boj proti računalniški kriminaliteti. Sestavljena je iz najmanj enega nacionalnega predstavnika sodnih organov s primernimi strokovnimi izkušnjami na državo članico.

Evropska mreža centrov za boj proti računalniški kriminaliteti bo olajšala in razširila sodelovanje med pristojnimi sodnimi organi z omogočanjem izmenjave strokovnega znanja, dobre prakse in drugega pomembnega znanja v zvezi s preiskovanjem in preganjanjem računalniške kriminalitete. Mreža bo tudi spodbujala dialog med različnimi akterji in deležniki, ki imajo vlogo pri zagotavljanju vladavine prava v računalniškem prostoru. Naloga Eurojusta je zagotavljati podporo in sodelovati z mrežo. Na novembrskem uvodnem srečanju z Evropsko mrežo centrov za boj pro-

ti računalniški kriminaliteti v prostorih Eurojusta so bile v središču tehnične, pravne in praktične ovire za šifriranje in spletne tajne preiskave.

Strokovnjaki Eurojusta so sodelovali pri sestankih o digitalnih dokazih, ki jih je Komisija organizirala kot nadaljnje ukrepe po sklepih Sveta z dne 9. junija 2016 o izboljšanju kazenskega pravosodja v računalniškem prostoru, ki so obravnavali tri področja, ki si jih strokovnjaki prizadevajo izboljšati, in sicer izvrševanje medsebojne pravne pomoči, neposredno sodelovanje z internetnimi ponudniki ter mehanizmi za vzpostavitev pristojnosti v računalniškem prostoru. Eurojust je ponudil vpogled v skupne izzive, s katerimi se soočajo strokovnjaki, kot tudi primere dobre prakse za premagovanje teh izzivov, vključno z vprašanji izvrševanja pristojnosti v računalniškem prostoru.

Eurojust še naprej tesno sodeluje z drugimi deležniki in institucionalnimi partnerji, da bi zagotovil učinkovitost preiskav in pregonov v primerih računalniške kriminalitete. Predvsem dodeljeni nacionalni strokovnjak Eurojusta za računalniško kriminal je deloval kot posrednik med Eurojustom in Europolom, olajševal izmenjavo informacij ter podpiral in usklajeval sodelovanje z EC3.

V okviru srečanja EMPACT z naslovom *Računalniška kriminaliteta – spolno izkoriščanje otrok* je Eurojust izvedel analizo svojih primerov spletnega spolnega izkoriščanja otrok, v kateri je opisal izzive pri preiskovanju in preganjanju primerov spolnega izkoriščanja otrok, pa tudi rešitve in primere dobre prakse.

Ameriški tožilec za računalniško kriminaliteto je bil od januarja do konca marca 2016 napoten na Eurojust, da bi sodeloval z nacionalnimi predstavništvi in EC3 za vzpostavitev tesnejšega operativnega sodelovanja s predstavnikom ZDA v zadevah računalniške kriminalitete in za izboljšanje razumevanja ameriškega kazenskopravnega sistema. Tako Eurojust kot organi ZDA so pozdravili to pobudo, ki je prinesla zelo dobre rezultate.

Eurojust se je pridružil rastoči koaliciji javnih in zasebnih subjektov, ki podpirajo pobudo „No More Ransom“, ki so jo prvotno ustanovili nizozemski organi, EC3 in dve zasebni podjetji za računalniško varnost. Cilj pobude je aktivno pomagati žrtvam izsiljevalske programske opreme z zagotavljanjem ključev za dešifriranje podatkov, ki so bili najdeni med kazenskimi preiskavami.

Eurojust je član usmerjevalnega odbora projekta o računalniškem kriminalu, ki ga je Svetovni gospodarski forum ustanovil leta 2015, da bi spodbudil javno-zasebno sodelovanje v boju proti računalniški kriminaliteti. V okviru tega projekta so bila leta 2016 objavljena „Priporočila za javno-zasebno sodelovanje v boju proti računalniški kriminaliteti“ (Recommendations for Public-Private Partnership against Cybercrime).

Zbornik sodne prakse, povezane z računalniško kriminaliteto

Leta 2016 je Eurojust pripravil Zbornik sodne prakse, povezane z računalniško kriminaliteto. Zbornik sodne prakse, povezane z računalniško kriminaliteto je dokument Eurojusta z omejenim dostopom, ki se objavi enkrat na leto in je zasnovan kot poročevalno orodje v podporo strokovnjakom pri preiskovanju in pregonu primerov kibernetične kriminalitete. Zbornik sodne prakse, povezane z računalniško kriminaliteto opisuje ustrezen razvoj zakonodaje na področju računalniške kriminalitete in kriminala, ki ga omogoča kibernetika. Poleg tega vsebuje obširne analize izbranih sodb sodišča za računalniške zadeve, pa tudi poglavje o zanimivi temi, obravnavani na podlagi tekočih razprav ali trendov v nastajanju.

Zanimivi temi, ki sta bili obravnavani v tem dokumentu, objavljenem lani, sta sodne odločbe v belgijski zadevi Yahoo! in oddaljeni dostop do podatkov ali računalniškega sistema.

Meeting of the European Judicial Cybercrime Network, November 2016

Branislav Boháčik, tožilec Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovaške, je izjavil:

Ustanovitev Evropske mreže za boj proti računalniški kriminaliteti je izpolnila dolgoletno željo strokovnjakov. V tej mreži bodo lahko delili svoje izkušnje in strokovno znanje ter tesno sodelovali s kolegi iz držav članic EU pri obravnavanju številnih izzivov, s katerimi se soočajo med preiskavami in pregonom računalniške kriminalitete in kriminala, ki ga omogoča kibernetika, kot je šifriranje.

2.1.3 Nezakonito tihotapljenje priseljencev

Države članice se še naprej soočajo z resnimi izzivi, ki izhajajo iz močnega porasta nezakonitega tihotapljenja priseljencev, in so se oprle na institucije in agencije EU za opredelitev in izvajanje novih in učinkovitejših poti za reševanje te neprimerljive humanitarne krize. Eurojust je obnovil svoja prizadevanja za okrepitev sposobnosti držav članic, da razdrejo in kazensko preganjajo organizirane kriminalne združbe, ki upravljajo mreže tihotapljenja in trgovanja.

Eurojust je odprl 65 primerov, kar je malo več kot leta 2015, na vrhuncu humanitarne krize, sklical 12 koordinacijskih sestankov in podprl 11 skupnih preiskovalnih skupin, od katerih je bilo pet novoustanovljenih. Ena skupna preiskovalna skupina je vključevala tretjo državo (Srbijo). Uporaba skupnih preiskovalnih skupin pri primerih nezakonitega tihotapljenja priseljencev in sodelovanje tretjih držav pri skupnih preiskovalnih skupinah sta bili temi letnega srečanja strokovnjakov skupnih preiskovalnih skupin (*glej* oddelek 1.4 in 6.2).

Pristojnost v primeru nezakonitega tihotapljenja priseljencev

Avgusta 2015 je bil v bližini avtoceste v Avstriji ob meji z Madžarsko najden zapuščen tovornjak. V njem so bila odkrita trupla 71 migrantov. Ta incident je takoj sprožil preiskavi na Madžarskem in v Avstriji. Nekaj dni pozneje so bili na Madžarskem identificirani in aretirani štirje osumljenci z bolgarskim državljanstvom in eden z afganistanskim, kiso pripadali organizirani kriminalni združbi, vpleteni v nezakonito tihotapljenje priseljencev. Domnevna vršilca kaznivih dejanj sta bila pozneje aretirana v Nemčiji, primeri pa so bili vloženi tudi zoper osumljene v Bolgariji in Srbiji.

Da bi zagotovili hitro pravosodno sodelovanje med prizadetimi državami članicami, so madžarski organi prosili Eurojust za pomoč. V 48 urah od vlozene prošnje je bil organiziran koordinacijski sestanek, še pred tem pa je na Europolu potekalo operativno srečanje. Na koordinacijskem srečanju Eurojusta je bilo razkrita, da v Nemčiji poteka več kot deset preiskav v zvezi s prevažanjem migrantov, ki jih je načrtovala, organizirala in izvajala ista organizirana kriminalna združba, kar je izpostavilo potrebo po sodelovanju in izmenjavi informacij. Obravnavana je bila ustanovitev skupne preiskovalne skupine med Madžarsko, Avstrijo in Nemčijo, vendar pa so se sodelujoči strinjali, da je primernejše sodelovanje na podlagi prošenj za medsebojno pravno pomoč. Avstrija je Madžarski že poslala številne prošnje za medsebojno pravno pomoč ter vložila evropske naloge za prijetje tako na Madžarskem kot v Bolgariji.

V obdobju po koordinacijskem sestanku je Eurojust spremljal in spodbujal izvrševanje madžarskih zahtev za medsebojno pravno pomoč, poslanih v Srbijo, na Slovaško in v Italijo za zbiranje informacij in dokazov, povezanih s primerom. Ko je Madžarska Slovaški poslala prošnjo za medsebojno pravno pomoč za telekomunikacijske podatke, je prišlo do pravne ovire v zvezi s hrambo podatkov. Ker je Sodišče Evropske unije leta 2015 razveljavilo direktivo o hrambi podatkov, v času incidenta na Slovaškem ni veljavna nobena zakonodaja o hrambi podatkov. Ko je januarja 2016 začela veljati nova slovaška zakonodaja z obdobjem hrambe šest mesecev, so lahko nacionalni organi s pomočjo Eurojusta zagotovili hitro izvršitev prošnje.

Da bi se izognili podobnim sporom o pristojnosti, do katerih bi lahko prišlo, če bi se izvajale številne vzporedne preiskave in če bi bili izdani nalogi za pridržanje, je Eurojust zagotovil, da se je sprejel dogovor o učinkoviti strategiji za primer. Zaradi razširjenih dejavnosti organizirane kriminalne združbe je bilo za zagotovitev uspešnega pregona treba razdeliti naloge. Ker so preiskave pokazale, da je do domnevnih umorov in tihotapljenja z ljudmi prišlo na madžarskem ozemlju, je bil obravnavan prenos sodnega postopka iz Avstrije, saj bi koncentracija postopka v eni državi članici povečala učinkovitost in trdnost primera proti članom organizirane kriminalne združbe. Vzporedna preiskava se je nadaljevala do novembra 2015, ko je so se avstrijski postopki prenesli in ko so se madžarski organi dogovorili za pregon vseh vidikov. Zato so bili vsi dokazi, zbrani v Avstriji, vključno s strokovnimi mnenji, obdukcijami in testi DNK, predloženi za uporabo v madžarskih postopkih. Hkrati je Avstrija madžarskim organom posredovala postopek iz drugega, povezanega primera. Nemške oblasti so preganjale udeležence kaznivega dejanja, aretirane v Nemčiji. Za pomoč pri razlikovanju med vozniki in organizatorji znotraj organizirane kriminalne združbe so madžarski organi nemškemu kolegom predložili svoje zakonske določbe, na podlagi katerih so bile vložene madžarske kazenske ovadbe. Do konca leta 2016 sta bila tako madžarski kot nemški postopek v fazi pred sojenjem.

Eurojust podpira neposredno prizadete države članice, ki se na svojih zunanjih mejah soočajo z velikim migracijskim pritiskom. Dejavnosti, ki se izvajajo na žariščnih točkah, so osredotočene predvsem na identifikacijo, registracijo in preverjanje migrantov. Eurojust ni fizično prisoten na žariščnih točkah, je pa vzpostavil pravosodni kontaktni točki v Grčiji in Italiji za podpiranje žariščnih točk ter za usmerjanje pomembnih informacij in primerov do nacionalnih predstavništev Eurojusta za nadaljnje pravosodne ukrepe in uskladitev na nivoju EU.

Tematska skupina o nezakonitem tihotapljenju priseljencev, ki je bila ustanovljena leta 2015, zagotavlja pomoč strokovnjakom, ki se ukvarjajo s čezmejnimi nezakonitim tihotapljenjem priseljencev. Eurojust je pripravil analize nacionalnih sodnih praks o nezakonitem tihotapljenju priseljencev in povezanih kaznivih dejanjih v Španiji, Italiji in Franciji, pri katerih je opredelil pravne in praktične izzive pri preiskovanju in kazenskemu pregonu ter primere dobre prakse. Eurojust zbira informacije in razvija orodja za strokovnjake o nacionalnih zakonodajah, ki se v državah članicah uporabljajo za nezakonito tihotapljenje priseljencev in povezana kazniva dejanja, vključno s prednostmi in slabostmi teh zakonov, da bi strokovnjakom pomagal oblikovati učinkovite tožilske strategije. Eurojust je z zagotavljanjem mnenja iz tožilske perspektive prav tako podprl Komisijo pri presoji zakonodaje EU o olajševanju nezakonitih migracij, tako imenovanega svežnja o vodnikih prebežnikov.

Eurojust je februarja sklical taktično srečanje *Sodni izzivi, ki izhajajo iz nezakonitega tihotapljenja priseljencev*. Sodelujoči so zagotovili pregled operativnega sodelovanja med evropskimi partnerji v boju proti nezakonitemu tihotapljenju priseljencev in izkušnje kontaktnih točk ter sodnikov za zvezo, napotenih v druge države članice, pa tudi žariščnih točk v Italiji in Grčiji. Poudarek je bil na izmenjavi informacij, zbiranju in dopustnosti dokazov ter drugih praktičnih vprašanjih, ki vplivajo na pravosodno sodelovanje. Razpravljali so tudi o vprašanjih v zvezi s prevajanjem in tolmačenjem, ki nacionalnim organom povzročata resne težave, na primer pri identifikaciji sodnih tolmačev in prevajalcev, ki so vredni zaupanja, za redke jezike in narečja, ki jih govorijo migranti in organizirane kriminalne združbe, med drugim zaradi visokih stroškov in velikega obsega dokazov. V enem od primerov, ki je bil obravnavan med srečanjem, tožilec ni mogel uporabiti dokazov (prestreženi telefonski pogovori) iz druge države članice, saj bi prevod pomenil velike stroške, za katere pa niso imeli na voljo dovolj finančnih sredstev. Pomanjkanje sredstev za prevod naloga za preiskovalni pripor, ki obsega več kot 350 strani, je bil prav tako eden od dejavnikov v zapletenem primeru nezakonitega tihotapljenja priseljencev, ki je bil registriran pri Eurojustu. Prevod je bil bistven za odprtje preiskav v njihovi pristojnosti. Zato preiskave niso bile odprte v vseh državah članicah. Poročilo o rezultatih sestanka je bilo objavljeno kot dokument EU 9456/16.

Na Eurojustu so se aprila zbrali sodni in kazenski strokovnjaki iz Francije, Združenega kraljestva, Belgije in Nizozemske na operativnem sestanku o nezakonitem tihotapljenju priseljencev v regiji Severnega morja. Udeleženci so poudarili, da je treba izboljšati izmenjave informacij, spodbujati finančne preiskave, ki se osredotočajo na zaseganje znatnih dobičkov zaradi dejavnosti tihotapljenja, povečati pozornost v zvezi z uporabo ponarejenih uradnih dokumentov in okrepiti operacije čezmejnega nadzora, da bi bolje zabeležili kazniva dejanja tihotapljenja in zgradili močnejše primere tožilstva.

Eurojust si še naprej prizadeva za povečanje operativnega sodelovanja s tretjimi državami in drugimi institucionalnimi partnerji, sodeloval pa je tudi pri kontaktni skupini Komisije agencij EU o tihotapljenju migrantov.

Julija je Eurojust obiskala delegacija operacije EUNAVFOR MED SOPHIA, da bi s kolegijem razpravljala o svojih dejavnostih, izmenjala mnenja o sodnih vidikih in kakovosti izmenjave informacij ter nadalje raziskala načine za okrepitev medsebojnega odnosa v okviru Pisma o soglasju, podpisanega oktobra 2015. Z Europolom so potekala redna srečanja, na katerih so potekale razprave o sodelovanju v prioritetnih primerih in o napredku s skupno operativno skupino MARE. Eurojust je sodeloval tudi pri dejavnostih v okviru EMPACT FII (omogočanje nezakonitega priseljevanja).

2.1.4 Trgovina z ljudmi

Podpora Eurojusta v nacionalnih preiskavah in pri kazenskem pregonu trgovine z ljudmi se je povečala. Eurojust je registriral 93 primerov in organiziral 33 koordinacijskih sestankov. Prvič sta v primerih kot zaproseni državi sodelovali dve latinskoameriški državi, in sicer Kolumbija in Paragvaj. Zabeleženo je bilo znatno povečanje uporabe skupnih preiskovalnih skupin. Pri primerih, povezanih s trgovino z ljudmi, je sodelovalo 32 skupnih preiskovalnih skupin (v letu 2015 21), od tega jih je bilo 19 novoustalovljenih v letu 2016.

Eurojust je svojo operativno podporo združil s strateškimi dejavnostmi za povečanje učinkovitosti mednarodnega pravosodnega sodelovanja in okrepitev partnerstva z drugimi institucijami in agencijami EU, da bi se racionalizirale dejavnosti in optimizirala sredstva v boju proti trgovini z ljudmi.

Koordinatorica EU za boj proti trgovini z ljudmi je junija obiskala Eurojust, da bi razpravljala o vplivu nacionalnih zakonov, ki inkriminirajo končne potrošnike, uporabnike storitev ali dejavnosti, ki izhajajo iz izkoriščanja žrtev trgovine z ljudmi, v skladu s členom 18 Direktive 2011/36/EU za preprečevanje trgovine z ljudmi. Kolegiju je predstavila tudi ugotovitve poročila Komisije o napredku na področju trgovine z ljudmi in *Študijo sodne prakse v zvezi s trgovino*

z ljudmi v namene izkoriščanja delovne sile (*Study on case law relating to THB for labour exploitation*), ki je bila objavljena oktobra 2015.

Eurojust je izrazil mnenje o *strategiji EU proti trgovini z ljudmi* za obdobje po letu 2016, ki sledi *Strategiji EU za odpravo trgovine z ljudmi za obdobje 2012–2016*. Prednostne naloge, ki jih je opredelil Eurojust, so izboljšanje pravosodnega sodelovanja v primerih čezmejne trgovine z ljudmi, vključno s sodelovanjem s tretjimi državami, raziskovanje povezav med trgovino z ljudmi in nezakonitim tihotapljenjem priseljencev ter obravnava značilnosti primerov trgovine z ljudmi, ki vključujejo otroke, ki so žrtve.

Eurojust je podprl projekt *Skupinsko delo! Krepitev večdisciplinarnega sodelovanja proti trgovini z ljudmi za izkoriščanje delovne sile* (in vodil delavnico *Pregon trgovine z ljudmi za izkoriščanje delovne sile*). Posledično je bil izdan priročnik za strokovnjake za večdisciplinarno sodelovanje proti trgovini z ljudmi za izkoriščanje delovne sile, v katerem je pozvano k uporabi podpore, ki jo Eurojust lahko nudi tožilcem, ki se ukvarjajo s čezmejnimi primeri trgovine z ljudmi.

Eurojust je prispeval tudi k pripravi poročila, ki je nastalo po delavnici o žrtvah težjih in organiziranih oblik kaznivih dejanj z naslovom *Kako lahko agencije PNZ izboljšajo vpliv njihovega dela v zvezi z žrtvami težjih in organiziranih oblik kaznivih dejanj?*, ki jo je agencija FRA aprila organizirala za strokovnjake Mreže agencij na področju pravosodja in notranjih zadev. Eurojust je poudaril pomen varovanja ne le žrtev trgovine z ljudmi, ampak tudi njihovih družin v njihovi državi izvora, pa tudi osveščanja tožilcev o žrtvah.

2.1.5 Goljufije

Primeri goljufije sestavljajo največje število registriranih primerov (654), kar je vključevalo koordinacijske sestanke (44), koordinacijske centre (5) in skupne preiskovalne skupine (35, od tega jih je bilo devet novoustanovljenih). Eurojust je nacionalne organe podpiral z zagotavljanjem svojega strokovnega znanja, zlasti na področjih boja proti utajam DDV in davčnim kaznivim dejanjem, ter varovanjem pravic intelektualne lastnine.

Primeri utaje DDV (tako imenovani „davčni vrtljak“) so še posebej zapleteni in vključujejo goljufive trgovce, ki prek različnih držav članic uvažajo in izvažajo blago brez DDV. Na vsaki posamezni stopnji te goljufive trgovine se doda DDV (včasih do 25 odstotkov), podjetja, vpletena v vrtljak, pa zatem izginejo. Končni izvoznik nato vloži zahtevo za vladno vračilo DDV, potem pa izgine.

Še naprej je potekalo sodelovanje z deležniki in institucionalnimi partnerji. Eurojust in Urad Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO), v preteklosti imenovan Urad za usklajevanje na notranjem trgu (UNNT), sta julija podpisala memorandum o soglasju, da bi razširila obstoječe

plodno sodelovanje za podporo evropskih tožilcev, ki se ukvarjajo s primeri v zvezi s kršitvami pravic intelektualne lastnine. Memorandum o soglasju omogoča nadaljnji razvoj specifičnih projektov sodelovanja, kot so skupni seminarji, usposabljanja in obveščevalni podatki za podporo tožilcev. Memorandum poleg tega krepi zmogljivosti Evropske mreže tožilcev na področju intelektualne lastnine (EIPPN).

Eurojust je oktobra v sodelovanju s slovaškim predsedstvom EU gostil taktično srečanje *Pravosodno sodelovanje na področju davčnih kaznivih dejanj*, ki so se ga udeležili vodstveni tožilci, specializirani za boj proti goljufijam, iz držav članic, Švice in ZDA (glej oddelek 4.2).

Eurojust je sodeloval pri novembrski javni obravnavi Evropskega parlamenta *Preprečevanje pranja denarja in davčne utaje: kdo zagotavlja skladnost s pravili in kdo jih uveljavlja?*

Eurojust je postal član svetovalnega odbora deležnikov Koordinacijske koalicije za kriminal intelektualne lastnine, ki jo je Europol ustanovil julija 2016, da bi združil deležnike iz zasebnega in javnega sektorja ter ustvaril sinergije med ukrepi, ki jih izvajajo različni subjekti, ki sodelujejo v boju proti kriminalu na področju intelektualne lastnine.

Strategija v primeru korupcije, dogovorjena na sestanku 2. stopnje

Španska preiskava korupcije in s tem povezanega pranja denarja v mednarodnih trgovinskih poslih se je začela leta 2013 po zahtevi za medsebojno pravno pomoč iz Luksemburga, ki je pokazala, da bi lahko bil del kriminalne dejavnosti v tej državi članici voden iz Španije. Nezakonite dejavnosti so vključevale javne institucije v Angoli ter javna in zasebna podjetja v Španiji. Kazniva dejanja so domnevno zagrešili vodstveni delavci španskega javnega podjetja, ki je dobilo naročilo za vozila, uniforme in druge potrebščine za angolsko nacionalno policijo. Oktobra 2014 je preiskovalni sodnik v Luksemburgu zadevo uradno zaključil in jo predal španskim organom kot spontano izmenjavo informacij v skladu s členom 7 Konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije iz leta 2000.

Preiskave v Luksemburgu in Španiji so razkrile, da so angolski organi španskemu podjetju prek bančnega računa v Čilu plačali več kot 150 milijonov EUR. Vendar pa je zadevno špansko podjetje Angoli dobavilo policijske potrebščine

v vrednosti samo približno 50 milijonov EUR. Preostalih 100 milijonov EUR naj bi poneverile osebe iz Angole in Španije. Osumljenci so odprli mrežo bančnih računov in navideznih podjetij v Angoli, Evropi in Aziji, da bi skrili končno destinacijo ukradenega denarja, s čimer so sledili klasičnemu vzorcu pranja denarja v zaporednih fazah plasiranja, stratifikacije in integracije.

Da bi zbrali izjave prič in podatke o bančnih računih, ki so se uporabljali v Angoli, so španski organi februarja 2015 Angoli poslali prošnjo za medsebojno pravno pomoč na podlagi Konvencije Združenih narodov proti korupciji iz leta 2003. Ker so bili v kazniva dejanja domnevno vpleteni tudi posamezniki in banke iz različnih evropskih držav, so španski organi junija 2015 vzpostavili stik z Eurojustom, sprva samo glede informacij o stanju izvajanja prošenj za mednarodno pravno pomoč, ki so bile pred tem poslane Luksemburgu, Belgiji in Švici v skladu s Konvencijo OECD o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju.

Špansko predstavništvo je sklicalo **sestaneke 2. stopnje** z belgijskim predstavništvom in švicarskim tožilcem za zvezo, da bi se dogovorili o strategiji sodelovanja. Posledično je Eurojust pomagal pri hitri izvršitvi prošenj za mednarodno pomoč, ki so bile poslane Švici in Belgiji za pridobitev informacij na bančnih računih v lasti osumljencev in za takojšnjo zamrznitev računov. Ko je primer napredoval in je bilo zbranih več dokazov, je Španija oktobra 2015 vložila prošnje za mednarodno pomoč v Franciji, Italiji, na Portugalskem in v Združenem kraljestvu. Da bi določili preostale potrebe po sodelovanju, je Eurojust zagotovil analizo uporabljenega vzorca pranja denarja in vpletenih osumljencev ter pregled stanja izvršitve prošenj.

Eurojust je španskim organom pomagal, ko so Angoli poslali dodatni prošnjo za medsebojno pravno pomoč, v kateri so angolske organe prosili, naj vložijo obtožnice zoper štiri osumljence. Da bi razširili izvajanje prvotne in dodatne prošnje za mednarodno pomoč, je portugalsko predstavništvo predlagalo pomoč angolskega tožilca, ki je kontaktna točka za mednarodno pravosodno sodelovanje za Skupnost portugalsko govorečih držav (CPLP). Ta ukrep je vodil do uspešnega sodelovanja z angolskimi organi in do oktobra 2016 so bile prošnje za medsebojno pravno pomoč uspešno izvršene.

Zaradi uspešnih preiskav in mednarodnega pravosodnega sodelovanja prek Eurojusta so bili v Španiji leta 2016 proti nekaterim osumljencem prijeti kazenski postopki.

2.1.6 Korupcija

Korupcija spodkopava zaupanje v javni in zasebni sektor. Eurojust je zavezan podpiranju tožilskih in sodnih organov držav članic pri njihovih prizadevanjih za boj proti korupciji in je obravnaval 74 primerov v zvezi s korupcijo, organiziral je 15 koordinacijskih sestankov ter podprl dve skupni preiskovalni skupini, od katerih je bila ena novoustanovljena.

Da bi potencialnim operativnim partnerjem pri delu Eurojusta na področju korupcije zagotovil informacije, je Eurojust gostil predstavnike mreže lovcev na korupcijo Corruption Hunter's Network in dva ukrajinska organa, in sicer Nacionalni urad, ki je državni organ pregona, pristojen za preiskovanje kaznivih dejanj korupcije visokih vladnih uradnikov v okviru svojih pristojnosti, ter Posebno pisarno protikorupcijskega tožilstva, ki je odgovorna za pregon primerov, ki jih preiskuje Nacionalni urad.

Eurojust je od leta 2004 oziroma 2008 sodeloval kot opazovalec pri razpravah Camdenske meddržavne mreže uradov za odvzem premoženjske koristi (CARIN) in platforme urada za odvzem premoženjske koristi (ARO).

2.1.7 Neupravičen promet s prepovedanimi drogami

Eurojust je obravnaval veliko število primerov neupravičenega prometa s prepovedanimi drogami (254), kar je vključevalo koordinacijske sestanke (41), koordinacijske centre (eden) in skupne preiskovalne skupine (24, od tega jih je bilo 13 novoustanovljenih). Eurojust si je v tesnem sodelovanju z institucionalnimi partnerji prizadeval okrepiti sposobnost držav članic za učinkovito reševanje nastajajočih groženj na področju novih psihoaktivnih snovi (NPS) in nadzorovanih pošiljk.

Eurojust in EMCDDA sta novembra objavila poročilo z naslovom *Nove psihoaktivne snovi v Evropi: zakonodaja in pregon – trenutni izzivi in rešitve* (*New psychoactive substances in Europe: legislation and prosecution – current challenges and solutions*). Namen poročila je pomagati nacionalnim organom, ki se soočajo s hitrim razvojem evropskega trga novih psihoaktivnih snovi, kar jih je prisililo v iskanje primernih in učinkovitih nadzornih mehanizmov. V poročilu so združene operativne izkušnje Eurojusta v čezmejnih kazenskih pregonih, povezanih z drogami, in analiza sode Sodišča Evropske unije z dne 10. julija 2014 o zdravilih

(združeni zadevi C-358/13 in C-181/14) z zmogljivostmi spremljanja in analiziranja drog EMCDDA.

Eurojust nacionalnim organom svetuje pri pretvorbi informacij, zbranih med nadzorovano pošiljko, v dokaze ter olajšuje izmenjavo informacij in dokumentov po prošnji za medsebojno pravno pomoč. Kolegij je oktobra 2015 gostil tematsko razpravo o pravnih zahtevah in operativnih vprašanjih v zvezi z nadzorovanimi pošiljkami (*glej* str. 60 [Letnega poročila 2014](#) za Eurojust). Eurojust je še naprej sodeloval s Svetom Evrope in Europolom, da bi opredelil možne sinergije, v okviru povezanih projektov EMPACT pa je delil tudi svoje poročilo *Pravna in operativna vprašanja, ki jih je Eurojust opredelil pri nadzorovanih pošiljkah (Legal and Operational Issues Identified by Eurojust in Controlled Deliveries)*. Eurojust sodeluje pri pripravi priročnika o nadzorovanih pošiljkah, pobude Pompidoujeve skupine (Svet Evrope), ki naj bi bila objavljena leta 2017.

2.1.8 Organizirano kaznivo dejanje zoper premoženje, ki so ga zagrešile mobilne organizirane kriminalne združbe

Kategorija organiziranega kaznivega dejanja zoper premoženje, ki jo je zagrešila organizirana kriminalna združba, obsega širok razpon kaznivih dejanj, kot so kazniva dejanja, povezana z motornimi vozili, kraja kovin, žeparstvo, ropi in serijski vlomi. Eurojust je obravnaval 199 primerov, organiziral 19 koordinacijskih sestankov in ustanovil 12 skupnih preiskovalnih skupin, od katerih so bile štiri novoustanovljene. Gostil je dva koordinacijska centra, ki sta obravnavala kazniva dejanja, povezana z motornimi vozili.

Triletni program, ki sta ga skupaj razvila Eurojust in Španija v okviru operativnega ukrepa kot del projekta EMPACT o organiziranih kaznivih dejanjih zoper premoženje, se je

končal z junijskim seminarjem, ki ga je organiziral Eurojust in pri katerem so sodelovali strokovnjaki za preiskave in pregon organiziranega kaznivega dejanja zoper premoženje, vključno s predstavniki nacionalnih sodnih organov in organov kazenskega pregona iz držav članic, Norveške in Islandije ter Komisije, CEPOL in Europa. Cilji seminarja so vključevali osveščanje uradnikov organov kazenskega pregona, tožilcev in sodnikov o edinstvenih vidikih preiskovanja in preganjanja organiziranih kaznivih dejanj zoper premoženje in mobilnih organiziranih kriminalnih združb, izmenjavo mnenj o možnih pravnih vrzelih in praktičnih težavah ter opredelitev dobre prakse.

V končnem poročilu, objavljenem decembra, so bili povzeti razprave in ugotovitve ter sklepi triletnega programa. V poročilu je bilo ugotovljeno, da bi morali nacionalni organi, čeprav se zdi, da pravne vrzeli ne vplivajo na preiskovanje in pregon organiziranih kaznivih dejanj zoper premoženje, pregledati svojo obstoječo prakso in strategije, zlasti kar zadeva vire in metode, ki se uporabljajo pri zapletenih preiskavah drugih hudih oblik organiziranega kriminala (npr. forenzični dokazi (DNK) ali posebne preiskovalne tehnike (npr. prestrezanje komunikacij)), in povečati stopnjo mednarodnega sodelovanja, vključno z Eurojustom in EJN.

2.1.9 Kazniva dejanja v škodo finančnih interesov EU

Operativna podpora Eurojusta v primerih, ki obravnavajo kazniva dejanja, ki neposredno ali posredno škodijo finančnim interesom EU (kazniva dejanja v škodo finančnih interesov EU) ostaja na enaki ravni kot v letu 2015 z 11 koordinacijskimi sestanki ter petimi skupnimi preiskovalnimi skupinami, od teh je bila ena novoustanovljena, čeprav se je število registriranih primerov kaznivih dejanj v škodo finančnih interesov EU v letu 2016 zmanjšalo z 69 na 41. V statistiki Eurojusta je utaja DDV obravnavana kot ločena kategorija.

2.2. Primeri v zvezi z mafijskimi kriminalnimi združbami, ki jih obravnava Eurojust

Od leta 2012 je več kot 145 primerov Eurojusta obravnavalo organizirane kriminalne združbe tipa italijanske mafije, kot so Cosa Nostra, Camorra in 'Ndrangheta. Obravnavani primeri pri Eurojustu potrjujejo nadnacionalno razsežnost organiziranih kriminalnih združb tipa italijanske mafije, ki so z leti utrdile svoje globalno partnerstvo z drugimi kriminalnimi združbami po svetu, ki se ukvarjajo predvsem s prometom s prepovedanimi drogami in pranjem denarja.

Poleg izvajanja pranja denarja, pridobljenega s prepovedanimi dejavnostmi v Italiji, v tujih državah, so te organizirane kriminalne združbe v veliki meri infiltrirale zakonito gospodarstvo številnih držav članic, kot so Španija (priljubljena zlasti pri italijanski Camorri), Nizozemska, Romunija, Francija, Nemčija in Združeno kraljestvo, vključno s prisotnostjo

nevarnih italijanskih ubežnikov skupaj z njihovo mrežo sodelavcev in podpornikov v teh državah članicah. Take infiltracije običajno izvedejo sodelavci organiziranih kriminalnih združb ali njihovi predstavniki z nepremičninskimi naložbami in sodelovanjem v javnih ali zasebnih naročilih, zlasti na področju gradbeništva, javnih služb in odlaganja odpadkov.

Po italijanski kazenski zakonodaji je sodelovanje v kriminalni združbi „samostojno kaznivo dejanje“, ki se kaznuje z dolgoročno zaporno kaznijo v skladu s členoma 416 in 416bis italijanskega kazenskega zakonika, kot je določeno v členu 2 Okvirnega sklepa Sveta 2008/841/PNZ o boju proti organiziranemu kriminalu. Vendar niso vse države članice sprejele podobnih določb, ki obravnavajo „sodelovanje v kriminalni združbi“ kot samostojno kaznivo dejanje. V tistih, ki so to

storile, pa se obseg uporabe in kazni za takšna kazniva dejanja zelo razlikujejo, s tem pa tudi možnost in zahteve za uporabo posebnih preiskovalnih metod, kot je prisluškovanje.

Izkušnje so pokazale, da razlike v pravnih opredelitvah in pomanjkanje zakonodaje, enakovredne členu 416bis iz italijanskega kazenskega zakonika, povzročajo velike pravne in operativne ovire za učinkovito pravosodno sodelovanje.

Eurojust je podpira uspešne operacije z opredelitvijo sodnih izzivov in predlaganjem rešitev, vključno s povečanjem uporabe skupnih preiskovalnih skupin, pri čemer so bili upoštevani različni pravni okviri in pristopi tožilstva do italijanskih organiziranih kriminalnih združb, ki obstajajo na nacionalni ravni. Italijanski organi so s podporo italijanskega predstavništva pri Eurojustu obvestili svoje kolege v prizadetih državah članicah o konkretni grožnji, ki jo pomenijo organizirane kriminalne združbe tipa italijanske mafije, ki delujejo na njihovem ozemlju, prav tako pa so pomagali pri opredelitvi in zbiranju dokazov v zvezi s predhodnimi kaznivimi dejanji (pogosto pranje denarja) ter razpravljali in se dogovorili o usklajenih operativnih sredstvih za odpravo teh skupin z uporabo posebnih preiskovalnih metod, kot so prisluškovanje in v zadnjem času tudi skupne preiskovalne skupine. Številni primeri, ki jih je registriralo italijansko predstavništvo, še vedno potekajo. Eden od primerov, ki ga Eurojust uspešno podpira, prikazuje te izzive.

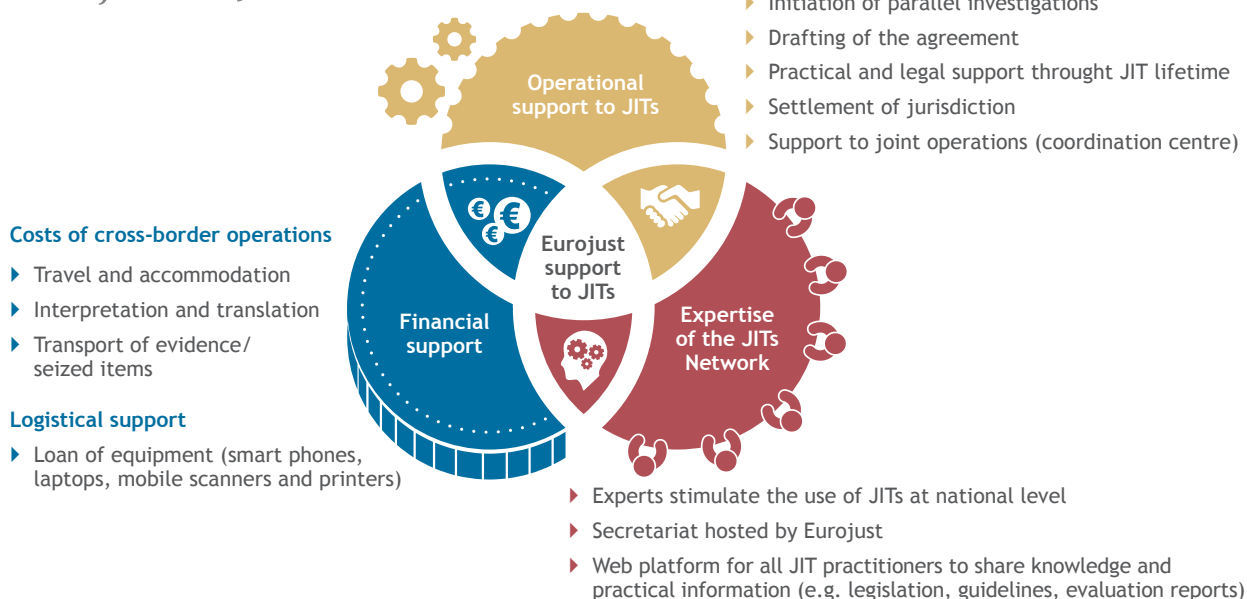
Italijanska preiskava v organizirano kriminalno združbo, ki je povezana s Camorro, je vključevala trgovanje z različnim ponarejenim blagom (npr. električni generatorji, motorne žage, vrtna kladiva in oblačila). Nezakoniti izdelki so bili izdelani na Kitajskem, v Italiji pa so bile nameščene ponarejene nalepke znanih podjetij. Blago je bilo iz pristanišča v Neaplju razvoženo po vsem svetu. Poleg

tega električne naprave in orodja, s katerimi je trgovala organizirana kriminalna združba, niso bila skladna z varnostnimi standardi EU. Kriminalna dejavnost je bila zelo dobičkonosna (na primer, električni generator, proizveden na Kitajskem za 35 EUR, se je prodal za 400 EUR, medtem ko bi legitimna znamka stala 1 250 EUR). Organizirana kriminalna združba je imela sedež v bližini Neaplja, njihove nezakonite dejavnosti pa so se izvajale po več kot dvajsetih državah v Evropi ter tudi v Avstraliji in na Islandiji.

Usklajevalna prizadevanja Eurojusta so italijanskim organom in nacionalnim organom drugih držav pomagala rekonstruirati organizirano kriminalno združbo in na splošno razumeti, kako deluje na nacionalni ravni. Dogovorjeni so bili skupna operativna strategija in usklajeni ukrepi. Ta strategija je bila osredotočena na odprtje in izvajanje nacionalnih preiskav pranja denarja, hkrati pa so v Italiji potekale izvirne preiskave o sodelovanju v mafijskih organiziranih kriminalnih združbah. Eurojust je podpiral vzporedne nacionalne preiskave in izvršitev več kot 30 prošelj za medsebojno pravno pomoč, ki jih je vložila Italija. Zaradi uspešnega zaključka operacij, ki jih je usklajeval Eurojust z analitično podporo Evropolain ki so vrhunec dosegle z istočasnimi akcijami, izvršenimi v sedmih državah članicah (na Češkem, v Nemčiji, Španiji, Franciji, Italiji, na Švedskem in v Združenem kraljestvu), je bilo aretiranih 67 posameznikov, preiskanih 143 skladišč in zaseženih več kot 800 ton ponarejenih materialov, odvzeta pa so bila sredstva v višini več kot 11 milijonov EUR.

Eurojust se je seznanil z Resolucijo Evropskega parlamenta z dne 25. oktobra 2016 o boju proti korupciji in nadaljnjih korakih na podlagi resolucije odbora CRIM, v kateri je Komisija pozvana, naj predloži poročilo o oceni prenosa Okvirnega sklepa Sveta 2008/841/PNZ o boju proti organiziranemu kriminalu.

Eurojust & JITs

Operacija Avalanche: podrobnejši pregled

Glavne grožnje

Leta 2012 se je potem, ko je val izsiljevalske programske opreme okužil veliko računalniških sistemov in uporabnikom blokiral dostop do računalnika, začela nemška preiskava organizirane kriminalne združbe, imenovane Avalanche, ki je bila vpletena v dejavnosti zlonamerne programske opreme, lažnega predstavljanja na spletu in neželene elektronske pošte. Preiskava je razkrila, da obstaja visoko razvita tehnična infrastruktura, s katero je bilo več milijonov zasebnih in poslovnih računalniških sistemov okuženih z zlonamerno programsko opremo (na primer bančni trojanci in izsiljevalska programska oprema), ki je kriminalcem, ki so upravljali mrežo, omogočila, da so ukradli gesla za dostop do spletne banke in gesla za elektronsko pošto.

S temi informacijami so lahko kriminalci opravili nakazila z bančnih računov žrtev. Izkupiček je bil nato preusmerjen kriminalcem prek infrastrukture, ustvarjene posebej za zavarovanje premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji. Poleg izvajanja množičnih svetovnih napadov z zlonamerno programsko opremo se je mreža Avalanche uporabljala tudi za kampanje novačenja kurirjev denarja. Struktura mreže Avalanche je bila zasnovana tako, da jo je bilo zelo težko odstraniti ali onemogočiti z ukrepi kazenskega pregona (tako imenovana tehnologija dvojnega hitrega toka).

Eurojust in Europol

Potreba po obširnem mednarodnem sodelovanju se je pojavila v letu 2015. Nemško tožilstvo in organi kazenskega pregona so Eurojust in Europol zaprosili za podporo. Čeprav je bilo na tej točki izvedenih nekaj ukrepov proti nekaterim delom mreže, širše sodelovanje še ni bilo vzpostavljeno, prav tako pa še niso bili identificirani storilci.

Pri Europolu in Eurojustu, ki sta tesno sodelovala, so bili sklicani številni operativni in koordinacijski sestanki, pri katerih je sodelovalo veliko število držav članic in tretjih držav, vključno z ZDA in Azerbajdžanom. Pred končnim koordinacijskim sestankom je Eurojust gostil sestanek 2. stopnje, ki so se ga izjemoma udeležili samo nemški in

Eurojust je mrežo sodelujočih sodnih organov podprl s predstavitvijo zakonskih zahtev za izvedbo potrebnih posredovanj ter olajševanjem priprave in hitrega izvrševanja poslanih prošenj.

EC3 je podpiral preiskave z olajševanjem varne izmenjave informacij, zagotavljanjem podrobnih analiz in napredne digitalne forenzične podpore ter s spodbujanjem sodelovanja med organi kazenskega pregona in zasebnimi partnerji.

ameriški tožilci ter uradniki organov kazenskega pregona, z omejeno skupino držav, ki ne bi bile navzoče pri naslednjem koordinacijskem sestanku. Namen operativnih in kooperacijskih sestankov je bil načrtovati svetovni skupni akcijski dan ter razjasniti pravna vprašanja in koncepte v zvezi s to obliko računalniške kriminalitete.

Učinek

Infrastruktura Avalanche se je uporabljala od leta 2009, po ocenah pa je samo v Nemčiji povzročila 6 milijonov EUR škode v koncentriranih računalniških napadih na sisteme spletnega bančništva. Poleg tega so bile denarne izgube, povezane z napadi z zlonamerno opremo prek omrežja Avalanche, ocenjene na več sto milijonov evrov po vsem svetu, čeprav natančne ocene niso mogoče zaradi velikega števila skupin zlonamerne opreme, ki so se upravljale prek platforme. Sprva je bil akcijski dan načrtovan za leto 2015, nato pa je bil prestavljen na konec leta 2016, da bi lahko identificirali storilce s pomočjo tesnega sodelovanja z organi ZDA.

Čeprav je bilo na začetku nekaj pomislekov glede suverenosti, ker so bili strežniki, načrtovani za odstranitev, v različnih jurisdikcijah, je bila z razpravami z zadevnimi organi najdena rešitev. Podobno je prišlo tudi do pomislekov, da zaradi razlik v zakonodaji sodelujočih držav zaseg tako imenovanih nerojenih domen ni mogoč. Dodeljen nacionalni strokovnjak Eurojusta za računalniško kriminaliteto je nacionalne organe obvestil, da v tem primeru do te težave ne bo prišlo, saj se bo status zadevnih domen do začetka akcije spremenil iz nerojenih v rojene. Strokovnjak Eurojusta je nacionalnim predstavništvom in organom svetoval ves čas preiskave. Poleg tega je zagotavljal kontaktne podatke sodnih organov in držav zunaj kontaktne mreže Eurojusta.

Zasebni sektor

Začelo se je tudi sodelovanje s številnimi partnerji iz neprofitnega in zasebnega sektorja, da bi omogočili analizo več kot 130 TB zaseženih podatkov in identifikacijo strežniške strukture botneta za zaustavitev strežnikov in uničenje celotne kriminalne mreže. Partnerji so vključevali nemški inštitut *Fraunhofer-Institut für Kommunikation*,

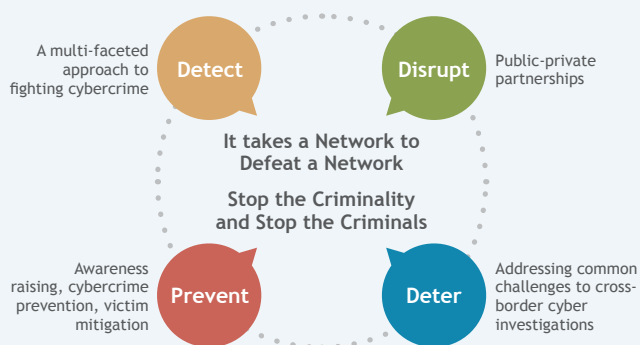
Informationsverarbeitung und Ergonomie, fundacijo *Shadowserver Foundation*, organizacijo *Registrar of Last Resort* in internetno korporacijo za dodeljevanje imen in števil, *Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN)*. Drugi partnerji, kot sta Interpol in Ibero-ameriška mreža za mednarodno pravno sodelovanje (IberRed), so prav tako imeli pomembno vlogo, zlasti pri pripravi skupnega akcijskega dneva. IberRed je bil posrednik za špansko govoreče države, predvsem v Južni Ameriki.

Rezultati

Na akcijski dan, ki je potekal novembra 2016, je Europol gostil komandni center, v katerem je Eurojust sodeloval in zagotavljal takojšnjo podporo sodnim organom, ki so sodelovali pri akcijskem dnevu. V komandnem centru so nemški tožilci in policisti sodelovali s predstavniki sodelujočih držav in partnerji iz zasebne industrije, da bi zagotovili uspeh tako obširne operacije. Navedena globalna akcija za zaustavitev mreže je vključevala ključno podporo tožilcev in preiskovalcev iz 29 držav.

Prvotni rezultat akcije je bila aretacija petih oseb, preiskava 37 prostorov in zaseg 39 strežnikov. Identificirane so bile žrtve okužb z zlonamerno programsko opremo iz več kot 180 držav. Poleg tega je bilo z obvestili o zlorabi, ki so bila poslana ponudnikom gostovanja, odklopljenih 221 strežnikov. Odstranjenih je bilo več kot 800 000 domen, povezanih s kriminalno infrastrukturo, in ustvarjene so bile namenske spletne strani za javnost, da bi ji pomagali pri

odstranitvi zlonamerne programske opreme s svojih računalnikov in preprečili nadaljnji nezakoniti dostop.

Pridobljene izkušnje

Da bi sodelujočim državam pomagali pri njihovih preiskavah, sta bila s tesnim sodelovanjem med Eurojustom in Europolom pri organizaciji skupnih sestankov prihranjena tako čas kot denar.

Ta operacija je pokazala, da se lahko visoko razvita kriminalna mreža uniči le s sodelovanjem javnih in zasebnih subjektov. Računalniška kriminaliteta je resnično globalen pojav in potrebno je sodelovanje med organi, ki se včasih najučinkoviteje doseže s pomočjo regionalnih mrež strokovnjakov.

Za vsakim uspešnim podvigom kibernetične kriminalitete se skriva poslovni model. S ciljanjem na poslovni model omrežja Avalanche in načrtovanjem načinov oviranja storilcev in tehnične infrastrukture ter z identificiranjem in podpiranjem žrtev je bila dokončno uničena ena izmed najbolj izpopolnjenih mrež računalniške kriminalitete v zadnjih letih. Operacije so omogočile dragocene vpoglede v poslovni model računalniške kriminalitete. Hkrati pa se bo zaupanje, vzpostavljeno med sodelujočimi javnimi in zasebnimi subjekti, izkazalo za neprecenljivo prednost v prihodnjih bojih proti računalniški kriminaliteti. Od akcijskega dneva se pristop, ki je bil uporabljen za ta primer, šteje za dobro prakso med preiskovalci in tožilci računalniškega kriminala.

Glavni tožilec **Frank Lange** je povedal:

Zaupanja vredno in hitro mednarodno sodelovanje, ki presega tradicionalne okvire pravne pomoči, je bilo bistveno za uspeh operacije Avalanche. Eurojust in EC3 sta igrala pomembno vlogo pri vzpostavljanju ozračja za sodelovanje med pravosodjem in policijo. Organizacija koordinacijskih sestankov v prostorih Eurojusta in operativnih sestankov na Europolu ter njuna nadaljnja podpora s posredovanjem informacij in prošnji pravilnim prejemnikom sta postavili temelje za resnično večnacionalni pristop. Zelo smo jima hvaležni.

Partnerji Eurojusta

3.1 Sodelovanje z Europolom

Sodelovanje je bilo okrepljeno na podlagi dela Usmerjevalnega odbora o operativnih zadevah in o strateških zadevah Eurojust-Europol, na katerem se je razpravljalo o številnih temah, vključno o podpori Eurojusta za osrednje točke in skupne akcijske dni Europolu v letu 2016, vprašalniku CARIN o zaplembi, ki ne temelji na obsodbi, projektih hrambe podatkov, financiranju skupnih preiskovalnih skupin in programu izmenjave. Skupno letno poročilo za leto 2015 je bilo Svetu in Komisiji predloženo 19. maja.

Eurojust raziskuje potrebne ukrepe za povezavo med centri Eurojusta in Europolu. Na srečanju Eurojusta in Europolu na visoki ravni je bila podprta napotitev predstavnikov Eurojusta na ECTC in EMSC po dobrem zgledu, ki ga je postavil nacionalni strokovnjak Eurojusta za računalniško kriminaliteto, ki je bil napoten na EC3.

Informacije o načrtovanih operativnih sestankih pri Europolu in koordinacijskih sestankih pri Eurojustu se še naprej redno izmenjujejo. Europol se je udeležil 87 koordinacijskih sestankov.

Eurojust je pomagal pri dejavnostih, izvedenih v okviru operativnih akcijskih načrtov na vseh prednostno obravnavanih področjih kaznivih dejanj EMPACT in osrednjih točkah. Eurojust je sodeloval kot vodja, sovoditelj in ude-

leženec pri ukrepih, sprejetih za povečanje koordiniranih preiskav in pregonov znotraj operativnih akcijskih načrtov ter za opredelitev sodnih izzivov in dobre prakse. Kolegij se je odločil racionalizirati vlogo in naloge svojih kontaktnih točk na osrednje točke in jih uskladiti z novo strukturo, ki jo je sprejel Europol, ter z operativnimi in strateškimi prednostnimi nalogami Eurojusta.

Eurojust je začel uradno sodelovati pri zadevah APATE (goljufija) in HYDRA (islamski terorizem na podlagi vere), tako da zdaj Eurojust skupaj podpira 25 primerov Europolu.

Eurojust je pomagal pri strateških izdelkih *Ocena ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala* (SOCTA – *Serious Organised Crime Threat Assessment*), ki naj bi izšla leta 2017, in oddelku z naslovom *Obsodbe in kazni ter zadevna statistična priloga k Poročilu o razmerah in trendih na področju terorizma* (TE-SAT – *Terrorism Situation and Trend Report*).

Na pobudo nizozemskega predsednika upravnega odbora Europolu je decembra potekalo skupno srečanje upravnega odbora in kolegija Eurojusta, da bi se razpravljalo o skupnih pogledih na sodelovanje, spodbujalo boljše razumevanje zadevnih pooblastil Eurojusta in Europolu ter okrepilo sodelovanje za zagotavljanje boljše storitve nacionalnim organom.

3.2 Sodelovanje z OLAF

Nadaljevala so se skupna prizadevanja Eurojusta in OLAF v boju proti goljufiji, korupciji in drugim kaznivim dejanjem, ki vplivajo na finančne interese Evropske unije, ki so izpostavila potrebo po učinkovitem večagencijskem pristopu pri čezmejnih primerih, zlasti z izmenjavo informacij in medsebojno udeležbo. Uradniki OLAF so z Eurojustom sodelovali pri štirih primerih in na štirih koordinacijskih

sestankih. Sodelovanje sta zagotavljali skupini za zvezo Eurojusta in urada OLAF, med drugim z redno izmenjavo povzetkov o primerih in skupnim usposabljanjem o praktičnem sodelovanju, pri čemer so se uporabljali primeri, da bi strokovnjakom ponazorili, kako sodelovanje in dobra praksa med OLAF in Eurojustom pomagata pri zaščiti finančnih interesov Evropske unije.

Potujoče kampanje in marketinški seminarji

Eurojust je v sodelovanju z zadevnimi nacionalnimi organi organiziral *marketinške seminarje* v Litvi (maj), Bolgariji (junij) in na Irskem (julij) ter eno *potujočo kampanjo* v Španiji, da bi promoviral naloge, delo in dodano vrednost Eurojusta pri operativnih zadevah in prepoznavnost Eurojusta kot središča sodnega in pravnega strokovnega znanja v Evropski uniji.

Teh seminarjev se udeležujejo tožilci, sodniki in/ali organi kazenskega pregona.

Eurojust in usposabljanja

Tematskih srečanj Eurojusta se udeležujejo strokovnjaki, srečanja pa omogočajo izmenjavo izkušenj in primerov dobre prakse. Ta srečanja lahko štejejo za praktično izobraževanje. Natančneje, Eurojust podpira izobraževanje na področju pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah na podlagi memoranduma o soglasju, podpisanega z EJTN.

V okviru programa EJTN za izmenjavo je 16 tožilcev/sodnikov iz devetih držav članic (Belgije, Bolgarije, Španije, Italije, Madžarske, Avstrije, Poljske, Portugalske in Slovenije) sodelovalo v dolgoročnih pripravništvih (tri ali štiri mesece) pri nacionalnih predstavništvih Eurojusta in podpiralo njihovo operativno delo. Eurojust je organiziral tudi enotedenski študijski obisk, ki je potekal v aprilu, udeležilo pa se ga je 27 tožilcev/sodnikov iz 17 držav članic.

Poleg tega so nacionalna predstavništva Eurojusta dejavno sodelovala na štirih seminarjih EJTN v okviru projekta Kazenskega pravosodja I, *Mednarodno pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah v praksi: simulacije primerov izdaje evropskega naloga za prijetje in prošnje za medsebojno pravno pomoč*. Na teh seminarjih predstavniki Eurojusta nadzorujejo delo strokovnjakov in nudijo vpogled v delo pri Eurojustu.

V skladu z memorandumom o soglasju s CEPOL in v okviru operativnih akcijskih načrtov iz leta 2015 (EMPACT) je Eurojust podprl usposabljanja na različnih področjih, kot so finančne preiskave in goljufije na področju trošarin, tihotapljenje kokaina in heroina, tuji teroristični bojvniki, ponarejanje blaga, pravice intelektualne lastnine, trgovina z ljudmi in nezakonito tihotapljenje priseljencev.

Eurojust je skupaj z agencijo CEPOL, EJTN in sekretariatom mreže za skupne preiskovalne skupine še naprej sodeloval pri usposabljanju o *skupnih preiskovalnih skupinah*.

Poleg tega je Eurojust v okviru projekta Instrumenta za predpristopno pomoč iz leta 2014, ki je bil financiran s sredstvi EU, z naslovom *Mednarodno sodelovanje v kazenskem pravosodju: mreža tožilcev za Zahodni Balkan (International Cooperation in Criminal Justice: the Prosecutors' Network of the Western Balkans)* zagotovil usposabljanje in julija gostil enotedenski študijski obisk za strokovnjake iz držav Zahodnega Balkana.

3.3 Sodelovanje Eurojusta s tretjimi državami in organizacijami

Sporazumi o sodelovanju

Od začetka veljavnosti sporazuma o sodelovanju z Moldavijo, ki je bil sprejet 21. oktobra, velja že sedem sporazumov o sodelovanju z Eurojustom. Sporazuma o sodelovanju sta bila podpisana tudi s Črno goro 3. maja in Ukrajino 27. junija, vendar še nista veljavna, začela pa so se tudi uradna pogajanja za sklenitev sporazuma o sodelovanju z Albanijo.

Ohranjajo se tudi stiki z Bosno in Hercegovino, Brazilijo, Gruzijo, Izraelom, Mehiko, Srbijo, Tunizijo in Turčijo, da se razišče možnost razširitve sodelovanja. Poleg tega je bilo ocenjeno praktično izvajanje določb veljavnih sporazumov o sodelovanju. V tem okviru so potekala redna posvetovalna srečanja s Švico in Norveško.

Primeri, ki jih obravnava Eurojust, v katere so vključene tretje države

Eurojust je zagotovil pomoč pri 300 primerih, v katere je bilo vpletenih 61 različnih tretjih držav in ki so obravnavali predvsem goljufijo in pranje denarja. Tretje države so bile zastopane na 50 koordinacijskih sestankih, od tega so bile Švica, ZDA in Norveška najpogostejše udeleženske. Švica in Norveška sta sodelovali tudi pri koordinacijskih centrih. Tretje države so sodelovale pri 14 skupnih preiskovalnih skupinah, ki jih je podprl Eurojust (*glej* oddelek 1.4)

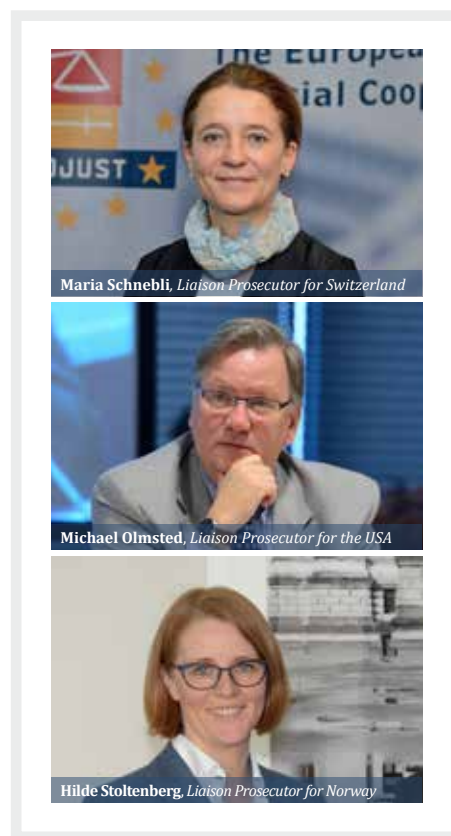
Tožilci za zvezo pri Eurojustu

Pravna podlaga za napotitev tožilca za zvezo je sporazum o sodelovanju. Eurojust ima tri napotene tožilce za zvezo, in sicer z Norveške, iz ZDA in Švice.

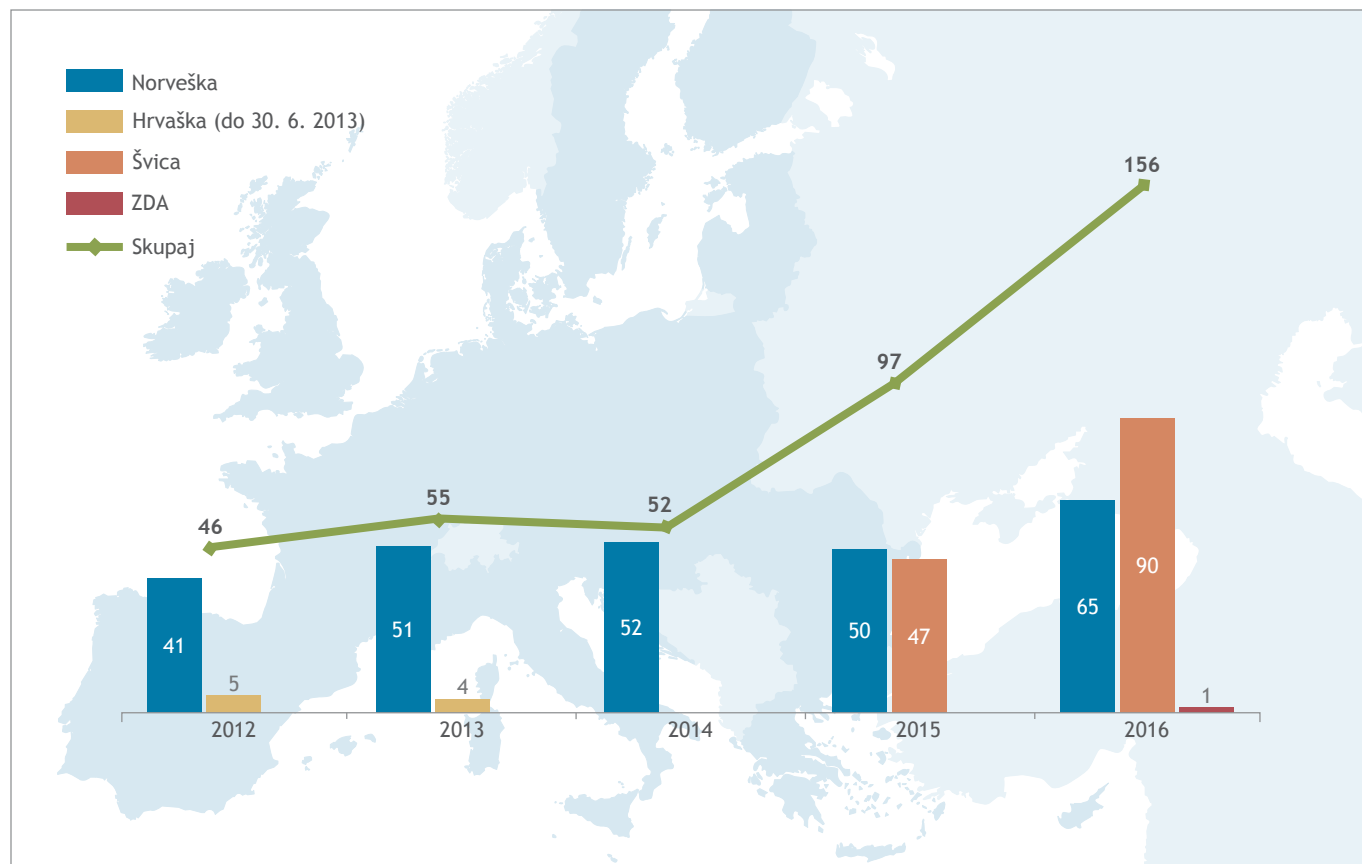
Tožilka za zvezo s Švico je predložila 90 primerov, večinoma pa so obravnavali sleparije in goljufije, pranje denarja ter kazniva dejanja zoper življenje, telo ali osebno svobodo, organizirala pa je tudi pet koordinacijskih sestankov in sodelovala pri 21 koordinacijskih sestankih ter dveh koordinacijskih centrih. Tožilec za zvezo z Norveško je predložil 65 primerov, večinoma pa so obravnavali promet s prepovedanimi drogami, trgovino z ljudmi, kazniva dejanja zoper življenje, telo ali osebno svobodo in goljufijo, sodeloval pa je tudi pri 10 koordinacijskih sestankih ter enem koordinacijskem centru. Tožilec za zvezo z ZDA je predložil en primer o pomorskem piratstvu in sodeloval pri 12 koordinacijskih sestankih. Njihova prisotnost pri Eurojustu ter sodelovanje pri primerih se štejeta za koristne, saj lahko pospešijo in olajšajo pravosodno sodelovanje med pristojnimi organi držav članic in tretjih držav.

Kontaktne točke Eurojusta v tretjih državah

Eurojust je še naprej širil svojo svetovno mrežo sodnih kontaktnih točk v tretjih državah in dodal kontaktni točki v Kolumbiji in Libiji. Trenutno so kontaktne točke Eurojusta v 41 tretjih državah. Te kontaktne točke prek Eurojusta spodbujajo sodelovanje med pristojnimi organi držav članic in tretjih držav.

Primeri tožilcev za zvezo v obdobju 2012–2016

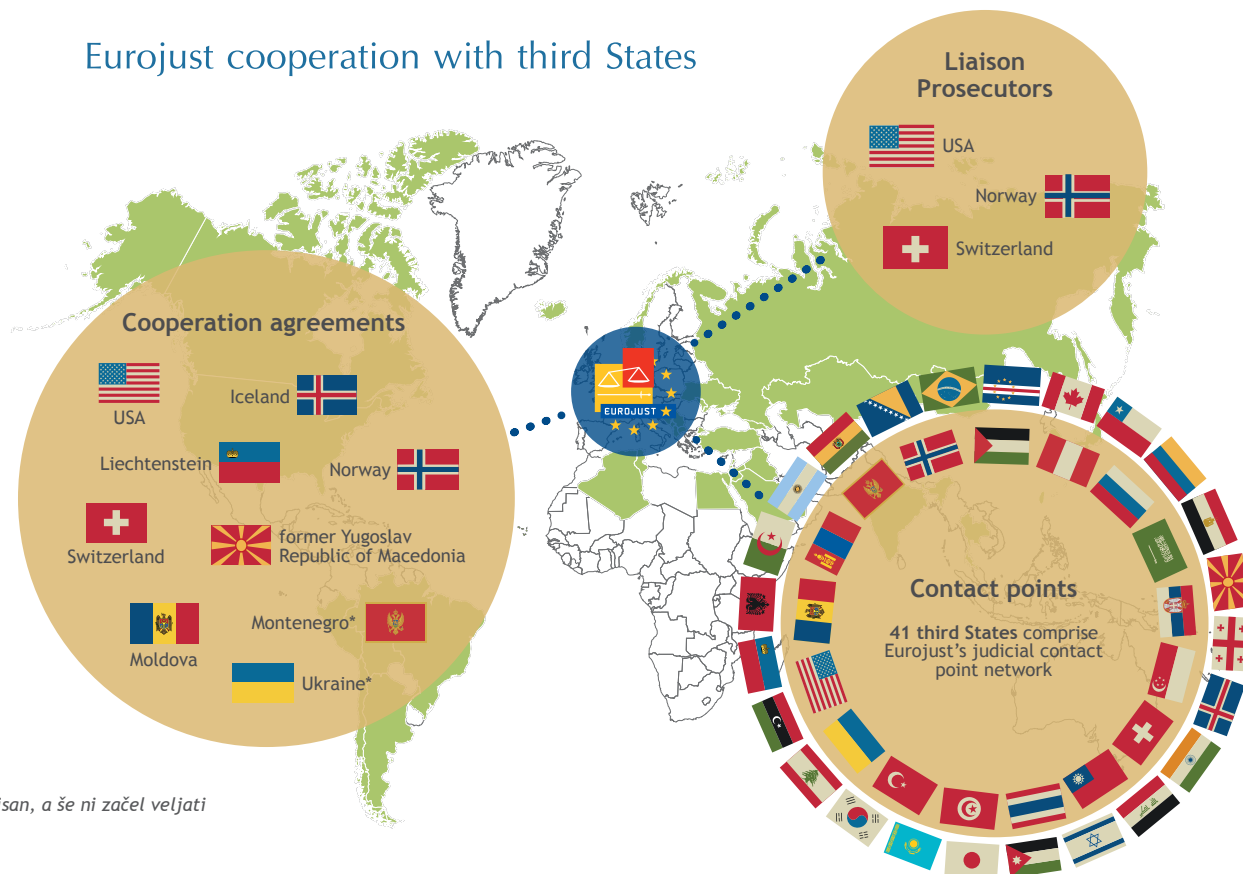
Sodelovanje z Ukrajino in Moldavijo v primeru kraje umetnine

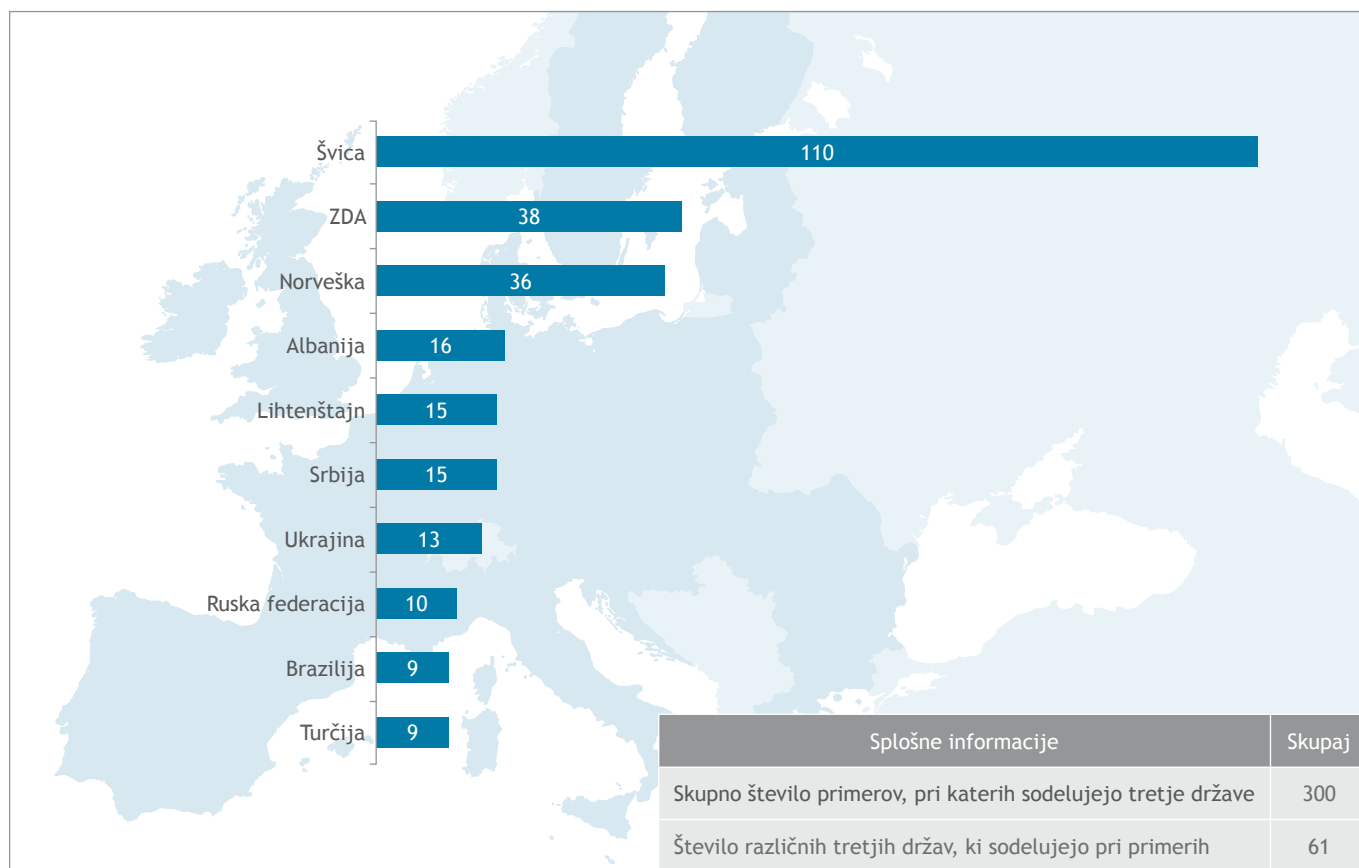
Italijanski organi kazenskega pregona so začeli preiskavo ropa, ki se je novembra 2015 zgodil v muzeju v Veroni v Italiji. Ukradenih je bilo sedemnajst dragocenih slik, vključno z deli Rubensa, Tintoretija in Pisanellija. Domnevni storilci so bili člani organizirane kriminalne združbe, ki so jo sestavljali državljani Italije, Ukrajine in Moldavije. Primer je bil odprt pri Eurojustu, da bi olajšali iskanje ukradenih umetnin, aretirali storilce in na koncu zasegli umetnine ter jih varno vrnili Italijo.

Italija je na začetku leta 2016 Moldaviji predložila dve prošnji za medsebojno pravno pomoč. Marca je bilo aretiranih dvanajst oseb, sedem v Italiji in pet v Moldaviji. Kljub temu sta bila dva osumljenca moldavskega porekla še vedno na prostosti in naj bi skrivala v Odessi v Ukrajini z vsemi sedemnajstimi ukradenimi slikami. Aprila je bil pri Eurojustu organiziran koordinacijski sestanek, da bi preverili, ali v drugih državah potekajo povezani postopki, ter da bi preprečili morebitne spore o pristojnosti ali težave z načeli *ne bis in idem*.

Podpora Eurojusta je bila bistvena, da so pristojni nacionalni organi dosegli skupno razumevanje, na podlagi katerega je bil dosežen sporazum o izmenjavi informacij o nedavnih operativnih dejavnostih ter izvršene italijanske prošnje za medsebojno pravno pomoč prek kontaktne točke v Ukrajini. Ta kontaktna točka je imela pomembno vlogo pri vzpostavljanju zaupanja in skupnega razumevanja med sodelujočimi stranmi. Poleg tega je Eurojust pomagal pri odprtju vzporedne preiskave v Ukrajini in vzpostavitvi neuradne delovne skupine, ki so jo sestavljali preiskovalci iz sodelujočih držav, ki so si medsebojno svetovali, da bi uskladili svoje ukrepe v skladu s členom 15(5) Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu iz leta 2000. Rezultat koordinacijskega sestanka je zagotovil hitro rešitev primera. Nekaj dni po koordinacijskem sestanku so prizadevanja pravosodnega sodelovanja vodila do uspešne vrnitve ukradenih umetnin v Odessi. Moldavijska osumljenca sta bila aretirana maja 2016.

Eurojust cooperation with third States

Sodelovanje z Mednarodnim kazenskim sodiščem

Eurojust in tožilstvo Mednarodnega kazenskega sodišča sta leta 2007 podpisala Pismo o soglasju glede sodelovanja. Leta 2016 sta Eurojust in MKS raziskovala povezave med temeljnimi kaznivimi dejanji (kot so opredeljeni v Rimskem statutu MKS), terorizmom in drugimi kaznivimi dejanji. Eurojust je junija predstavnike MKS povabil na srečanje z nacionalnimi korespondenti Eurojusta za teroristične zadeve ter strokovnjaki za boj proti terorizmu iz Norveške,

Švice in ZDA, da bi predstavili delo MKS v Libiji v zvezi s povezavami, ki so jih odkrili med temeljnimi kaznivimi dejanji in terorizmom. MKS je izrazil svojo pripravljenost za pomoč pri spodbujanju prošelj za medsebojno pravno pomoč in izmenjavo informacij, kadar so odkrite take povezave. Eurojust je nacionalnim sodnim organom omogočil, da vzpostavijo neposreden stik s preiskovalci MKS za učinkovit pregon temeljnih kaznivih dejanj in kaznivih dejanj v zvezi s terorizmom. Direktor oddelka za preiskave je julija kolegiju predstavil dejavnosti MKS, izmenjana pa so bila tudi mnenja o razširitvi sodelovanja.

Švicarska tožilka za zvezo v središču

„Marca 2015 sem bila imenovana za prvo švicarsko tožilko za zvezo pri Eurojustu. S švicarske perspektive je dejstvo, da imamo stalnega tožilca za zvezo pri Eurojustu, vsekakor velik korak. Švica je pred podpisom sporazuma o sodelovanju med Eurojustom in Švico, ki je začel veljati leta 2011, z Eurojustom že imela dolgoletno delovno razmerje. Kot zvezna tožilka švicarskega generalnega državnega pravobranilstva sem bila od leta 2002 operativna točka za stik z Eurojustom. Kot tožilka za zvezo pa sem sedaj na Eurojust napotena za nedoločen čas, na voljo pa imam tudi popolnoma opremljeno pisarno.

Čeprav sem se v preteklih letih seznanila z Eurojustom, so se stvari bistveno spremenile, odkar sem začela delati kot tožilka za zvezo. Glavna razlika je v tem, da lahko kot tožilka za zvezo pri Eurojustu odprem svoje primere in neposredno pristopim do nacionalnih predstavništev, ki jih je švicarski tožilec v svoji preiskavi zaprosil za podporo in sodelovanje.

Tožilci za zvezo se lahko udeležijo plenarnega zasedanja kolegija o predstavitvi mnenj ter organizirajo sestanke 2. stopnje in koordinacijske sestanke, slednje na srečo s podporo uprave Eurojusta. Redno sodelujem na koordinacijskih sestankih, ki jih pri Eurojustu organizirajo nacionalna predstavništva, saj spremljam sodelujoče švicarske tožilce in preiskovalce oziroma jih zastopam, kadar ne morejo pripotovati v Haag.

Odkar sem pri Eurojustu, je bila ena od mojih nalog organizirati in spodbuditi dejavno sodelovanje švicarskih nacionalnih strokovnjakov na ključnih področjih, kot sta boj proti terorizmu in računalniška kriminaliteta, za katera Eurojust s svojimi taktičnimi srečanji in mrežo strokovnjakov zagotavlja zelo dragoceno platformo.

Čeprav Eurojust v Švici ni bil dobro znan, preden sem začela delati pri njem, so tožilci zdaj seznanjeni z Eurojustom in so začeli izkoriščati njegov potencial. Kot je na eni od potujočih kampanj, ki jih v Švici redno organiziramo, izjavil eden od tožilcev, so se „odprla nova obzorja“. Ta trend se jasno odraža v statistiki. Leta 2015 sem odprla 47 primerov, leta 2016 pa 90 primerov, številke pa še naprej naraščajo.

Švicarski tožilci pristopajo do mene s primeri v zvezi s kaznivimi dejanji z vseh področij švicarskega kazenskega zakonika, moje „stranke“ pa vključujejo 26 pisarn kantonskih tožilcev iz treh jezikovnih regij v moji državi ter generalno državno pravobranilstvo. Nekateri primeri se lahko rešijo enostavno, medtem ko so drugi zelo zapleteni, vključujejo druge države ter potekajo več let. Ko se bolje seznanijo z delom Eurojusta, se švicarski tožilci postopoma začnejo ukvarjati s področji, ki jih večinoma ne poznajo, kot so skupne preiskovalne skupine. Trenutno imamo odprta dva primera s skupnima preiskovalnima skupinama, pri katerih sodeluje Švica, pripravljajo pa se še tri druge. Za Švico je to zelo pomembna sprememba, do katere ne bi prišlo brez podpore Eurojusta.

Vsi vemo, da je sodelovanje odvisno od obeh strani, in v zvezi s tem sem prepričana, ta občutek pa potrjujejo tudi odzivi mojih kolegov v nacionalnih predstavništvih pri našem vsakdanjem delu, da jim moja prisotnost prav tako zagotavlja dodano vrednost. Švica je kot finančno središče zelo zaželen partner, zlasti kar se tiče gospodarskega kriminala, pranja denarja in primerov korupcije. Naš pravni sistem je dokaj zapleten, dodaten izziv pa so še trije različni jeziki. Možnost rednega razpravljanja o odprtih vprašanjih z mojimi kolegi in njihovo reševanje se je izkazala za zelo uspešno, na ta način pa sem lahko pomagala našim tožilcem doma, jim nudila podporo in jim svetovala pri vsakdanjem delu.“

Maria Schnebli, citat v *Aktuelle Juristische Praxis* AJP/PJA 8/2016, str. 105.

Švicarski primer oboroženega ropa nakita

Od leta 2013 je litvanska organizirana kriminalna združba s hierarhično strukturo opravila več kot deset obo-roženih ropov nakita v Švici. Storilci so žrtvam grozili z orožjem in uporabili fizično nasilje, ki je pri najmanj eni žrtvi povzročilo stalne možganske poškodbe. Analiza DNK, ki je bila opravljena med švicarsko preiskavo, je storilce povezala z ropi, ki so bili storjeni v številnih drugih evropskih državah, med drugim v Belgiji, na Češkem, Danskem, v Španiji, Franciji, Nemčiji, Italiji, na Nizozemskem, v Avstriji, na Finskem in Norveškem. Ukradene dragocenosti so bile prodane na eBayju prek računalnikov z litvanskimi IP-naslovi.

Preiskave v Švici so ob pomoči litvanskih organov na podlagi medsebojne pravne pomoči omogočile številne aretacije. Kljub temu so se dejavnosti organizirane kriminalne združbe nadaljevale, saj so storilce kaznivih dejanj, ki so bili nizko v hierarhiji oziroma „vojaki“, hitro nadomestili drugi, vodstvo organizirane kriminalne združbe pa ni bilo obravnavano. V tej fazi primera so švicarski organi pristopili do Eurojusta za podporo pri nadaljnjem pravosodnem sodelovanju. Decembra 2015 je potekal koordinacijski sestanek. Poleg tega, da je spodbudil izvršbo tekočih in načrtovanih prošenj za medsebojno pravno pomoč za Litvo, je sestanek pomagal pri oblikovanju skupne strategije za odpravo celotne organizirane kriminalne združbe z osredotočanjem na njene vodje.

Čeprav je sodelovanje z Litvo na podlagi medsebojne pravne pomoči potekalo dobro, so sodelujoče države litvanske organe prosile, naj začnejo lastno preiskavo, saj so imeli storilci litvansko državljanstvo in bi informacije, zbrane v Litvi, pomagale pri preiskavah po vsej Evropi. Ker pa države, v katerih je prišlo do ropov, v tistem času niso mogle zagotoviti zadostnih informacij in ker ni bilo dovolj dokazov v Litvi, litvanski organi takrat niso mogli odpreti preiskave.

Ena od težav v Švici je bil obstoj več preiskav glede dejavnosti organizirane kriminalne združbe v različnih švicarskih kantonih. Po prvem koordinacijskem sestanku, ki je odprl dialog med vsemi prizadetimi državami, je Eurojust švicarske in litvanske organe podprl tako, da je začasno skrčil sodelovanje in najprej obravnaval specifične izzive, ki so zadevale Švico in Litvo.

Junija 2016 je v Švici potekal bilateralni koordinacijski sestanek, na katerem so sodelovali vsi švicarski kantonski tožilci, urad švicarskega zveznega tožilca in litvanski organi. Med tem sestankom so bile opredeljene specifične potrebe sodelovanja, prav tako pa je bil dosežen sporazum, da naj pregona po možnosti potekata tako v Litvi kot v Švici, saj so bili osumljenci, ki so bili aretirani v Švici, večinoma storilci kaznivih dejanj, ki so bili nizko v hierarhiji.

Uradi švicarskih kantonskih tožilcev so se dogovorili o pregonu ropov, medtem ko naj bi organizacijski vidik preganjal švicarski zvezni tožilec. Koordinacijski sestanek je povečal medsebojno zaupanje med litvanskimi in švicarskimi organi ter spodbudil vzpostavitev neposrednih stikov med obema stranema.

Zaradi pozitivnih rezultatov sodelovanja v letu 2016 se za leto 2017 načrtujejo koordinacijska prizadevanja na multilateralni ravni.

Izzivi in primeri dobre prakse

4

Svojem operativnim in strateškim delom Eurojust prispeva k prepoznavanju izzivov in primerov dobre prakse na različnih področjih pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah. Leta 2016 je Eurojust posebej obrav-

naval pravne in praktične težave na področju prestrežanja telekomunikacij, izzivov v primerih davčnih goljufij in evropskega naloga za prijetje.

4.1. Prestrežanje telekomunikacij

Novembra je potekala tematska razprava kolegija za izmenjavo izkušenj o sodnih in praktičnih izzivih na področju prestrežanja telekomunikacij. Obravnavane so bile tri glavne teme, in sicer tradicionalno prestrežanje telekomunikacij, prisluškovalne naprave v vozilih in uporaba virusov, podobnih trojanskemu konju, na mobilnih napravah.

Tradicionalno prestrežanje telekomunikacij Različni pravni standardi v nacionalnih zakonodajah so še vedno velika težava pri učinkoviti uporabi prestrežanja telekomunikacij, zlasti kar zadeva dopustnost dokazov. Čeprav člen 4(1) Konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije iz leta 2000 državi prosilki dovoljuje, da izrecno navede formalnosti in postopke, ki jih je treba izpolniti, so bili navedeni številni primeri, pri katerih je bil najden kompromis za prilagoditev pravnim okvirom in praktičnim zmožnostim obeh držav. V zvezi z načelom vzajemnega priznavanja strokovnjaki priporočajo, da bi morali organi države prosilke zahtevati zgolj tiste formalnosti ali postopke, ki veljajo za temeljne v skladu z nacionalno zakonodajo. Kadar imajo države članice različna postopkovna pravila za zaščito istih pravnih načel, na primer sorazmernosti, bi morala država članica, ki prosi za prestrežanje, priznati postopkovni okvir države članice, ki izvaja prestrežanje.

Dodatne težave se pojavijo, ko predmet prestrežanja nepričakovano prečka mejo in vstopi v drugo državo članico. Pravni režim naknadnih dovoljenj se od države do države

precej razlikuje in lahko povzroči, da je gradivo, ki je bilo pridobljeno s prestrežanjem, nedopusten dokaz, če naknadno dovoljenje ni odobreno.

Eurojust lahko nacionalnim organom pomaga pri nujnih zahtevah za prestrežanje s prevodi, spodbujanjem stikov s pristojnimi nacionalnimi organi in prošnjami za prestrežanje tretjim državam.

Prisluškovalne naprave v vozilih Pri tako imenovanem tajnem nadzorovanju prostora, na primer v zvezi s prisluškovanjem v vozilih, da bi prestregli pogovore, ki potekajo v njem, se pojavijo znatni sodni izzivi, kadar avto prečka mejo in vstopi na ozemlje druge države članice. Razen tradicionalnega prestrežanja telekomunikacij, ki ga izrecno ureja člen 20 Konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije iz leta 2000, ni posebnega pravnega instrumenta za prisluškovalne naprave v vozilu v čezmejnem okviru. Potekale so razprave o tem, v kakšnem obsegu se lahko smiselno uporablja člen 20, in o potrebi po pridobitvi dovoljenja držav, skozi katere je vozilo potovalo.

Virusi, podobni trojanskemu konju, na mobilnih napravah Uporaba virusov, podobnih trojanskemu konju, za prestrežanje dejavnosti na mobilnih napravah, vzbuja pomisleke glede načela sorazmernosti, saj je ta vrsta prestrežanja zelo vsiljiva.

4.2 Izzivi v primerih davčne goljufije

Operacija Vertigo (glej str. 54 in 55 [Letnega poročila 2015](#) za Eurojust) je prikazala dodatno vrednost Eurojusta pri usklajevanju sodnih odzivov, uporabi koordinacijskih centrov in pomembnosti zgodnjega sodelovanja Eurojusta.

Oktobra so bile na taktičnem srečanju o pravosodnem sodelovanju na področju davčnega kriminala obravnavane pravne ovire, dobre prakse in rešitve za preiskave in pregon čezmejnega davčnega kriminala, vloga skupnih preiskovalnih skupin v primerih davčnega kriminala ter zamrzitev in zaseg izkupička iz davčnega kriminala.

Skupne preiskovalne skupine Izpostavljene so bile prednosti skupnih preiskovalnih skupin pri odzivanju na težave, ugotovljene pri čezmejnem davčnem kriminalu, saj omogočajo hitro zbiranje finančnih dokazov, ter pri usklajevanju sodelovanja na podlagi medsebojne pravne pomoči in skupne strategije za države, ki niso del skupne preiskovalne skupine. Zaradi tesnega sodelovanja in usklajevanja, vzpostavljenega med sodelujočimi nacionalnimi organi, so lahko skupne preiskovalne skupine tudi izhodišče za predvidevanje vprašanj glede pristojnosti in zahtev za dopustnost. Izpostavljena je bila možnost vključitve zasega/odvzema sredstev v cilje skupne preiskovalne skupine ter

imenovanja strokovnjakov za odvzem sredstev kot članov skupne preiskovalne skupine. (i) se sklepi o zasegu lahko zavrnejo in ne izvedejo, kadar je potrdilo o zamrznitvi, ki ga je izdala država članica prosilka, nepopoln ali nepravilen, in da se (ii) zneski, navedeni na potrdilu, ne ujemajo z zneski iz sklepa o zamrznitvi. Dodatne težave lahko povzroči potreba po natančni določitvi lokacije lastnine ali dokazov, kot je določeno v Okvirnem sklepu 2003/577/PNZ o sklepih o zasegu. Poleg tega lahko uporaba testa o identiteti norme povzroči težave pri izvajanju (priznavanja) tujih sklepov o zamrznitvi v primerih davčnega kriminala.

V zvezi s tem razlagajo nekatere države članice načelo identitete norme *in concreto*, kar pomeni, da mora dejanje, opisano v zahtevi/sklepu o zasegu, izpolnjevati vsa merila kaznivosti iz zakonodaje zaprosene države. Nasprotno pa za nekatere države članice zadostuje razlaganje načela identitete norme *in abstracto* za izvrševanje prisilnih ukrepov, ki lahko pozneje privedejo do kazni. Razlikovalno merilo za oceno, ali je zahteva identitete norme izpolnjena, je, da se ugotovi, ali mora zaprosena država uporabiti svoje pristojnosti za vodenje kazenskega postopka v okviru zagotavljanja mednarodnega pravosodnega sodelovanja.

4.3 Evropski nalog za prijetje

Eurojust spodbuja uporabo evropskega naloga za prijetje. V letu 2016 je bilo Eurojustu predloženih 315 primerov glede izboljšanja izvajanja evropskega naloga za prijetje, kar je znašalo 14 odstotkov vseh primerov. Grčija je poslala največ zahtevkov (65), sledili pa sta ji Poljska (37) in Združeno kraljestvo (23). Največkrat zaprosene države članice so bile Italija (37), Nemčija (34) in Romunija (34).

Eurojust se je soočal z naraščajočim številom primerov, v katerih so imeli pravosodni organi težave pri izvrševanju nalogov za prijetje zaradi domnevno neustreznih razmer v zaporih v državi članici izdajateljici. Eurojust je nacionalnim organom pomagal na različne načine, tako pred mejno sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi *Aranyosi in Căldărăru* (združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 PPU) kot tudi po njej. Eurojust na začetku leta 2017 načrtuje tematsko razpravo v kolegiju.

Glede navzkrižnih evropskih nalogov za prijetje je v členu 16 okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje navedeno, da lahko izvršitveni pravosodni organi Eurojust prosijo za nasvet glede kraja predaje osebe, ki je predmet evropskih nalogov za prijetje dveh ali več držav članic. Po prošnjah, ki so jih vložili sodni organi iz Belgije, Nizozemske, Avstrije, Portugalske in Združenega kraljestva, je Eurojust odprl osem takih primerov.

Glede kršitev časovnih omejitev za izvedbo evropskih nalogov za prijetje je v členu 17(7) okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje navedeno, kjer država članica ne more upoštevati časovnih omejitev, ki so določene v členu 17, ta obvesti Eurojust in navede razloge za zamudo. Na Eurojustu je bilo zabeleženih 25 kršitev časovnih omejitev, pri treh od njih pa so bili potrebni nadaljnji ukrepi. Kot v prejšnjih letih, so bila obvestila o kršitvi časovnih omejitev osredotočena na nekaj držav članic (Bolgarijo, Češko, Irsko, Romunijo, Slovaško, Švedsko in Združeno kraljestvo). Večina držav članic Eurojusta ni obvestila o kršitvah, kar se lahko razlaga na dva načina. Kršitve časovnih

Mnenja Eurojusta o sočasnih evropskih nalogih za prijetje

Prvi primer je zadeval belgijskega državljana, vpletenega v kazniva dejanja v zvezi z drogami na Nizozemskem in v Nemčiji. Belgijski tožilski organi so v obdobju treh mesecev prejeli dva evropska naloga za prijetje za to osebo. V prvem evropskem nalogu za prijetje so nemški organi zahtevali predajo te osebe za pregon zaradi njene domnevne vloge pri vodenju objekta za pridelavo konoplje v Nemčiji. Drugi evropski nalog za prijetje so izdali nizozemski organi za izvršitev zaporne kazni, ki jo je leta 2013 izdalo nizozemsko sodišče zaradi sodelovanja v kriminalni združbi, odgovorni za gojenje konoplje na Nizozemskem.

omejitev so se morda zgodile le v državi članici obveščanja ali pa nekatere države članice niso izpolnile svoje dolžnosti obveščanja.

Eurojust je pripravil poročilo z naslovom *Primeri na področju evropskih nalogov za prijetje, ki jih obravnava Eurojust* (*Eurojust's casework in the field of the EAW*), ki zajema obdobje 2014–2016. To poročilo je nadaljevanje prejšnjega poročila (objavljeno kot Dokument Sveta 10269/14) in bo objavljeno leta 2017. Kot njegov predhodnik obravnava vlogo Eurojusta na tem področju, tako na operativni kot strateški ravni, in zagotavlja pregled praktičnih in pravnih težav, opredeljenih pri uporabi evropskih nalogov za prijetje.

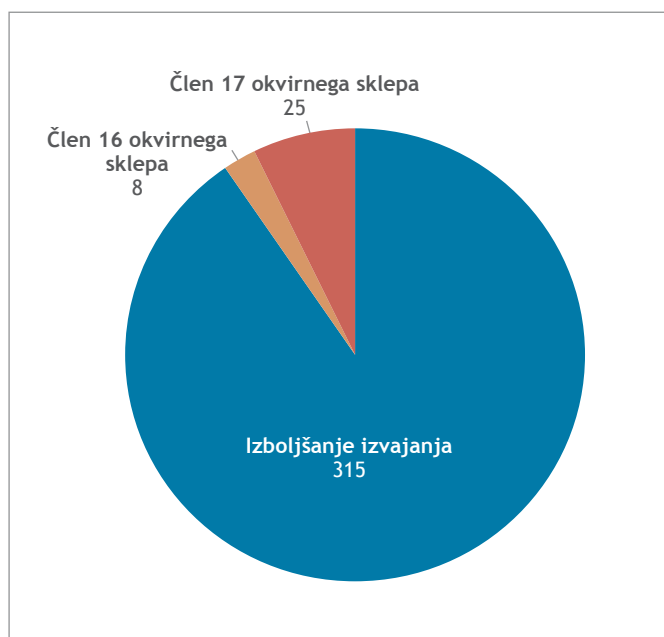
Drugi primer je zadeval osebo z državljanstvom Portugalske in Zelenortskih otokov, ki je v času, ko sta bila za to osebo izdana po en nizozemski in dva luksemburška naloga za prijetje za različna kazniva dejanja, v Franciji služila zaporno kazen. Medtem ko je bila zahtevana oseba na Nizozemskem osumljena oboroženega roba in posedovanja strelnega orožja, so luksemburški organi zahtevano osebo preganjali zaradi velikega števila prekrškov, vključno s sodelovanjem v kriminalni združbi, poskusom umora ter izsiljevanja z grožnjami in nasiljem.

V obeh primerih je bil Eurojust zaprosen za pomoč pri iskanju rešitve za konkurenčne naloge za prijetje. Nacionalna predstavništva, ki so prejela evropske naloge za prijetje, so želela sodelovati z nacionalnimi predstavništvi, ki so naloge za prijetje izdale. Organizirani so bili sestanki 2. stopnje, da bi se presodilo, katere zahteve imajo prednost, in na njihovi podlagi je bil sklenjen dogovor med sodelujočimi nacionalnimi predstavništvi, da bodo zaprosili za mnenje Eurojusta o sočasnih nalogah za prijetje, v katerem bo uradno presodil o konkurenčnih evropskih nalogah za prijetje in svetoval o prednostni opredelitvi zahtev. Navedena mnenja temeljijo na veljavnem pravnem okviru in *Smernicah za odločanje o konkurenčnih evropskih nalogah za prijetje*, ki jih je izdal Eurojust (glej str. 82–86 *Letnega poročila 2004* za Eurojust). Zaradi usklajevalnih prizadevanj Eurojusta so nacionalni organi dosegli sporazum, da bodo evropske naloge za prijetje izvršili tako, kot je bilo navedeno v mnenjih Eurojusta.

V belgijskem primeru je belgijsko sodišče potrdilo, da se lahko izvršita oba evropska naloga za prijetje, vendar nobenemu od nalogov ni dal prednosti. Belgijsko tožilstvo se je odločilo zahteve izvršiti v skladu s sporazumom, doseženim pri Eurojustu. Ker je bil namen nemškega evropskega naloga za prijetje sodno preganjati zahtevano osebo, je imel ta nalog prednost pred nizozemsko zahtevo.

V francoskem primeru so bili vsi evropski nalogi za prijetje izdani z namenom pregona. Glede na mnenje Eurojusta, naj bi bila oseba najprej predana Nizozemski, saj je bila nizozemska kazenska preiskava med drugim na naprednejši stopnji. Da pa se ne bi ogrozile luksemburške preiskave, naj bi bila zahtevana oseba najprej začasno predana Luksemburgu, da bi se Luksemburgu omogočila uradna odločitev o vložitvi obtožnice. Eurojust je v svojem mnenju nizozemske in luksemburške organe pozval tudi, naj se med seboj neposredno posvetujejo o naslednji predaji zahtevane osebe z Nizozemske v Luksemburg, ko bo nizozemsko sodišče doseglo svojo končno sodbo.

Primeri evropskega naloga za prijetje

Skupna priporočila o sporih o pristojnosti

V primeru sleparjenja so bila vozila, najeta v Italiji in Španiji, izvožena v Belgijo, Nemčijo, Francijo in Švico ter opremljena s ponarejenimi bolgarskimi in italijanskimi registrskimi dokumenti. Leta 2013 se je začela italijanska preiskava, potem ko se je več italijanskih agencij za najem vozil pritožilo, da so utrpeli izgubo v višini približno 2 milijonov evrov. Podobne pritožbe so bile vložene tudi v Belgiji in

Španiji, zato so bile odprte preiskave. Francoska preiskava v isto organizirano kriminalno združbo se je začela po rutinskem pregledu na francosko-španski meji, med katerim so bila v tovarnjaku odkrita neregistrirana vozila.

Primer sta odprli tako Francija kot Italija. Sklicani so bili koordinacijski sestanki, da bi se ugotovil obstoj vzporednih preiskav, izmenjale informacije in sprejel dogovor o strategiji za primer ter preprečili morebitni spori o pristojnosti. Medtem ko je bila belgijska preiskava zaključena leta 2014, so se v Španiji, Franciji in Italiji nadaljevale vzporedne preiskave. Eurojust je bil zaprosen, naj preveri, ali bi lahko te vzporedne preiskave dejansko povzročile spor o pristojnosti in potencialni položaj *ne bis in idem*. Nekatera ukradena vozila in številni osumljenci so bili predmet vseh treh preiskav, kazniva dejanja pa so bili storjena ob istem času.

Analiza dejstev in načina delovanja je pokazala, da je bila večina kaznivih dejanj storjena v Italiji. Glavni osumljenci naj bi bili v Italiji in večina od njih je imela italijansko državljanstvo. Italijanski organi so prav tako imeli pomembne dokaze o primeru. Pripravljeno je bilo skupno priporočilo, ki sta ga nacionalna predstavnika Španije in Italije predložila svojim organom in v katerem je bilo predlagano, naj se sprejme, da je Italija v boljšem položaju za obravnavo postopka v tej zadevi in da naj se sprejmejo ustrezni ukrepi za nemoten prenos ustreznih postopkov ter da naj se sprejmejo postopki, ki jih prenesla Španija. Francoski organi so podprli prenos postopka v Italijo.

Španski in italijanski nacionalni organi so sprejeli skupno priporočilo, zadevna nacionalna predstavništva pri Eurojustu pa so olajšala izmenjavo informacij o postopku za prenos postopkov med obema pristojnostma. Italijanski organi so priporočilo obravnavali kot koristne smernice za uporabo in razlago zakonskih določb glede sporov o pristojnosti in prenosa postopkov ob upoštevanju nedavno sprejete zakonodaje.

Meeting of the Consultative Forum under the Dutch and Slovak EU Presidencies, June 2016

Herman Bolhaar, predsednik uprave generalnih državnih tožilcev Nizozemske, in **Jozef Szabó**, namestnik generalnega državnega tožilca Slovaške, sta izjavila:

Srečanje posvetovalnega foruma, ki je bil prvi, sklican pod skupnim predsedstvom, je znova potrdilo, da je forum zelo primerna platforma, kjer si lahko predstavniki javnega tožilstva držav članic izmenjajo strategije in dobro prakso za izboljšanje mednarodnega pravosodnega in policijskega sodelovanja v boju proti hudim oblikam kaznivih dejanj in organiziranemu kriminalu, da se okrepi pravosodna razsežnost notranje strategije EU.

Poudarek leta

Spori o pristojnosti

Smernice za določitev, „katera pristojnost naj izvaja kazenski pregon?“

Spremenjeno leta 2016

DEL I: OZADJE

Povečanje čezmejnega kriminala je v preteklih letih povzročilo več primerov, pri katerih imajo številne države članice v skladu s svojo nacionalno zakonodajo pristojnost za pregon in obravnavo teh primerov pred sodiščem.

Eurojust v skladu s svojim poslanstvom vse od ustanovitve obravnava vprašanja o tem, katera pristojnost je najprimernejša za pregon čezmejnih primerov, pri katerih pregon poteka oziroma se je začel v več kot eni pristojnosti. Da bi se preprečili spori o pristojnosti, ki bi lahko kršili načelo *ne bis in idem*, in podprla njihova poravnava ter zagotovilo, da se v Evropski uniji (EU) uporabljajo najučinkovitejše prakse v zvezi s kazenskimi postopki, je Eurojust leta 2003 objavil *Smernice za določitev, „katera pristojnost naj izvaja kazenski pregon?“*. V smernicah je predlagano, katere dejavnike je treba upoštevati v primerih z več pristojnostmi. Od sprejetja so pristojnim nacionalnim organom pomagale pri določanju, katera pristojnost je najboljša za pregon čezmejnih primerov. *Smernice* prav tako pomagajo Eurojustu, ki lahko pristojnim nacionalnim organom svetuje o tej zadevi. Poleg tega so *Smernice* od izdaje nekatere države članice uporabile kot referenčno točko za razvoj lastne zakonodaje ali smernic.

Ob upoštevanju razvoja na območju svobode, varnosti in pravice v EU, operativnih izkušenj, ki jih je Eurojust pridobil v nekaj več kot desetletju, in potreb strokovnjakov, ki so jih izpostavili ob številnih priložnostih, Eurojust zdaj izdaja popravljen različico svojih *smernic*.

Ker velika večina držav članic ni določila meril za določitev najboljšega kraja za pregon v zvezi s čezmejnimi spori o pristojnosti, prav tako pa v zvezi s tem ne obstaja „horizontalni“ pravni instrument EU, so smernice mišljene kot prožno orodje za usmerjanje in opominjanje pristojnih organov o dejavniki, ki jih je treba upoštevati. So skupno izhodišče, na podlagi katerega se lahko doseže odločitev. *Smernice* niso zavezujoča pravila in ne posegajo v nacionalno pravo, pravo Unije in mednarodno pravo, ki se uporablja.

„Sodni organi“ v teh *smernicah* pomenijo sodnike, tožilce in katere koli druge organe, ki imajo pristojnost v skladu z nacionalnim pravom.

Pravni okvir EU

Smernice upoštevajo ustrezni pravni okvir EU, zlasti:

- ▶ Okvirni sklep Sveta 2009/948/PNZ z dne 30. novembra 2009 o preprečevanju in reševanju sporov o izvajanju pristojnosti v kazenskih postopkih, ki je trenutno edini instrument EU, posvečen tej temi. V Sklepu je predviden mehanizem za neposredno posvetovanje med pristojnimi organi, da bi se dosegla učinkovita rešitev in preprečile škodljive posledice vzporednih postopkov. Preambula (uvodna izjava 9) vsebuje sklice na nekatere pomembne dejavnike, ki naj bi jih pristojni organi upoštevali, vključno s tistimi iz smernic Eurojusta iz leta 2003.
- ▶ Drugi pravni instrumenti s tega kazenskega področja, zlasti besedila v zvezi z določenimi vrstami kaznivih dejanj, kot je Okvirni sklep Sveta 2002/475/PNZ z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu (člen 9) in Okvirni sklep Sveta 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu (člen 7), vključujejo določbe, ki se nanašajo na dejavnike, ki jih je treba upoštevati, da se postopki osredotočijo v eni državi članici, kadar lahko na podlagi istih dejavnikov kazenski pregon vodi več kot ena država članica.
- ▶ Določbe v zvezi s pomočjo Eurojusta pri spodbujanju sodelovanja in usklajevanja med nacionalnimi organi, vključujejo:
 - člen 85(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije;
 - člena 6 in 7 (priporočila in neobvezujoča mnenja Eurojusta) in člen 13(7) (obveznost držav članic, da Eurojust obvestijo, če je prišlo do sporov o pristojnosti oziroma če je možno, da do njih pride) Sklepa Sveta 2002/187/PNZ o ustanovitvi Eurojusta, kakor je bil spremenjen s Sklepom Sveta 2009/426/PNZ;
 - člen 12 in uvodne izjave 4, 9, 10 in 14 Okvirnega sklepa Sveta 2009/948/PNZ ter
 - člen 7 Okvirnega sklepa Sveta 2008/841/PNZ.

DEL II: PRAKTIČNE SMERNICE

Glavna načela

- ▶ *Ne bis in idem* je osnovno načelo kazenskega prava, ki se ureja na nacionalni ravni, ravni EU in mednarodni ravni ter v skladu s katerim se tožena stranka za isto kaznivo ravnanje ne bi smela preganjati več kot enkrat, ne glede na to, ali je bila pri prvem pregonu sprejeta obsodba ali oprostilna sodba. Znotraj območja svobode, varnosti in pravice v EU so glavni pravni viri za ta načela členi od 54 do 58 Schengenske konvencije (CISA) in člen 50 Listine EU o temeljnih pravicah, ki jih je treba razlagati ob upoštevanju ustrezne sodne prakse Sodišča Evropske unije. (Za pregled sodne prakse Sodišča v zvezi z načelom *ne bis in idem* glej dokument Eurojusta *Načelo ne bis in idem v kazenskih zadevah sodne prakse Sodišča Evropske unije*.)

V teh *smernicah* je v celoti upoštevano in podprto načelo *ne bis in idem*.

- ▶ V skladu z Okvirnim sklepom Sveta 2009/948/PNZ (uvodna izjava 12) te *smernice* v celoti podpirajo idejo, da se znotraj skupnega območja svobode, varnosti in pravice v EU načelo obveznega pregona, ki ga ureja procesno pravo v več državah članicah, šteje za uveljavljeno, če določena država članica poskrbi za kazenski pregon zaradi določenega kaznivega dejanja.
- ▶ Vsak primer je edinstven, zato bi morala vsaka odločitev o tem, katera pristojnost je najprimernejša za pregon, temeljiti na dejstvih in prednostih posameznega primera. Vse dejavnike, ki veljajo za pomembne, je treba obravnavati v najboljšem interesu pravice.
- ▶ Pri sprejemanju odločitve bi morali sodni organi previdno in pravično pretehtati vse dejavnike tako za začetek kot proti začetku pregona v posamezni pristojnosti.
- ▶ Sodni organi opredelijo vsako pristojnost, v kateri pregon ni le mogoč, temveč v kateri obstaja realna možnost za pregon primera.
- ▶ Sodni organi bi morali med razpravljanjem o reševanju teh primerov raziskati vse možnosti, ki jih zagotavljajo obstoječe mednarodne konvencije in instrumenti EU, na primer za čezmejno pridobitev dokazov, prenos postopkov in predajo oseb.
- ▶ Odločitev vedno mora biti pravična, neodvisna in objektivna ter upoštevati Evropsko konvencijo o človekovih pravicah in Listino EU o temeljnih pravicah, ki zagotavljajo zaščito postopkovnih jamstev vseh tožencev ali potencialnih tožencev.

Kaj storiti?

- ▶ Takoj ko se odkrijejo vzporedni postopki, bi morali pristojni organi sodelujočih držav članic vzpostaviti stik.

Evropska pravosodna mreža (EJN) lahko v okviru svojega mandata pristojnim organom pomaga, na primer z olajševanjem komunikacije, identifikacijo in pridobivanjem podrobnosti o pristojnih organih, s katerimi je treba vzpostaviti stik.

- ▶ V naslednjem koraku bi morali sodelujoči pristojni organi začeti sodelovati in usklajevati svoje ukrepe, da bi se izognili tratenju virov, podvajanju dela ali tveganju kršitve načela *ne bis in idem*. V večini primerov za rešitev zadostujejo dialog, medsebojno zaupanje in usklajevanje med pristojnimi organi.
- ▶ Pri usklajevanju vzporednih postopkov bi morali pristojni organi razmisliti o obravnavi vseh pregonov v eni pristojnosti, če je to praktično, pri tem pa upoštevati učinek, ki bi ga pregon nekaterih obtožencev v eni pristojnosti lahko imel na pregon v drugi ali tretji pristojnosti. Prizadevati si je treba za preprečitev, da bi en pregon spodbudil drugega.
- ▶ Odločitev o tem, kje naj pregon poteka, je treba sprejeti čim prej v postopku preiskave ali pregona in po posvetovanju z vsemi ustreznimi organi v vsaki pristojnosti.
- ▶ Eurojust je v privilegiranem položaju, da lahko zadevnim organom kadar koli v prej navedenih korakih ponudi pomoč pri njihovem prizadevanju za sodelovanje in iskanje rešitev ter celo opredeli nerešene primere v državah članicah, pri katerih bi se lahko pojavili taki spori (*glej* besedilo v nadaljevanju).

Glavni dejavniki

Pri odločanju o tem, katera pristojnost bi morala voditi pregon, je treba upoštevati številne dejavnike. Vsak od njih lahko vpliva na končno odločitev. Prednost in teža, ki se pripiše vsakemu dejavniku, se razlikujeta za vsak primer. Nekateri od dejavnikov, ki jih je treba upoštevati, so:

Teritorialnost Postaviti je treba predhodno domnevo, da bi moral pregon po možnosti potekati v tisti pristojnosti, v kateri se je zgodila večina oziroma najpomembnejši deli kaznivega dejanja ali ki je utrpela večino oziroma najpomembnejši del izgube. Zato bi bilo treba upoštevati tako kvantitativne („večina“) kot kvalitativne („najpomembnejši del“) razsežnosti.

Lokacija osumljenca/obtoženca V zvezi s tem dejavnikom se lahko obravnavajo številni elementi, kot so:

- ▶ kraj, v katerem je bil osumljenec/obtoženec najden;
- ▶ narodnost ali običajno prebivališče osumljenca/obtoženca;
- ▶ možnost močnih osebnih povezav ali drugih pomembnih interesov osumljenca/obtoženca z eno od držav članic;
- ▶ možnost zagotovitve predaje ali izročitve osumljenca/obtoženca drugi pristojnosti in
- ▶ možnost prenosa postopkov v pristojnost, v kateri je osumljenec/obtoženec.

V primerih, kjer je mogoče identificirati več soobtožencev, ni pomembno samo njihovo število, temveč tudi njihove posamezne vloge pri izvršitvi kaznivega dejanja in njihove lokacije. Tudi v tem primeru se upoštevajo tako kvantitativne kot kvalitativne razsežnosti.

Pri oceni teh elementov bi bilo treba upoštevati tudi veljavne pravne instrumente EU, zlasti tiste v zvezi z načelom vzajemnega priznavanja. Njihova uporaba lahko vpliva na oceno tega dejavnika in posledično na končno odločitev o tem, kje naj pregon poteka. Na primer, uporaba okvirnega sklepa o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni (Sklep 2008/909/PNZ) skupaj z okvirnim sklepom o evropskem nalogu za prijetje (Sklep 2002/584/PNZ) bi lahko pomenila, da je lokacija osumljenca/obtoženca merilo drugotnega pomena, saj je lahko na poznejši stopnji obtožena oseba prepeljana v drugo državo članico za služenje zaporne kazni.

Razpoložljivost in dopustnost dokazov Sodni organi lahko primer preganjajo samo z zanesljivimi, verodostojnimi in dopustnimi dokazi. Upoštevati je treba tudi lokacijo in razpoložljivost dokazov v ustrezni obliki ter dopustnost in sprejemljivost s strani sodišča. Prav tako je treba upoštevati količino in kakovost dokazov v zadevnih državah članicah, čeprav se lahko pričakuje, da bo pravni okvir, uveden z evropskim preiskovalnim nalogom (Direktiva 2014/41/EU), olajšal čezmejno zbiranje dokazov.

Pridobivanje dokazov od prič, strokovnjakov in žrtev Sodni organi morajo upoštevati možnost pridobivanja dokazov od prič, strokovnjakov in žrtev, vključno z njihovo razpoložljivostjo za potovanje v drugo pristojnost, da jim predajo te dokaze, če je to potrebno. Prav tako je treba upoštevati možnost prejema njihovih dokazov v pisni obliki ali v drugih oblikah, kot je na daljavo po telefonu ali prek video konference.

Zaščita prič Sodni organi morajo vedno poskusiti zagotoviti, da priče in druge osebe, ki pomagajo pri pregonu, niso v nevarnosti. Pri sprejemanju odločitve o pristojnosti za pregon, je lahko eden od dejavnikov za obravnavo na primer tudi dejstvo, da lahko ena pristojnost nudi program za zaščito prič, medtem ko druga pristojnost ne nudi te možnosti.

Interesi žrtev V skladu z Direktivo 2012/29/EU o pravicah žrtev morajo sodni organi upoštevati pomembne interese žrtev, vključno z njihovo zaščito, in ali bi bili oškodovani, če bi pregon potekal v eni in namesto v drugi pristojnosti. Pri tem je treba upoštevati možnost, da žrtev zahteva odškodnino.

Faza postopka Upoštevati je treba fazo razvoja kazenskega postopka v zadevni državi. Kadar je preiskava v eni pristojnosti že na višji stopnji, prenos primera v drugo pristojnost ne bi bil primeren.

Trajanje postopkov Čeprav trajanje ne bi smelo biti odločilen dejavnik pri odločanju, katera pristojnost bi morala voditi pregon, bi morali sodni organi, potem ko so bili pretehtani vsi drugi dejavniki, presoditi o času trajanja postopka v določeni pristojnosti („*zamujena pravica je odrečena pravica*“).

Pravne zahteve Upoštevati je treba obstoječi pravni okvir, vključno z obveznostmi in zahtevami, ki so naložene v vsaki pristojnosti, skupaj z možnimi posledicami odločitve za pregon v eni pristojnosti namesto v drugi ter potencialnim rezultatom v posamezni pristojnosti. Vendar pa se sodni organi ne bi smeli odločiti za pregon v eni pristojnosti namesto v drugi samo zato, da bi se izognili spoštovanju pravnih obveznosti, ki veljajo v eni od pristojnosti, ne pa v drugi.

Moč kazni Čeprav je treba zagotoviti, da potencialne razpoložljive kazni odražajo resnost kaznivega dejanja, ki je predmet pregona, si sodni organi ne bi smeli prizadevati za pregon v določeni pristojnosti zgolj zato, ker so potencialne razpoložljive kazni višje od tistih v drugi pristojnosti. Podobno relativna pooblastila za izrekanje kazni sodišč v različnih pristojnostih ne bi smela biti odločilen dejavnik pri odločanju o tem, v kateri pristojnosti naj se preganja primer.

Premoženjska korist, pridobljena s kaznivim dejanjem Veljavne pravne instrumente EU in mednarodne pravne instrumente, zlasti instrumente EU o vzajemnem priznavanju glede zamrznitve in odvzema, je treba upoštevati pri ocenjevanju razpoložljivih pooblastil za omejitev, povrnitev, zaseg in odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem. Vendar se sodni organi ne bi smeli odločiti za pregon v določeni pristojnosti namesto v drugi zgolj zato, ker bi ta pregon omogočil učinkovitejšo povrnitev izkupička, pridobljenega s kaznivim dejanjem.

Stroški in viri Čeprav bi se morali sodni organi zavedati stroškov in virov, stroški pregona primera oziroma njegov vpliv na vire tožilstva ne bi smeli vplivati na odločitev o tem, ali naj se primer raje preganja v eni namesto v drugi pristojnosti, razen če so si drugi dejavniki enakovredni.

Prednostne naloge držav članic Sodni organi ne bi smeli zavrniti primera za pregon v svoji pristojnosti, ker ne spada med prednostne naloge njihove države članice.

Podpora Eurojusta

- ▶ Za pomoč Eurojusta lahko kadar koli zaprosi vsak sodelujoč sodni organ.
- ▶ Eurojust lahko v okviru svojega poslanstva in po možnosti na zgodnji stopnji pomaga spodbuditi predhodne stike in posvetovanja med pristojnimi organi, uskladiti njihove ukrepe, spodbuditi in pospešiti izmenjavo informacij za pridobitev celotne slike primerov, zagotoviti nemoteno uporabo instrumentov pravosodnega sodelovanja, razjasniti povezave med različnimi deli kriminalnih mrež in olajšati posledične odločitve o tem, katera pristojnost naj vodi pregon. V primerih, v katere Eurojust še ni bil vključen in za katere se pristojni organi niso mogli dogovoriti o učinkoviti rešitvi v zvezi z neposrednim posvetovanjem, ki ga zagotavlja Okvirni sklep Sveta 2009/948/PNZ, zadevo kateri koli vključen pristojni organ napoti Eurojustu.
- ▶ Eurojust lahko hitro odkrije vzporedne postopke in nacionalnim organom zagotovi proaktivno podporo, zahvaljujoč informacijam o primerih, pri katerih so se pojavili ali bi se lahko pojavili spori o pristojnosti, ki so jih v skladu s sklepom Sveta o Eurojustu prejeli od držav članic.
- ▶ Na koordinacijskih sestankih, ki jih organizira Eurojust, se lahko pristojni sodelujoči organi držav članic srečajo in ob podpori nacionalnih predstavnikov pogovorijo o aktualnih vprašanjih. Poleg tega so lahko skupne preiskovalne skupine uporabno orodje za preprečevanje in reševanje sporov o pristojnosti, saj se lahko pristojni organi v okviru skupne preiskovalne skupine dogovorijo tudi o tem, katera pristojnost naj preganja določena kazniva dejanja.
- ▶ Poleg tega lahko Eurojust prek svojih nacionalnih predstavnikov (posamezno ali skupaj) ali kolegija izdaja smernice in nezavezujoča mnenja, v katerih pristojne organe pozove, naj sprejmejo odločitev, da je eden od njih v boljšem položaju za vodenje preiskave in pregon določenih dejanj.

Uprava

5.1 Podpora za operativno in strateško delo

Uprava Eurojusta je kolegij podprla pri njegovih operativnih dejavnostih in kadar je deloval kot upravni odbor. V letu 2016 je kolegij sklical 26 operativnih sestankov in 7 sestankov upravnega odbora. Kolegij je poleg tega gostil dva načrtovalna dogodka, da bi obravnaval organizacijske razvoje in strateško načrtovanje. Operativni priročnik Eurojusta, ki ga je kolegij potrdil novembra, zagotavlja smernice za podporo uprave nacionalnim predstavništvom pri obravnavi primerov, kar je mejnik pri ugotovitvi skupnega in vključujočega pristopa do vodenja obravnave primerov v celotni organizaciji.

Operativne teme Nacionalni organi so Eurojust zaprosili, naj zbere informacije oziroma zagotovi pravno svetovanje o naslednjih temah:

- ▶ sodbe Sodišča Evropske unije, ki razlagajo pravna pojma „sodni organ“ in „sodna odločba“ v kontekstu okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje;

- ▶ priznavanje „ugrabitev otrok s strani staršev“ iz ene države članice v drugo za kaznivo dejanje;
- ▶ člena 18 in 19 okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje v zvezi z „začasnim prenosom“ in „zaslišanjem osebe“;
- ▶ tuji teroristični bojovníki;
- ▶ prestrežanje pogovorov prek virusov, podobnim trojanskemu konju, aktiviranih na daljavo v pametnih telefonih, in
- ▶ procesno pravo, ki se uporablja za nujne primere (na primer izredne razmere).

Tematske razprave Kolegij je izmenjal strokovno znanje in dobro prakso na področjih posebnega operativnega interesa Eurojusta, in sicer na področjih ocenjevalnega poročanja v forenzični znanosti in prestrežanja telekomunikacij.

5.2 Reorganizacija uprave

Od januarja 2017 bo na predlog začasnega upravnega direktorja in po potrditvi kolegija veljala nova organizacijska struktura za upravo. Ključno načelo, na katerem temelji reorganizacija, je optimalna raba virov in ustvarjanje sinergij za podporo operativnih potreb Eurojusta. Nova operativna enota, ki je nastala z združitvijo enote za analizo primerov in delov pravne službe, je enotna kontaktna točka za nacionalna predstavništva in kolegij. Operativna enota

bo uporabljala večdisciplinarni pristop k zagotavljanju svojih podpornih storitev za operativno delo. Za okrepitev korporativnega upravljanja in komunikacijskih sposobnosti Eurojusta ter izboljšanje njegovega profila pri zainteresiranih straneh bodo ustanovljeni urad za korporativno komuniciranje, urad za institucionalne zadeve ter urad za načrtovanje, oblikovanje programov in poročanje.

5.3 Osebe in proračun

Osebe Ob koncu leta 2016 je imel Eurojust 347 nameščenec, kar je vključevalo 72 nacionalnih predstavnikov, namestnikov in pomočnikov, 196 začasnih uslužbencev, 31 pogodbenih uslužbencev, 21 napotenih nacionalnih strokovnjakov, 8 prehodnih uslužbencev in 19 pripravnikov. Eurojust je izpolnil svoje obveznosti glede pet odstotnega zmanjšanja delovnih mest za decentralizirane agencije.

Vzporedno z navedenim zmanjšanjem upravnih virov je proračunski organ Eurojustu odobril tri nova operativna mesta kot „namensko povečanje“ ciljev, določenih v večletnem finančnem okviru za podporo naraščajočih zahtev v zvezi z bojem proti terorizmu, računalniški kriminaliteti in nezakonitemu tihotapljenju priseljencev.

Proračun Proračun Eurojusta za leto 2016 v višini 43 539 737 EUR je vključeval namenski znesek v višini 6 980 000 EUR za projekt selitve v nove prostore. Ta proračun je bil sedem odstotkov manjši od tistega, ki ga je Eurojust prvotno zahteval. Zaradi navedene omejitve in za zagotovitev izvrševanja operativnega dela, ki temelji na povpraševanju, ter izpolnitev svojih zakonskih obveznosti, je Eurojust svoj delovni program za leto 2016 spremenil tako, da je dejavnostim agencije namenil še večjo prednost. Da bi se celoten proračun uporabil za obravnavanje primerov in koordinacijskih sestankov, so bili odloženi nekateri razvojni projekti informacijske tehnologije in preklicana številna srečanja, na primer srečanje z nacionalnimi korespondenti za Eurojust in srečanje s kontaktnimi točkami

Eurojusta v tretjih državah. Zaposlovanje je bilo odloženo, kar je povzročilo 3,45-odstotno stopnjo prostih delovnih mest. Odložitev odprtja nove stavbe je do določene mere zmanjšala proračunski pritisk ob koncu finančnega leta in dosežena je bila stopnja izvrševanja proračuna v višini 99,89 odstotkov.

Konsolidirano letno poročilo o dejavnostih V skladu s členom 47 finančne uredbe Eurojusta upravni direktor vsako leto pripravi *Konsolidirano letno poročilo o dejavnostih*,

v katerem poroča o dosežkih agencije med letom. V Konsolidiranem letnem poročilu o dejavnostih je natančno navedena dosežena stopnja izvedbe ciljev iz letnega delovnega načrta Eurojusta na podlagi opredeljenih ključnih kazalnikov uspešnosti ter dodeljenih človeških virov in finančnih virov ter uporabljenega notranjega nadzora. Konsolidirano letno poročilo o dejavnostih se proračunskemu organu predloži vsako leto do 1. julija in je na voljo na spletnem mestu Eurojusta.

5.4 Organizacijski razvoj

Kot nadaljevanje ocene Eurojusta in njegovih dejavnosti v skladu s členom 41a sklepa Sveta o Eurojustu in akcijskega načrta za izvajanje priporočil, ki jih je kolegij sprejel v letu 2015, je bila za pregled in racionalizacijo notranjih delovnih struktur in določanje prednostnih nalog ustanovljena delovna skupina. Kolegij je leta 2016 med drugim sprejel naslednje sklepe o (i) povečanju storitev in sredstev uprave za podporo operativnega dela, (ii) konkretnih korakov k enotnejšemu vnosu, obdelavi in izbrisu podatkov v sistemu za vodenje primerov in (iii) omejenem številu delovnih projektov na področjih prednostnih nalog kriminala in instrumentov pravosodnega sodelovanja.

Uprava je kolegiju še naprej pomagala pri spremljanju in analiziranju vpliva zakonodajnih sprememb v zvezi z osnutkom uredb o Eurojustu in o ustanovitvi Evropskega javnega tožilstva. Svet je februarja 2015 sprejel splošen pristop glede osnutka uredbe o Eurojustu razen določb, povezanih z Evropskim javnim tožilstvom.

Eurojust je leta 2016 Komisiji, Svetu in Evropskemu parlamentu predložil svoje mnenje o sodelovanju s prihodnjim Evropskim javnim tožilstvom na podlagi svojega strokovnega znanja in praktičnih izkušenj s pravosodnim sodelovanjem v kazenskih zadevah ter svoje pomisleke o možnem učinku na njegova sredstva.

Vodstvena ekipa Eurojusta po reorganizaciji uprave.

5.5 Novi prostori

Gradnja novih prostorov Eurojusta je leta 2016 potekala po načrtu in program je potekal po načrtih. Do 1. aprila je bila dosežena najvišja točka gradnje, ki je označevala začetek zadnje gradbene faze. Izvajalec naj bi zgradbo državi gostiteljici in Eurojustu predal med decembrom 2016 in koncem prvega četrtertletja leta 2017.

Eurojust naj bi se v novo zgradbo predvidoma selil proti koncu drugega četrtertletja leta 2017, če bodo izpolnjene zahteve programa Eurojusta.

Vzorec izdelkov Eurojusta v letu 2016:

Javni dostop do dokumentov

Število prošelj za [javni dostop do dokumentov Eurojusta](#) se je v letu 2016 zmanjšalo na skupaj 15 prošelj v primerjavi z 18 prošnjami v letu 2015. Eurojust je poleg tega prejel tri prošnje za posvetovanje v skladu s členom 4(4) Uredbe (ES) št. 1049/2001 kot avtorjem, ki je tretja stranka zahtevanega dokumenta. V letu 2016 ni bilo prejetih prošelj za pridobitev soglasja. Eurojust je še naprej posodabljal [javni register](#) dokumentov, ki so dostopni prek spletnega mesta Eurojusta. Naraščajoči seznam dokumentov, do katerih lahko javnost dostopa neposredno, državljanom olajšuje dostop do dokumentov v lasti Eurojusta, tako da ne rabijo vložiti uradne zahteve za dostop do dokumentov, kar povečuje preglednost in dostopnost informacij o dejavnostih Eurojusta.

Eurojust in
mreže
strokovnjakov

Njihovi člani so del osebja Eurojusta. Sekretariati mrežam nudijo storitve in spodbujajo sodelovanje s kolegijem in nacionalnimi predstavništvi na njihovem skupnem področju dejavnosti. Eurojust zagotavlja

pravno, upravno in finančno podporo Posvetovalnemu forumu generalnih državnih tožilcev in direktorjev javnih tožilstev držav članic Evropske unije (Posvetovalni forum).

6.1 Evropska pravosodna mreža

Evropska pravosodna mreža, ki je bila ustanovljena leta 1998, je mreža nacionalnih kontaktnih točk, ki so jih države članice imenovala, da bi spodbudile pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah. Kontaktne točke Evropske pravosodne mreže strokovnjakom dnevno pomagajo s pravnimi in praktičnimi nasveti ter vzpostavljanjem neposrednega stika med pristojnimi nacionalnimi organi. Njen sekretariat je bil ustanovljen leta 2003.

Srečanja Plenarna zasedanja Evropske pravosodne mreže so potekala v Amsterdamu in Bratislavi. Obravnavane teme so vključevale trgovino z ljudmi/izkoriščanje delovne sile, finančne preiskave, digitalne dokaze, sodelovanje in sinergije z Evropsko mrežo za pravice žrtev (ENV) in Evropsko mrežo centrov za boj proti računalniški kriminaliteti. V prostorih Eurojusta so potekala tri srečanja, in sicer redno srečanje, srečanje korespondentov Evropske pravosodne mreže, odgovornih za tehnične vidike, in srečanje nacionalnih korespondentov.

Regionalna srečanja Evropske pravosodne mreže so potekala v Nemčiji, na Nizozemskem, v Avstriji, na Portugalskem in v Romuniji. Nacionalna srečanja pa so potekala v Latviji, na Poljskem, v Romuniji in v Združenem kraljestvu. Ta srečanja so kontaktnim točkam Evropske pravosodne mreže in lokalnim organom omogočila obravnavo mednarodnega pravosodnega sodelovanja na različnih področjih, vključno z odnosi med Evropsko pravosodno mrežo in Eurojustom.

Skupni dokument Eurojust-Evropske pravosodne mreže

Skupni dokument *Pomoč pri mednarodnem sodelovanju na kazenskem področju za sodnike in državne tožilce v pravosodju. Evropska pravosodna mreža in Eurojust. Kaj lahko naredimo za vas?* je na voljo v vseh uradnih jezikih EU in je objavljen na spletnih mestih Evropske pravosodne mreže in Eurojusta. Strokovnjake obvešča o storitvah in pomoči, ki jo zagotavlja Evropska pravosodna mreža in Eurojust, da bi zagotovili, da se Evropska pravosodna mreža in Eurojust ukvarjata s primeri v okviru njenih mandatov, učinkovito izrabljata čas in sredstva ter se izogibata dvojnemu delu.

Teh srečanj so se udeležili predstavniki nacionalnih predstavništev Eurojusta.

Sodelovanje z Eurojustom Evropska pravosodna mreža in Eurojust še naprej izvajata svoje dejavnosti v zvezi s šestim krogom medsebojnih ocenjevanj v državah članicah.

Kontaktne točke Evropske pravosodne mreže so se kot del plenarnega zasedanja Evropske pravosodne mreže pod nizozemskim predsedstvom srečale s svojimi kolegi pri nacionalnih predstavništvih Eurojusta na dvostranskih delavnicah, na katerih so razpravljali o tem, kako strokovnjakom zagotoviti najboljšo možno podporo s povečanjem sinergij med Evropsko pravosodno mrežo in Eurojustom. V številnih primerih je bilo potrjeno dobro sodelovanje. Izpostavljena je bila pomembnost tesnega in rednega stika ter posvetovanj med kontaktnimi točkami Evropske pravosodne mreže in nacionalnimi predstavništvi Eurojusta. Splošni rezultat bo pregled skupnega dokumenta.

Spletno mesto Evropske pravosodne mreže Številni oddelki spletnega mesta so bili posodobljeni. Objavljena je bila nova različica zbirke Compendium. Navedeno orodje podpira oblikovanje vseh vrst prošenj za pravosodno sodelovanje na podlagi instrumentov o vzajemnem priznavanju ali prošenj o medsebojni pravni pomoči.

Ustvarjene so bile nove različice za oddelek pravosodne knjižnice o statusu izvajanja novih pravnih instrumentov so bile. Sekretariat Evropske pravosodne mreže je poleg tega razvil novo spletno orodje za poročanje o dejavnostih kontaktnih točk Evropske pravosodne mreže, ki se lahko uporablja od januarja 2017.

Evropska pravosodna mreža je še naprej razvijala svoje odnose z drugimi pravosodnimi mrežami v tretjih državah. Njihovi kontaktni podatki so kontaktnim točkam Evropske pravosodne mreže na voljo v novem oddelku spletnega mesta Evropske mreže „Cooperation with third countries and judicial networks“ (Sodelovanje s tretjimi državami in pravosodnimi mrežami).

Usposabljanja Sekretariat Evropske pravosodne mreže je organiziral sedmo usposabljanje kontaktnih točk Evropske pravosodne mreže v angleškem jeziku v sodelovanju z EJTJN. Kontaktne točke so lahko v enem tednu izboljšale svoje jezikovne spretnosti, poleg tega pa so lahko druge udeležence obveščale o delovanju Evropske pravosodne mreže in njenega spletnega mesta.

6.2 Mreža za skupne preiskovalne skupine

Mreža za skupne preiskovalne skupine je mreža nacionalnih pravosodnih kontaktnih točk in kontaktnih točk za kazenski pregon, ki je bila ustanovljena leta 2005 za spodbujanje uporabe skupnih preiskovalnih skupin ter pospeševanje izmenjave informacij in primerov dobre prakse med državami članicami. Njen sekretariat je bil ustanovljen leta 2011. Sekretariat od leta 2013 upravlja program nepovratnih sredstev, ki ga je Eurojust vzpostavil, da bi dejavnostim skupnih preiskovalnih skupin zagotavljal finančno podporo (glej oddelek 1.4).

Letno srečanje Junija je potekalo 12. letno srečanje nacionalnih strokovnjakov za skupne preiskovalne skupine, na njem pa so bili v ospredje postavljeni izzivi in priložnosti, ki jih skupne preiskovalne skupine nudijo v primerih nezakonitega tihotapljenja priseljencev. Strokovnjaki iz cele Evrope in druge zadevne agencije ter zainteresirane strani so dva dni razpravljali o konkretnih korakih za povečanje uporabe skupnih preiskovalnih skupin pri nezakonitem tihotapljenju priseljencev. Sklepi tega srečanja so na voljo na spletnem mestu Eurojusta.

Projekti Mreža za skupne preiskovalne skupine je revidirala dva uporabna dokumenta za strokovnjake, ki sta na voljo tudi na spletnem mestu Eurojusta, in sicer **Priročnik za skupne preiskovalne skupine**, ki je bil močno razširjen, da bi skupnim preiskovalnim skupinam služil kot praktič-

ni vodnik, vključno z oddelkom o „pogostih vprašanjih“, in **Vzorčni sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine**, ki je bil spremenjen, da bi se poenostavil obstoječi model in vključile številne spremembe, ki izhajajo iz analize obstoječih sporazumov. Svet ga je podprl z resolucijo.

Mreža za skupne preiskovalne skupine je še naprej zbirala informacije o nacionalnih zakonodajah o skupnih preiskovalnih skupinah (objava novih povzetkov za Dansko, Italijo, Latvijo, Madžarsko, Poljsko, Portugalsko, Finsko in Združeno kraljestvo) in praksah (začetek 20 novih ocenjevanj skupnih preiskovalnih skupin). Te informacije so na voljo na spletni platformi skupnih preiskovalnih skupin z omejenim dostopom, do katere lahko strokovnjaki EU zahtevajo dostop.

Usposabljanja Poleg k usposabljanju o *Skupnih preiskovalnih skupinah* (glej poglavje 3) in sklepom letnega srečanja sta mreža za skupne preiskovalne skupine in njegov sekretariat k usposabljanju skupnih preiskovalnih skupin prispevala z osredotočanjem na izzive v primerih nezakonitega tihotapljenja priseljencev. Ta dogodek je bil organiziran v sodelovanju z agencijo CEPOL, EJTN in konvencijo o policijskem sodelovanju za Jugovzhodno Evropo, v treh dneh pa se je 25 udeležencev iz držav članic in tretjih držav, na katere vpliva ta vrsta organizirane kriminalne dejavnosti, zbralo, da bi povečalo uporabo skupnih preiskovalnih skupin na tem področju.

6.3 Evropska mreža za področje genocida

Evropska mreža za področje genocida je bila ustanovljena leta 2002 za zagotovitev tesnega sodelovanja nacionalnih organov pri preiskavi in kazenskem pregonu genocida, hudodelstev zoper človečnost ter vojnih hudodelstev z izmenjavo operativnih informacij, primerov dobre prakse in izkušenj. Je mreža strokovnjakov, ki jih sestavljajo preiskovalci, tožilci in uradniki za medsebojno pravno pomoč. Njen sekretariat je bil ustanovljen julija 2011.

Srečanja V prostorih Eurojusta sta potekali dve plenarni zasedanji, ki sta se osredotočali na praktične izzive v primeru proti voditeljem Demokratičnih sil za osvoboditev Ruande (FDRL) v Nemčiji in o kaznivih dejanjih v zvezi z ropanjem in uničevanjem kulturne dediščine v Siriji in Iraku. Sklepi obeh letnih zasedanj so na voljo na spletnem mestu Eurojusta. Poleg tega je potekalo tudi eno priložnostno srečanje, na katerem so potekale razprave o naprednih nacionalnih preiskavah v zvezi z oboroženim spopadom, ki poteka v Siriji, o upoštevanju znatnega pritoka sirskih beguncev na ozemlje EU, med njimi žrtev, pri čem

storilcev grozodejstev. Poročili zasedanj sta bili objavljeni kot dokumenta Sveta 10169/16 in 13409/16.

Prvi Dan EU proti nekaznovanju so 23. maja organizirali nizozemsko predsedstvo, Evropska mreža za področje genocida, Eurojust in Evropska komisija. Cilj letnega dogodka je osveščanje o najbolj strahotnih zločinih, spodbujanje nacionalnih preiskav in pregonov, ki obravnavajo položaj in sodelovanje žrtev v kazenskih postopkih, ter oživitve vseevropske zaveze za boj proti nekaznovanosti za ta kazniva dejanja. Rezultat je bil objavljen kot dokument Sveta 10233/16.

Usposabljanja Evropska mreža za področje genocida je oktobra v sodelovanju s strokovnjaki Mednarodnega kazenskega sodišča za nekdanjo Jugoslavijo (MKSJ) in ekipo ZN za pravno državo začela program usposabljanja o preiskovanju in preganjanju spolnega nasilja, povezanega s konflikti. Evropska mreža za področje genocida še naprej sodeluje z EJTN in izvaja programe usposabljanja za sodnike in

tožilce, prav tako pa je začela sodelovati z agencijo CEPOL, da bi razvila program usposabljanja, ki se osredotoča na preiskovalni vidik temeljnih mednarodnih kaznivih dejanj.

Projekti Leta 2016 je potekalo zbiranje in ocenjevanje številnih zbirk podatkov. Z najobsežnejšim vprašalnikom je bila ocenjena sedanja uporaba Odločbe Sveta 2003/335/PNZ o preiskavi in sodnem pregonu genocida, hudodelstev zoper človečnost in vojnih zločinov, ki obravnava vzpostavi-

tev specializiranih enot na nacionalni ravni za preiskavo in pregon temeljnih mednarodnih zločinov. Razlog za uvedbo teh enot je v tem, da je za obravnavanje zapletenih pravnih in praktičnih izzivov potrebno posebno znanje in da je treba strokovnost, dobro prakso in pridobljeno znanje ohranjati znotraj iste enote. Delo zajema tudi vprašanja v zvezi z varstvom in sodelovanjem žrtev v sodnem postopku. Rezultat je bil objavljen kot dokument Sveta 10234/16.

6.4 Posvetovalni forum

Posvetovalni forum je bil ustanovljen leta 2010 za okrepitev pravosodnega sodelovanja in medsebojnega zaupanja med državami članicami ter za zagotavljanje prispevka sodstva institucijam EU pri razvoju območja svobode, varnosti in pravice v EU.

Skupna seja Po razmisleku o prihodnji obliki in vsebini je bilo leto 2016 prvo leto, v katerem sta predsedstvi EU pozvala k skupni seji. Uprava generalnih državnih tožilcev Nizozemske in Urad generalnega državnega tožilca Republike Slovaške sta junija skupaj sklicala 11. sejo posvetovalnega foruma, ki se je osredotočala na najnovejše dogodke na področju računalniške kriminalitete, terorizma in nezakonitega tihotapljenja priseljencev ter na sodelovanje s ključnimi tretjimi državami v boju proti hudim oblikam kaznivih dejanj in organiziranemu kriminalu.

Evropska mreža centrov za boj proti računalniški kriminaliteti Posvetovalni forum je obravnaval rezultat strateškega seminarja *Ključni do kibernetikega prostora* (Keys to Cyberspace) o rednih izzivih, s katerimi se tožilci soočajo pri preiskovanju in pregonu računalniškega kriminala, pri čemer je bil poudarek na sodelovanju s ponudniki storitev in šifriranju. Forum je pozdravil pobudo nizozemskega predsedstva EU za ustanovitev EJCEN za spodbujanje stikov med sodnimi strokovnjaki za računalniški kriminal v državah članicah in povečanje učinkovitosti preiskav in pregonov primerov računalniškega kriminala.

Pravosodni odziv na terorizem in nezakonito tihotapljenje priseljencev Predstavniki zadevnih držav članic so delili svoje izkušnje s krepitvijo pravosodnega odziva na tero-

ristične grožnje in nedavne teroristične napade v Franciji in Belgiji. Zagotovljen je bil vpogled v izzive, s katerimi se soočajo, in nova spoznanja pri preiskovanju in preganjanju primerov nezakonitega tihotapljenja priseljencev, zlasti v zvezi z določanjem pristojnosti na odprtem morju ter dodano vrednostjo obravnavanja takih kaznivih dejanj kot hudih oblik organiziranega kriminala.

Izpostavljena je bila potreba po okrepitvi in racionalizaciji mednarodnega pravosodnega sodelovanja z večjimi stiki med strokovnjaki ter izmenjavo zakonodaje in dobrih praks, pa tudi s spodbujanjem preiskav, na primer z uporabo posebnih preiskovalnih metod in skupnih preiskovalnih skupin, če je to primerno.

Sodelovanje s ključnimi tretjimi državami Izmenjana so bila mnenja o pravnih in praktičnih izzivih, s katerimi se soočajo, ter možnih načinov za povečanje sodelovanja s sodnimi organi iz tretjih držav v zvezi z izvrševanjem prošenj o medsebojni pravni pomoči, izmenjavo informacij in zbiranjem dokazov. Eurojust je zagotovil vpogled v svoje tekoče dejavnosti na področju zunanjih odnosov, pri čemer je poudaril dodano vrednost sporazumov o sodelovanju, tožilcev za zvezo, napotenih na Eurojust, in svoje mreže kontaktnih točk v tretjih državah, ki spodbujajo pravosodno sodelovanje.

Sklepi tega srečanja so na voljo na spletnem mestu Eurojusta.

Zahvala

Zahvaljujemo se **Franciscu Jiménez Villareji**, nacionalnemu predstavniku Španije, za njegovo delo in dragocen prispevek v vlogi podpredsednika kolegija Eurojusta od novembra 2013 do novembra 2016.

Zahvala in slovo

Petter Sødal, tožilec za zvezo z Norveško pri Eurojustu od oktobra 2013 do avgusta 2016

Klaus Rackwitz, upravni direktor od oktobra 2011 do konca septembra 2016

ISBN: 978-92-9490-087-6

EUROJUST

Maanweg 174, 2516 AB The Hague, Nizozemska

Telefon: +31 70 412 5000 - E-naslov: info@eurojust.europa.eu - Spletna stran: www.eurojust.europa.eu